

ВЕЛИКОБЕРЕЗОВИЦЬКА
ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ВЕЛИКОБЕРЕЗОВИЦЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ

З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДІЇ ДО 2034 РОКУ

АМЕР

АГЕНЦІЯ МІСЦЕВОГО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
ЯВОРІВЩИНИ

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Співфінансується
Європейським Союзом

Стратегія розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року розроблена Великоберезовицькою селищною радою у співпраці з Громадською організацією «Агенція місцевого економічного розвитку Яворівщини» в межах проєкту «Стратегії наступного покоління: посилення спроможності громад через планування з урахуванням європейських практик» за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» та Європейського Союзу. Матеріал представляє позицію авторів і не обов'язково відображає позицію Міжнародного фонду «Відродження» та Європейського Союзу.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ

7	1.1. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ
10	1.2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ ГРОМАДИ
10	Розташування та адміністративно-територіальний поділ громади
12	Порівняльна характеристика Великоберезовицької селищної територіальної громади та схожих громад
15	1.3. ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ
15	Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів та гідрологія
21	Екологічна ситуація
26	1.4. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ ТА ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ
26	Населення Великоберезовицької селищної територіальної громади
30	Зайнятість населення
33	1.5. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ
33	Соціальна інфраструктура
42	Житлово-комунальна інфраструктура
44	Транспортна інфраструктура та зв'язок
46	Інфраструктура торгівлі та послуг
47	Туристична інфраструктура
49	1.6. МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ
51	1.7. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДІЮЧИХ СТРАТЕГІЧНИХ ТА ПРОГРАМНИХ ДОКУМЕНТІВ
54	1.8. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК
54	Структура економіки за видами економічної діяльності
57	Промисловий потенціал громади
58	Сільське господарство
59	Підприємництво
60	Інвестиційний потенціал громади
63	1.9. ФІНАНСОВИЙ СТАН ТА БЮДЖЕТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
63	Фінансова спроможність Великоберезовицької селищної територіальної громади у порівнянні з іншими громадами Тернопільської області
64	Доходи селищного бюджету
67	Видатки місцевого бюджету
71	1.10. СИСТЕМА ОРГАНІВ ВЛАДИ
72	1.11. ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ
73	1.12. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЗАІНТЕРЕСОВАНИХ СТОРІН

РОЗДІЛ II

SWOT-АНАЛІЗ

РОЗДІЛ III

SWOT-МАТРИЦЯ

РОЗДІЛ ІV

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

РОЗДІЛ V

СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

86
97

Структура цілей і завдань стратегії

Аналіз відповідності положень Стратегії регіональній стратегії розвитку та Державній стратегії регіонального розвитку України

РОЗДІЛ VI

ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ, ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

СПИСОК ТАБЛИЦЬ

- 1.1.1 Пам'ятки архітектури Великоберезовицької СТГ місцевого та національного значення
- 1.2.1 Характеристика Великоберезовицької селищної територіальної громади у складі регіону та району
- 1.2.2 Порівняльна характеристика Великоберезовицької селищної територіальної громади та схожих громад
- 1.3.1 Характеристика земельного фонду громади
- 1.3.2 Загальні показники використання води у Великоберезовицькій територіальній громаді у 2024 р., млн, куб, м
- 1.3.3 Ліси та землі лісогосподарського призначення Великоберезовицької ТГ
- 1.3.4 Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення розташованих у Великоберезовицькій територіальній громаді
- 1.3.5 Викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у Великоберезовицькій СТГ та районах Тернопільської області у 2024 році
- 1.3.6 Скиди зворотних вод у Великоберезовицькій СТГ, 2024р
- 1.3.7 Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин у річку Серет
- 1.3.8 Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах р Серет (район м. Тернопіль) за даними водокористувачів, що скидають зворотні води у поверхневі об'єкти (мг/л)
- 1.3.9 Якість проб води в селищі Велика Березовиця
- 1.4.1 Статеві віковий розподіл населення громади в розрізі населених пунктів станом на 30.09.2025р
- 1.4.2 Показники природного та міграційного приросту населення Великоберезовицької селищної територіальної громади, 2017-2024 рр.
- 1.4.3 Динаміка ВПО у Великоберезовицькій СТГ
- 1.4.4 Основні показники надання послуг Тернопільською філією Тернопільського ОЦЗ
- 1.4.5 Ринок вакансій Тернопільської області станом на 08.08.2025 року
- 1.4.6 Найбільші роботодавці Великоберезовицької громади
- 1.5.1 Освітня мережа Великоберезовицької територіальної громади
- 1.5.2 Характеристика ЗЗСО Великоберезовицької СТГ
- 1.5.3 Заклади дошкільної освіти Великоберезовицької селищної ради
- 1.5.4 Характеристика закладів дошкільної освіти
- 1.5.5 Основні показники закладів охорони здоров'я Великоберезовицької СТГ

- 1.5.6 Медичний персонал закладів охорони здоров'я Великоберезовицької СТГ
- 1.5.7 Мережа закладів культури Великоберезовицької СТГ, одиниць
- 1.5.8 Спортивна інфраструктура Великоберезовицької СТГ
- 1.5.9 Кількість осіб, що потребують соціального захисту та соціального забезпечення
- 1.5.10 Кількість соціальних послуг, які було надано за календарний рік, одиниць
- 1.5.11 Кадрове забезпечення служб соціального захисту Великоберезовицької СТГ, осіб
- 1.5.12 Надавачі послуг у сфері ЖКГ Великоберезовицької СТГ
- 1.5.13 Кількість укладених договорів по вивезенню ТПВ
- 1.5.14 Житловий фонд Великоберезовицької селищної територіальної громади
- 1.5.15 Характеристика автомобільних доріг Великоберезовицької громади
- 1.5.16 Протяжність та стан доріг у населених пунктах громади
- 1.5.17 Заклади торгівлі та побутових послуг
- 1.6.1 Показники розроблення генеральних планів населених пунктів Великоберезовицької СТГ
- 1.6.2 Показники управління земельними ресурсами Великоберезовицької СТГ
- 1.8.1 Територіальний розподіл суб'єктів господарювання, 2025р
- 1.8.2 Основні суб'єкти господарювання та структура економіки Великоберезовицької СТГ за надходженнями до місцевого бюджету
- 1.8.3 Найбільші платники податків Великоберезовицької СТГ, 2024 р. млн грн
- 1.8.4 Податкове середовище Великоберезовицької СТГ у 2025 році
- 1.8.5 Вільні земельні ділянки, призначені для ведення господарської діяльності (які можуть бути цікаві для інвесторів)
- 1.9.1 Місце Великоберезовицької селищної територіальної громади в регіоні за показниками фінансової спроможності, 2024 р
- 2.1 SWOT-аналіз Великоберезовицької СТГ
- 5.1 Структура стратегічної цілі 1. Громада з конкурентоспроможною економікою та реалізованим інвестиційним потенціалом
- 5.2 Структура стратегічної цілі 2. Громада з доступними та якісними публічними послугами
- 5.3 Структура стратегічної цілі 3. Безпечна та комфортна для проживання громада
- 5.4 Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 рр.
- 5.5 Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки
- 6.1 Система показників для моніторингу стану реалізації Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

ПЕРЕЛІК РИСУНКІВ

- 1.2.1 Розташування Великоберезовицької селищної територіальної громади у Тернопільській області
- 1.2.2 Картосхема Великоберезовицької СТГ
- 1.3.1 Ґрунти Великоберезовицької територіальної громади
- 1.3.2 Структура земельного фонду Великоберезовицької громади

- 1.3.3 Об'єкт смарагдової мережі Серецьке (Seretskyi)
- 1.4.1 Населення громади в розрізів населених пунктів, 2022 р., 2025 р., осіб
- 1.4.2 Структура населення Великоберезовицької селищної територіальної громади,%
- 1.5.1 Динаміка структури наповнюваності класів Великоберезовицької СТГ
- 1.5.2 Статеві-віковий розподіл декларацій з сімейним лікарем Великоберезовицької СТГ
- 1.8.1 Галузевий розподіл зареєстрованих у громаді суб'єктів господарювання, юридичних осіб
- 1.8.2 Галузева структура економіки Великоберезовицької територіальної громади (згідно податкової карти України), 2024р.,%
- 1.8.3 Найбільші платники податків Великоберезовицької СТГ, 2024 р. млн грн.
- 1.9.1 Доходи загального та спеціального фондів селищного бюджету Великоберезовицької СТГ за 2021-2024 рр., млн.грн.
- 1.9.2 Доходи селищного бюджету Великоберезовицької СТГ, тис.грн, за 2023-2024 рр
- 1.9.3 Обсяги та структура податкових надходжень місцевого бюджету Великоберезовицької селищної територіальної громади, 2024 р
- 1.9.4 Темпи зростання доходів бюджетів 2021-2024 рр., %
- 1.9.5 Видатки загального та спеціального фондів селищного бюджету Великоберезовицької селищної територіальної громади, 2021-2024 рр., млн.грн.
- 1.9.6 Обсяги та структура видатків місцевого бюджету Великоберезовицької СТГ, 2024 рік, млн.грн. %
- 1.9.7 Видатки в розрахунку на одного мешканця Великоберезовицької територіальної громади та територіальних громад Тернопільської області, 2024 р., грн.
- 1.9.8 Структура видатків Великоберезовицької СТГ за економічною класифікацією, 2024 р., %
- 1.9.9 Поточні та капітальні видатки селищного бюджету, млн.грн.
 - 3.1 Порівняльні переваги
 - 3.2 Виклики
 - 3.3 Ризики
 - 3.4 Протидія
- 5.1 Дерево цілей Великоберезовицької громади

РОЗДІЛ I

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ

1.1. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ

Територія сучасної Великоберезовицької селищної громади має тривалу історію заселення, що охоплює кілька археологічних епох. На різних ділянках громади виявлено пам'ятки пізнього палеоліту, мезоліту, ранньозалізної доби, а також об'єкти черняхівської, висоцької та давньоруської культур. Це свідчить про безперервність людського проживання та господарської діяльності на цій території протягом тисячоліть.

Перші письмові згадки про населені пункти громади датуються XV століттям. Зокрема, Велика Березовиця вперше згадується в архівних документах 1458 та 1474 років, Настасів — у 1443 році, Петриків — у 1458 році, Острів — у 1431 році. У цей період поселення входили до складу Галицької землі та перебували у володінні шляхетських родів, серед яких Бучацькі, Баворовські, Каковські, Дульські, Коритовські, Яніцкі, Гужковські, Серватовські та інші.

Упродовж XVI–XVIII століть територія громади розвивалася як аграрний регіон із мережею сіл і містечок, фільварковою системою господарювання та формуванням релігійних і культурних осередків. У XVIII столітті значний вплив на демографічний розвиток мали епідемії, зокрема холера, а також стихійні лиха, що призводило до скорочення чисельності населення та руйнування поселень.

Наприкінці XVIII — у XIX століттях, у складі Австрійської, а згодом Австро-Угорської імперії, на території громади відбувалися адміністративні та соціально-економічні зміни. Скасовується панщина, розвивається система початкової освіти, зростає кількість населених пунктів і дворів. Формується багатонаціональна структура населення з переважанням українців, а також наявністю польської та єврейської громад.

Важливим чинником розвитку наприкінці XIX — на початку XX століття стало будівництво залізничної лінії зі станцією Березовиця-Острів, що сприяло інтеграції території громади в регіональні економічні процеси. У міжвоєнний період тут функціонували промислові об'єкти, зокрема цукровий завод «Поділля», а також активно діяли культурно-просвітницькі товариства, кооперативи та громадські організації.

Перша світова війна призвела до значних людських втрат і руйнувань. Мешканці громади брали участь у бойових діях у складі Українських січових стрільців та Української галицької армії. У міжвоєнний період, після адміністративної реформи 1934 року, населені пункти сучасної громади увійшли до складу збірної гміни Велика Березовиця.

Друга світова війна та повоєнний період стали одним із найтрагічніших етапів в історії громади. У 1939–1949 роках частина населення зазнала репресій, депортацій і примусових виселень. У післявоєнний час запроваджено колективізацію, проведено електрифікацію, газифікацію, розбудовано соціальну та транспортну інфраструктуру. У 1958 році частину території Великої Березовиці було адміністративно приєднано до міста Тернополя.

На території громади зосереджено значну кількість об'єктів історико-культурної спадщини, пам'яток археології, сакральної архітектури та об'єктів природно-заповідного фонду, що формують історичну та культурну ідентичність регіону.

Сучасна Великоберезовицька селищна громада утворена відповідно до адміністративно-територіальної реформи та з 12 червня 2020 року об'єднує населені пункти, пов'язані спільною історією розвитку, господарськими зв'язками та соціально-культурним простором, що стало основою для формування довгострокових стратегічних пріоритетів її розвитку.

Таблиця 1.1.1 Пам'ятки архітектури Великоберезовицької СТГ місцевого та національного значення

№	Найменування об'єкта	Населений пункт	Датування	Опис споруди	Статус пам'ятки
1	Церква Вознесіння Господнього	Велика Березовиця	1859-1861	Мурована церква, хрещата у плані, з банями над віттарем та на нави, діюча	Місцевого значення
2	Церква Святого Володимира	Велика Березовиця	1993-1998	Мурована церква сучасної архітектури, прямокутна у плані з високою центральною банею, діюча	Місцевого значення
3	Каплиця римо-католицької громади	Велика Березовиця	1899	Мурована каплиця прямокутної форми, з дзвіницею поч. ХХ ст., збережена	Місцевого значення
4	Церква святих Петра і Павла	Буцнів	1880	Мурована церква збудована в неороманському римо-католицькому стилі, діюча	Місцевого значення
5	Дзвіниця церкви святих Петра і Павла	Буцнів	поч. ХХ ст.	Дерев'яна двоярусна дзвіниця, стоїть окремо біля церкви	Національного значення
6	Церква Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії	Буцнів	XVIII ст.	Мурована церква. Копія церкви Іль-Джезу у Римі, діюча	Національного значення
7	Костел	Петриків	XVIII ст.	Мурований костел прямокутної форми, з склепінчастим нефом, збережений	Місцевого значення
8	Церква святого Іллі	Петриків	1903	Мурована церква, хрещата у плані, з банями над навою та віттарем, діюча	Місцевого значення
9	Церква Введення Пречистої Богородиці	Лучка	1901-1903	Мурована церква, прямокутна з прибудованими банями, діюча	Місцевого значення
10	Церква Покрови Пресвятої Богородиці	Мишковичі	1817	Мурована церква хрестоподібної форми, із невеликою банею над навою, діюча	Місцевого значення
11	Церква святого Архістратиґа Михаїла	Велика Лука	1740	Мурована церква, хрещата у плані, з банями над навою та віттарем, діюча	Місцевого значення

№	Найменування об'єкта	Населений пункт	Датування	Опис споруди	Статус пам'ятки
12	Брама Баворовських	Острів	XIX–XX ст.	Кам'яна споруда, оздоблена ліпниною і орнаментом, збережена	Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини області
13	Залізничний віадук/міст на лінії Буцнів-Острів	Буцнів - Острів	XIX ст.	Кам'яний арковий міст через річку Серет, збережений, використовується	Місцевого значення
14	Острівське Чудотворне джерело	Острів	XIX ст.	Гідрологічна пам'ятка природи, діюча	Місцевого значення
15	Церква Архангела Михаїла	Острів	1701	Кам'яна церква, діюча	Місцевого значення
16	Церква Вознесіння Господнього	Настасів	1902	Кам'яна церква у неовізантійському стилі, діюча	Місцевого значення

Висновки

Великобerezовицька селищна територіальна громада має давню історію, про що свідчать виявлені тут археологічні пам'ятки пізнього палеоліту, мезоліту, ранньозалізної доби, черняхівської культури. Під впливом подій формувалась культура, традиції, звичаї громади. Громада багата на пам'ятки культурної спадщини, історії, архітектури, в тому числі національного значення, що створює потенціал туристичного та культурного розвитку.

1.2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ ГРОМАДИ

Розташування та адміністративно-територіальний поділ громади

Великобerezовицька територіальна громада — селищна громада у Тернопільському районі Тернопільської області, що була утворена 12 червня 2020 року згідно розпорядження Кабінету міністрів України (рис. 1.2.1).

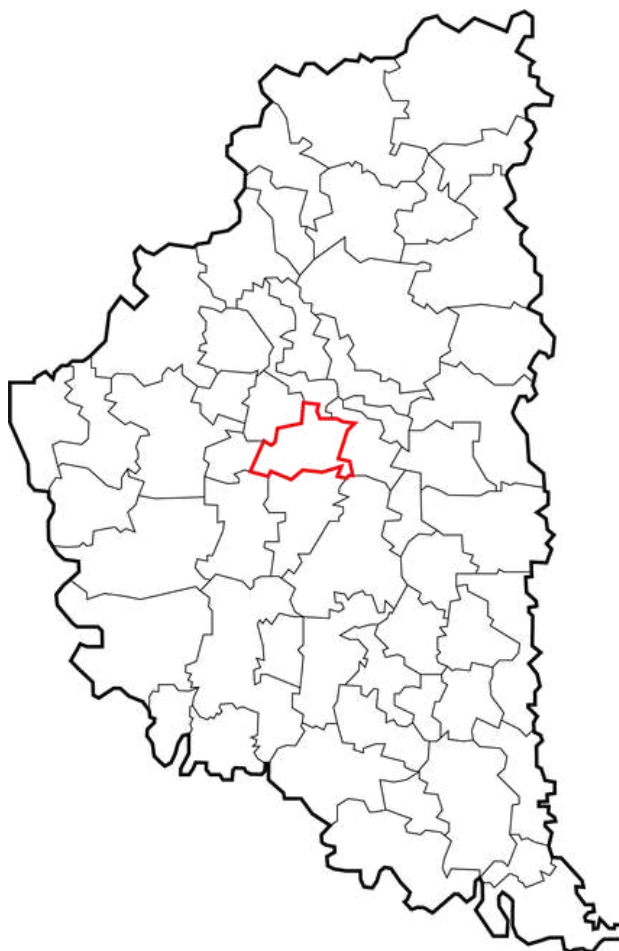

Рис. 1.2.1 Розташування Великобerezовицької селищної територіальної громади у Тернопільській області

Громада розташована в центрі Тернопільської області на південь від обласного центру міста Тернопіль та у центрі Тернопільського району. Громада межує на півночі — із Тернопільською міською громадою; на північному заході — із Підгороднянською громадою; на заході — із Купчинецькою громадою; на сході — із Великогаївською громадою; на південному сході — із Теребовлянською громадою; на півдні — із Микулинецькою громадою; на південному заході — із Золотниківською громадою. Відстань від громади до столиці України, м. Київ, становить орієнтовно 430 км, до найближчих обласних центрів західного регіону в межах 150 км, що створює зручні умови для логістики, міжрегіонального співробітництва та доступу до ринків.

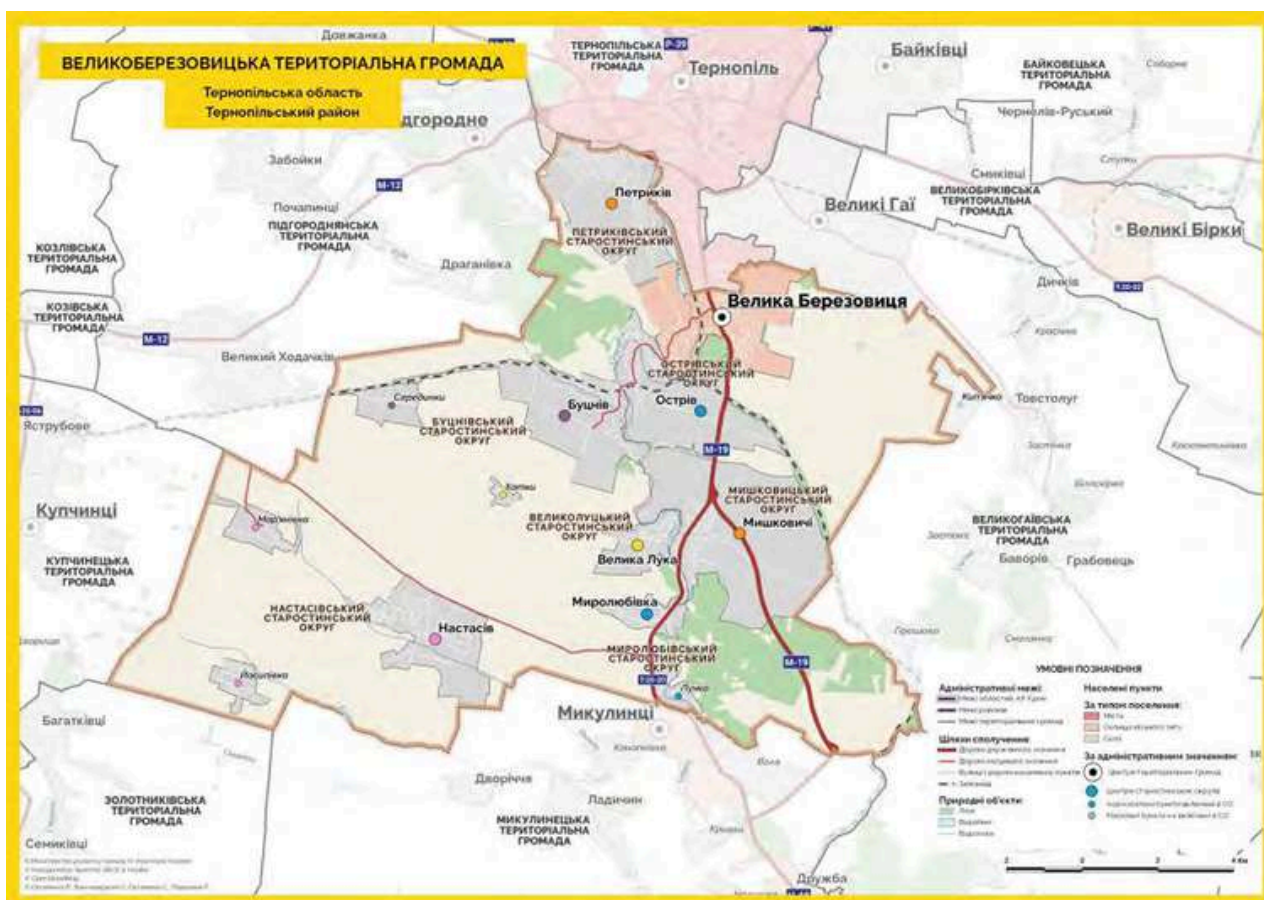

Рис. 1.2.2 Картосхема Великоберезовицької СТГ

Через територію громади проходять важливі транспортні артерії — залізнична лінія Тернопіль — Чортків і Автошлях Е85.

Європейський маршрут Е85 — європейський автошлях, що бере свій початок в литовській Клайпеді і закінчується у грецькому Александруполісі. В Україні починається на пропускному пункті «Доманове» на кордоні з Білоруссю (Волинська область). Далі, збігаючись із маршрутом міжнародного автошляху М19 прямує через Ковель, Луцьк, Дубно Кременець, Тернопіль, Чортків, Чернівці закінчується на пропускному пункті «Порубне» Чернівецької області на кордоні з Румунією.

В складі громади 13 населених пунктів (з них – 1 селище та 12 сільських населених пунктів).

Район	Тернопільський
Адміністративний центр	Велика Березовиця
Населені пункти	с. Буцнів, с. Велика Лука, с. Йосипівка, с. Лучка, с. Мар'янівка, с. Миролюбівка, с. Мишковичі, с. Настасів, с. Острів, с. Петриків, с. Серединки, с. Хатки
Старостинські округи	Буцівський, Острівський, Миролюбівський, Великолуцький, Настасівський, Мишковицький, Петриківський

Площа Великоберезовицької СТГ становить 196,9 км² та займає 3,2 % площі Тернопільського району та 0,9 % площі Тернопільської області. Щільність населення у громаді становить 124,3 осіб/ км² і є вищою ніж середня по області (73,9 осіб/км²) та середня у Тернопільському районі (90,7 осіб/км²). Населення громади у 2024 році становило 4,4 % Тернопільського району та 2,3 % Тернопільської області (табл.1.2.1).

Таблиця 1.2.1 Характеристика Великоберезовицької селищної територіальної громади у складі регіону та району

Регіон	Великоберезовицька СТГ	Тернопільський район	Тернопільський область
Площа, км ²	196,9	6161,6	21833
Частка площі ТГ у загальній площі району / області	3,2/0,9	28,22	-
Населення, тис. осіб	24,4	559,4	1021,7
Частка населення ТГ у чисельності населення району / області	4,4/2,3	54,75	-
Щільність населення (осіб/ км ²)	124,3	90,7	73,9

Порівняльна характеристика Великоберезовицької селищної територіальної громади та схожих громад

Великоберезовицька селищна територіальна громада характеризується вигідним економіко-географічним розташуванням, близькістю до обласного центру та транспортно-логістичним потенціалом. Економіка громади диверсифікована, функціонує індустріальний парк. Громада не є дотаційною. Для порівняння з Великоберезовицькою селищною територіальною громадою обрано:

- **Великогаївську сільську територіальну громаду Тернопільського району Тернопільської області.** Громади є сусідніми та сателітами обласного центру м. Тернопіль. Вони характеризуються подібними природо-кліматичними умовами. Обидві громади не є дотаційними з індексом податкоспроможності близько одиниці, в структурі економіки обидвох громад важливе місце займає сільське господарство, переробна промисловість.
- **Підволочиську селищну територіальну громаду Тернопільського району Тернопільської області.** Обидві громади селищні в межах одного району. Подібні за природними умовами господарювання та чисельністю населення. Основні порівняльні характеристики вище вказаних громад подано у таблиці 1.2.2.

Таблиця 1.2.2 Порівняльна характеристика Великоберезовицької селищної територіальної громади та схожих громад

Показник	Великоберезовицька СТГ	Великогаївська СТГ	Підволочиська СТГ
Територія, адміністративно-територіальний устрій			
Площа, км ²	196,9	142,0	352,1
Кіл-ть населених пунктів, одиниць	13	15	23
Щільність населення, осіб/ км ²	124,3	78,4	54,0
Демографія			
Населення початок 2022р., осіб	23086	11133	19017
Населення початок 2022р., осіб	20329	11451	21459
Приріст 2001-2022рр., %	+13,6	-2,8	-11,4
Частка осіб 0-17 років (%)	18,4	18,5	16,9
Частка осіб старше 65 років (%)	17,2	19,7	21,7
Частка осіб працездатного віку 18-64 роки(%)	64,4	61,8	61,4
Кількість учнів ЗЗСО, осіб	1852	955	1496
Середня наповнюваність класів загальноосвітніх шкіл, осіб	16,0	11,5	12,6
Економіка			
Кількість юридичних осіб	308	259	245
Кількість ФОП, осіб	1011	539	448
ФОП на 10 тис. населення, осіб	437	484	235
Фінанси			
Надходження загального фонду на 1 мешканця, 2024 р., тис. грн,	9,818	12126	6949

Питома вага місцевих податків і зборів в доходах загального фонду 2024 р.,%	37,38	22,66	32,74
Видатки загального фонду на 1-го мешканця, 2024 тис. грн	10,891	12,999	9,739
Частка видатків громади за рахунок трансфертів з державного бюджету, 2024р., %	22	21	27
Видатки розвитку на 1-го мешканця у 2024р., грн	1625	2443	904
Видатки на утримання апарату управління на 1 мешканця у 2024р.,грн	1438	2016	1611
Індекс податкоспроможності, 2025	1,00	1,03	0,81
Об'єкти соціальної інфраструктури			
Кількість ДНЗ, один. *	6 (2)	8	12 (з них 3 при ЗСО)
Заклади середньої освіти, один.	11	8	13
Будинки культури, філії, одиниць	11	14	23
Бібліотеки, одиниць	12	-	12

Висновки

Великобerezовицька територіальна громада має вигідне економіко-географічне розташування – близькість до обласного центру м. Тернопіль, проходження територією громади європейського автошляху, що сполучає Білорусь з Румунією, залізничне сполучення, що створює економічний та логістичний потенціал розвитку громади.

Порівняльна характеристика громади з подібними громадами, дозволила з'ясувати, що Великобerezовицька громада є приваблива для проживання мешканців. Попри негативну демографічну ситуацію в країні у громаді за останні два десятиліття (після перепису населення у 2001 році) чисельність населення зросла на 13,6 %, тоді ж як у сусідніх громадах чисельність населення скоротилась.

У Великобerezовицькій громаді, в порівнянні з іншими подібними громадами, зареєстрована більша кількість суб'єктів господарювання, що свідчить про вищу підприємницьку активність. Однак, у громаді в порівнянні з Великогаївською ТГ гірші фінансові показники розвитку, а саме: нижчий обсяг доходів та видатків загального фонду на одного мешканця, а також капітальних видатків на одного мешканця. Разом з тим, громада менше витрачає коштів на державне управління.

1.3. ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів та гідрологія

Ландшафтні особливості. Великоберезовицька громада має вигідне географічне розташування - знаходиться в центральній частині Тернопільської області. Рельєф її рівнинний в межах Тернопільського плато. Поверхня території має нахил з півночі на південь. Це підтверджують переважні напрями русел рік. Абсолютні позначки Тернопільського плато на півночі досягають 380-400 м, коливання відносних висот не перевищують 15-20 м. Навіть долина річки Серет врізана у плато лише на 40-60 м.

Характеристика ґрунтів. На землях Великоберезовицької громади переважають опідзолені чорноземи з товщиною гумусного шару 80-90 сантиметрів. Вміст гумусу становить 3,6-3,8 %, а рівень рН коливається у межах 5,7-5,9. Ґрунти - середньосуглинисті, зернистої структури. У долині річки Нішла поширені лучні ґрунти. Вони карбонатні. Вміст гумусу в них становить близько 4 %, а рівень рН – 6,7-6,9. У заплаві річки Серет переважають лучно-болотні ґрунти. Вони сформувалися на сучасних алювіальних відкладах, переважно суглинках, в умовах надмірного зволоження, мають виразні ознаки оглеєння вже в гумусовому горизонті (рис.1.3.1).

Середньозважений бал паспортизованих земель, який враховує наявність у ґрунті поживних речовин, важких металів, пестицидів та радіонуклідів, поширеність ґрунтів, їх змитість, кислотність та інші фізико-хімічні властивості, які впливають на родючість ґрунту становить у Тернопільській області 58, а у Великоберезовицькій громаді 62.

Рис. 1.3.1 Ґрунти Великоберезовицької територіальної громади

Загальна площа земельного фонду Великоберезовицької селищної територіальної громади становить 19099,27 га., з якої близько вісімдесяти відсотків припадає на землі сільськогосподарського призначення. 87,05 % земель сільськогосподарського призначення знаходяться під ріллею. Наявність земельних ресурсів в комплексі з раціональним їх використанням дає громаді сільськогосподарський потенціал розвитку. Основну частину с/г земель громади обробляє ПАП «Агропродсервіс». Основним видом діяльності є вирощування зернових культур і насіння олійних культур.

6,76 % припадає на землі житлової та громадської забудови та 3,19 % на землі промисловості, транспорту, енергетики, оборони. Водойми займають 148,9 га або 0,78 %, землі лісгосподарського фонду – 2009,5 га або 10,52 %. (табл.1.3.1, рис.1.3.2)

Основними антропогенними факторами, що впливають на стан земель та довкілля, є сільське господарство, промисловість, транспорт та ін.

Таблиця 1.3.1 Характеристика земельного фонду громади

Категорія земель	Площа, га	Частка у загальній площі, %
Землі сільськогосподарського призначення	15037,43	78,73
Рілля	13091,5200	68,54
Пасовища	772,9385	4,05
Сіножаті	671,4457	3,52
Багаторічні насадження	545,6225	2,86
Землі лісгосподірського призначення	2009,5479	10,52
Землі водного фонду	148,9663	0,78
Землі житлової та громадської забудови	1291,8859	6,76
Землі промисловості, транспорту, енергетики, зв'язку та оборони та іншого призначення	609,2023	3,19
Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення	0,83	0,00
Землі історико-культурного призначення	1,41	0,01
Землі оздоровчого призначення		0,00
Всього:	19099,27	100,00

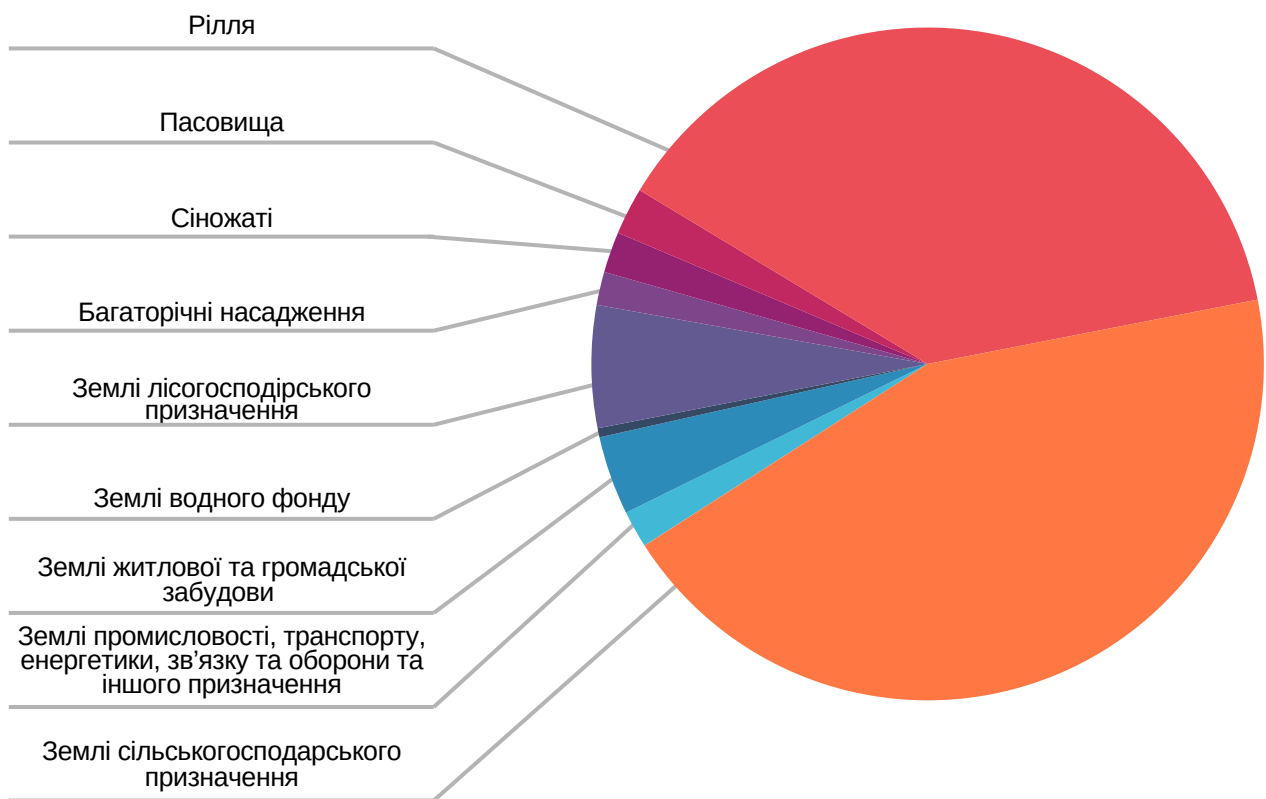

Рис. 1.3.2 Структура земельного фонду Великоберезовицької громади

Водні ресурси

Поверхневі водні об'єкти. Рівнинний рельєф Тернопільської області достатнє зволоження впливають на формування густої річкової мережі. До великих річок належить річка Дністер; до середніх - Збруч, Серет, Іква і Горинь; всі інші до малих. Всі річки загальнодержавного значення. Більшість річок області (80%) протікає в меридіональному напрямі по нахилу території області. Це ріки, які належать до басейну Дністра. Серед них найбільша річка Великоберезовицької громади - річка Серет.

Серет – є однією з найдовших приток Дністра, довжина - 242 км, а площа басейну 3,9 тис. км. Ріка має змішаний тип живлення. Навесні вона поповнюється талими сніговими водами, влітку дощовими, весь рік - підземними водами. Найвищий рівень води спостерігається у березні і квітні, коли тане сніг, а також в першій половині літа, коли часто випадають дощі. Під час повені рівень води може піднятися на 10-50 см за добу. Екологічні проблеми річки зумовлені її забрудненням КП «Чортківське ВУВКГ» та КП «Теребовля».

В районі сіл Мар'янівка, Настасів протікає річка **Нішла**. Її довжина 20 км. Річка типово рівнинна. Долина вузька, у пониззі глибока. Заплава в середній та нижній течії місцями відсутня або одностороння. Річище слабозвивисте.

Через село Буцнів протікає річка **Брідок** (інші назви — Руда), яка впадає в Серет у південно-східній частині Буцнева.

Використання води. Загальний обсяг використання води у Великоберезовицькій СТГ у 2024 році становив 0,579 млн куб. м. Левова частка води надходить за рахунок підземних вод – 0,532 млн куб. м. або 91,9 % та 0,047 млн куб. м або 8,1 % - з поверхневих джерел. Найбільшим споживачем води є галузь сільського господарства, рослинництва – 0,266 млн куб. м., або 45,9%. На потреби переробної промисловості було використано 0,163 млн куб. м води, більше двох третин з них за рахунок підземних джерел. У переробній промисловості вода використовується на виробництво напоїв, зокрема алкогольних та виробництво м'яса. Житлово комунальне господарство використовує 0,137 млн куб. м води з підземних джерел в основному на водопостачання. У 2024 році оборотне, повторне та послідовне водопостачання відсутнє. Громада не перевищує встановлені для неї ліміти використання води (у 2024 році при ліміті 1,821 млн куб. м. використано 0,579 млн куб. м) (табл.1.3.2). Експлуатаційні запаси підземних вод громади 20,00 тис.куб.м на добу, видобуток відсутній.

Таблиця 1.3.2 Загальні показники використання води у Великоберезовицькій територіальній громаді у 2024 р., млн, куб, м.

Назва виду діяльності	Використано прісної води							
	Всього	По категоріях				Технічної	По джерелах водопостачання	
		Всього	Питної		Поверх-ї		Підземної	
			Всього	На виробничі потреби				В т.ч. із комунальн. водопр-ду
[А] Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	0,266	0,266	0,245	-	-	-	0,266	-

[C] Переробна промисловість	0,163	0,116	0,114	-	0,047	0,047	0,116	-
[10,1] Виробництво м'яса та м'ясних продуктів	0,015	0,015	0,014	-	-	-	0,015	-
[11,0] Виробництво напоїв	0,148	0,101	0,1	-	0,047	0,047	0,101	-
[11,01] Дистиляція, ретифікація та змішування алкогольних напоїв	0,148	0,101	0,1	-	0,047	0,047	0,101	-
[E] Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	0,137	0,137	-	-	-	-	0,137	-
[36] Забір, очищення та постачання води	0,137	0,137	-	-	-	-	0,137	-
[N] Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	0,008	0,008	-	-	-	-	0,008	-
[81] Обслуговування будинків і територій	0,008	0,008	-	-	-	-	0,008	-
[Q] Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	0,005	0,005	-	-	-	-	0,005	-
[86] Охорона здоров'я	-	-	-	-	-	-	-	-
[87,90] Надання інших послуг догляду із забезпеченням проживання	0,005	0,005	-	-	-	-	0,005	-
Всього:	0,579	0,532	0,359	-	0,047	0,047	0,532	-

Кліматичні умови. Клімат Великоберезовицької громади помірно-континентальний із теплим літом, м'якою зимою і достатньою кількістю опадів, формується під впливом радіаційних умов, циркуляції повітряних мас, підстилаючої поверхні. Упродовж року на клімат громади впливають повітряні маси з Атлантики, що зумовлюють циклональну погоду, континентальність повітря: взимку проникають відроги сибірського антициклону, що спричиняють холодну погоду, влітку впливає азовський максимум, навесні і на початку осені – холодні арктичні повітряні маси.

Найбільше опадів влітку (майже 75%), найменше – взимку. Сніговий покрив наявний на території громади від другої половини грудня до початку березня, його товщина – 8-10 см. Річний коефіцієнт зволоження – 0,92. Термічний режим характеризується рисами континентальності, амплітуда річних коливань повітря – 23-24°C. Середня температура найтеплішого місяця (липень) +18...+19°C, а найхолоднішого (січень) – -4,5...-5°C.

Лісовий покрив. Тернопільська область відноситься до мало лісистих областей України. Землі лісогосподарського призначення, - в т.ч. ліси, займають десяту частину території Великоберезовицької громади (табл.1.3.3).

Таблиця 1.3.3 Ліси та землі лісогосподарського призначення Великоберезовицької ТГ

Населений пункт	Землекористувачі	Площа лісів та земель лісогосподарського призначення
Велика Березовиця	Тернопільське лісове господарство	77,0
Велика Лука, Хатки	Рішенням № 77 від 15 червня 2001 року землі вкриті лісом передані Тернопільському Держлісгоспу., про те документи для оформлення прийому – передачі лісових площ не виготовлені по даний час.	41,0
Буцнів, Серединки	Тернопільське лісове господарство	123,0
Мишковичі	Тернопільське лісове господарство	275,0
Миролюбівка, Лучка	Тернопільське лісове господарство	1004,5025
Острів	Тернопільське лісове господарство	269

Біорізноманіття та природно-заповідний фонд

Природно-заповідний фонд. У Тернопільській області діє Регіональна схема формування екологічної мережі (рішення Тернопільської обласної ради № 619 від 18 червня 2009 р.), відповідно до якої через територію громади проходить Серетський міжрегіональний екологічний коридор.

Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення розташованих у Великоберезовицькій територіальній громаді представлено у таблиці 1.3.4. У громаді наявні гідрологічні, ботанічні та геологічні пам'ятки природи, дендрологічний парк загальною кількістю 8 одиниць загальною площею 3,19 га.

Таблиця 1.3.4 Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення розташованих у Великоберезовицькій територіальній громаді

№ з/п	Назва об'єкту ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розміщення та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали і виділи)	Назва підприємства, організації, установи - землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ
1.	«Скупчення кристалів кальциту в с. Лучка»	геологічна пам'ятка природи	0,10	Тернопільський район, с. Лучка, лівий схил долини р. Серет, в 200 метрах від моста у старому кар'єрі, поблизу лісового урочища «Мишковицька дача»	Великоберезовицька селищна рада Тернопільського району
2.	«Миролюбівське джерело»	гідрологічна пам'ятка природи	0,28	Тернопільський район, Миролюбівка, 300 метрів на захід, у долині р. Гнида	Великоберезовицька селищна рада Тернопільського району
3.	«Острівське джерело»	гідрологічна пам'ятка природи	0,12	Тернопільський район, Острів, правий берег р. Серет	Великоберезовицька селищна рада Тернопільського району
4.	«Джерело Пресвятої Трійці»	гідрологічна пам'ятка природи	0,23	Тернопільський район, смт Велика Березовиця, вул. Зелена, в 100 м на схід від колії	Великоберезовицька селищна рада Тернопільського району
5.	«Джерело Божої любові»	гідрологічна пам'ятка природи	0,03	Тернопільський район, при в'їзді с. Кипячка	Великоберезовицька селищна рада Тернопільського району
6.	«Озерце «Безодня»	гідрологічна пам'ятка природи	0,33	Тернопільський район, с. Миролюбівка, 500 метрів на захід у долині р. Гнида	Великоберезовицька селищна рада Тернопільського району
7.	«Дуб звичайний (8 дерев)»	ботанічна пам'ятка природи	0,10	Тернопільський район, с. Мишковичі, Микулинецьке лісництво, кв. 25 в.7, лісове урочище «Мишковицька дача»	Державне підприємство «Тернопільське лісове господарство», Держлісагентство України
8.	«Настасівський»	дендрологічний парк	2,0	Тернопільський район, с. Настасів, садиба школи	Настасівська загальноосвітня школа I -III ступенів Тернопільського району

На території громади відсутні об'єкти смарагдової мережі. Найближчий об'єкт Серецький (Seretskyi) простягається на північ від міста Тернопіль UA0000189. Серецьке водно-болотне угіддя включено до переліку водних болот України, для яких розпочато підготовку документів з надання їм статусу водно-болотних угідь міжнародного значення (рис.1.3.3).

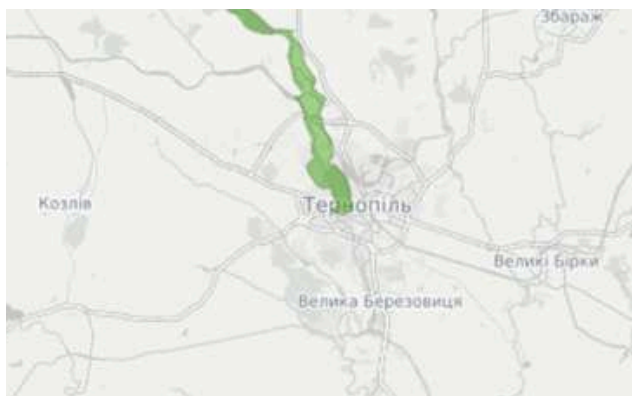

Рис. 1.3.3 Об'єкт смарагдової мережі Серецьке (Seretskiy)

Екологічна ситуація

Забруднення атмосферного повітря — один з основних типів антропогенного забруднення. У 2024 році у Тернопільській області 278 підприємств здійснювали викиди забруднюючих речовин та парникових газів загальним обсягом 10305,5 т. З них 62,2 % підприємств розташовані у Тернопільському районі. Водночас основна частка викидів 57,3 % забруднюючих речовин та парникових газів припадає на Чортківський район. Частка викидів у Тернопільському районі – 29,1 % та на відміну від інших районів області є позитивна тенденція їх зменшення по відношенню до попереднього року (табл.1.3.5).

У Великоберезовицькій громаді викиди забруднюючих речовин та парникових газів здійснювали 8 підприємств загальним обсягом викидів 402,6 т. Спостерігалась негативна тенденція зростання обсягів забруднюючих речовин та парникових газів в тому числі за рахунок діоксиду сірки та діоксиду азоту. В межах території Великоберезовицької громади атмосферне повітря найбільше забруднюється викидами асфальтобетонного заводу у с.Острів та комунальних підприємств (котельнь).

Таблиця 1.3.5 Викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у Великоберезовицькій СТГ та районах Тернопільської області у 2024 році

	Кількість підприємств, які мали викиди забруднюючих речовин і парникових газів, одиниць	Кількість викидів забруднюючих речовин і парникових газів, т	2024 % до 2023	У тому числі			
				Діоксиду сірки		Діоксиду азоту	
				Т	2024 % до 2023	Т	2024 % до 2023
Тернопільська область	278	10305,5	129,7	1282,9	358,7	915,6	122,5
Райони							
Кременецький	36	1395,1	117,9	26,8	138,4	17,1	88,0
Тернопільський	173	3002,6	96,0	82,2	176,6	236,9	93,1
Чортківський	69	5907,8	162,6	1173,9	402,4	6616,6	139,6
Великоберезовицька ТГ	8	402,6	114,3	4,6	111,0	22,0	128,3

Забруднення поверхневих вод. В результаті інтенсивної господарської діяльності водні ресурси зазнають значного антропогенного впливу. В Україні найгостріше його відчувають екосистеми малих річок. У 2024 році у Великоберезовицькій СТГ скиди зворотних нормативно чистих без очистки вод у поверхневі водні об'єкти здійснювали підприємствами з виготовлення напоїв у обсязі 0,034 млн куб. м. Скиди забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти не здійснювалися. 0,094 млн куб. м. скидів було здійснено у об'єкти не віднесені до водних. Їх здійснювали сільськогосподарські підприємства та підприємства виробництва напоїв та виробництва м'яса. (табл. 1.3.6).

Таблиця 1.3.6 Скиди зворотних вод у Великоберезовицькій СТГ, 2024 р.

Назва виду діяльності	Скинуто зворотних (стічних), шахтно-кар'єрних та колекторно-дренажних вод									
	Всього	По приймачах							В підземні горизонти	Не віднесені до водних об'єктів
		В поверхневі водні об'єкти								
		В тому числі								
		Забруднених	Нормативно чистих без очистки	Нормативно очищених	Некатегоризованих					
	Всього	Без очистки	Недостатньо очищених							
[А] Сільське господарство лісове господарство та рибне господарство	0,013	-	-	-	-	-	-	-	0,013	
[С] Переробна промисловість	0,115	0,034	-	-	0,034	-	-	-	0,013	
[10,1] Виробництво м'яса та м'ясних продуктів	0,014	-	-	-	-	-	-	-	0,014	
[11,0] Виробництво напоїв	0,101	0,034	-	-	0,034	-	-	-	0,068	
[11,01] Дистиляція ректифікація та змішування алкогольних напоїв	0,101	0,034	-	-	0,034	-	-	-	0,068	
Всього:	0,128	0,034	-	-	0,034	-	-	-	0,094	

Найбільшими забруднювачами поверхневих вод, зокрема річки Серет є комунальні підприємства, що не здійснюють свою діяльність у Великоберезовицькій громаді, зокрема КП «Чортківський ВУВКГ» та КП «Теребовля». Головною причиною цього є значна зношеність каналізаційних мереж, насосних станцій, очисних споруд, несвоєчасне проведення поточних та капітальних ремонтів, припинення експлуатації обладнання у зв'язку з високою енергоємністю, низька кваліфікація обслуговуючого персоналу, недостатня увага міських і селищних голів до питань забезпечення належного функціонування згаданих об'єктів. В режимі повної біологічної очистки працюють тільки очисні споруди КП „Тернопільводоканал”, розташовані саме на території Великоберезовицької територіальної громади (41 га).

Ще однією екологічною проблемою громади є недосконала система очищення стічних вод та каналізації. Каналізаційна мережа наявна тільки у багатопверхових будинках у адміністративному центрі та частині приватних домогосподарств, деяких населених пунктах громади (близько 30 % від усього житлового фонду громади). На території більшості сіл громади каналізація відсутня, населення користується індивідуальними септиками, вигрібними ямами.

Таблиця 1.3.7 Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин у річку Серет

	Потужність М ³ /добу	2021 р.			2022 р.			2023 р.		
		Об'єм скидання зворотних вод, тис. м3	Об'єм скидання забруднених зворотних вод, тис. м3	Кількість забруднюючих речовин, тон	Об'єм скидання зворотних вод, тис. м3	Об'єм скидання забруднених зворотних вод, тис. м3	Кількість забруднюючих речовин, тон	Об'єм скидання зворотних вод, тис. м3	Об'єм скидання забруднених зворотних вод, тис. м3	Кількість забруднюючих речовин, тон
КП «Дружба» с-ще Микулинці	600	-	-	-	22,3	22,3	16,7	32,8	32,8	18,4
КП«Чортківський ВУВКГ»	5200	450,6	450,6	132,8	393,1	393,1	138,0	393,7	-	131,3
КП «Теребовля»	1200	57,2	57,2	26,6	39,8	39,8	31,2	35,2	36,2	27,1

Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах р Серет (район м. Тернопіль) за даними водокористувачів, що скидають зворотні води у поверхневі об'єкти (мг/л) представлені у табл. 1.3.8.

Таблиця 1.3.8 Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах р Серет (район м. Тернопіль) за даними водокористувачів, що скидають зворотні води у поверхневі об'єкти (мг/л)

Місце спостереження	Показники складу та властивостей														
	Завислі речовини	БСКЗ	Мінералізація	Сульфати	Амоній-сольовий	Нітрати	Нафтопродукти	ХСК	Розчинений кисень	Фосфати	Цинк	Марганець	Фториди	Залізо	Нітрати
р. Серет, м. Тернопіль	11	2,4	238	46,3	18,4	0,32	-	17,8	9,6	0,04	0,009	0,02	-	0,11	0,92

Природними джерелами забруднення річок є ерозія ґрунтів, мертва флора та фауна, антропогенними – речовини, що надходять до водних об'єктів в процесі діяльності людини. Великі площі сільськогосподарських угідь піддаються впливу різних обробок пестицидами і добривами, збільшуються території смітників. Стоки з полів також надходять у річки й канали. Забруднюються і підземні води – найважливіший резервуар прісних вод. Недотримання режиму господарювання в межах прибережних смуг та водоохоронних зон безпосередньо впливає на екологічний та санітарний стан річок. Не завжди виконується розчищення русел від гілок та повалених дерев, що зменшує водопрпускну здатність русел, а в паводкові періоди, в результаті гідравлічного підпруджування, призводить до затоплення земель та будинків на заплавах.

Проведений аналіз якості питної води у 2024 році у селищі Велика Березовиця свідчать про те, що у воді відсутні нітрати, однак вода тверда - загальна твердість 8,80 ммоль/дм³. Також є перевищення норм за РН та вмістом загального заліза. (табл.1.3.9)

Таблиця 1.3.9 Якість проб води в селищі Велика Березовиця

	Нітрити	Нітрати	Амоній	Загальне залізо	РН	Загальна твердість
Велика Березовиця	-	-	0,03	0,40	6,34	8,80

Забруднення ґрунтів. Забруднення ґрунтів відбувається внаслідок діяльності підприємств промисловості тасільського господарства, проведення утилізації побутових відходів на присадибних ділянках та наявність поглинаючих ям у дворових туалетах та гноєсховищах, створення стихійних сміттєзвалищ та інше. Проблемою є агресивне ведення сільського господарства (хімікати негативно впливають на ґрунти, флору і фауну, поверхневі та ґрунтові води). У Великоберезовецькій громаді у 2025 році було 54,2 га деградованих демель. Приведення кількості використання деградованих земель до природоохоронно-безпечних і обґрунтованих значень в значній мірі стримується внаслідок передачі цих площ у приватну власність, відсутності економічного механізму зменшення рівня використання еродованих і деградованих земель, „нульового” фінансування здійснення консервації земельних ділянок.

Управління відходами. На території Великоберезовицької територіальної громади вивіз твердих побутових відходів відбувається за загальною та індивідуально-подворовою системами вивезення ТПВ. Вивезення ТПВ здійснює ПП «Катруб». На території громади є 7 сміттєзвалищ, які на даний час знаходяться в процесі ліквідації (с.Мишковичі, с.Буцнів, с. Настасів, с.Мар'янівка, с. Йосипівка, с.Лучка, с.Велика Лука). Паспортизовані сміттєзвалища відсутні. На території громади розташовані підприємства, що є основними накопичувачами промислових відходів у Тернопільській області. На території ТОВ «Березовицький комбінат будіндустрія» накопичуються відходи чорних металів, а на території ТОВ «Мишковицький спиртзавод» - відходи рослинного походження. В громаді відсутнє забруднення території техногенними джерелами природнього походження.

Висновки

Ландшафні та кліматичні особливості Великоберезовицької громади сприятливі для проживання населення, ведення сільського господарства. Загальна площа земельного фонду Великоберезовицької селищної територіальної громади становить 19099,27 га., з якої близько вісімдесяти відсотків припадає на землі сільськогосподарського призначення. Наявність земельних ресурсів в комплексі з раціональним їх використанням дає громаді сільськогосподарський потенціал розвитку. 6,76 % припадає на землі житлової та громадської забудови та 3,19 % на землі промисловості, транспорту, енергетики, оборони. Водойми займають 0,78 %, землі лісгосподарського фонду 10,52 %.

Найбільша річка громади - р. Серет є однією з найдовших приток Дністра. Серед екологічних проблем – небезпека підтоплень (під час повені рівень води може піднятися на 10-50 см за добу), забруднення ріки підприємства комунальної сфери (основним забруднювачем річки є КП «Чортківське ВУВКГ» та КП «Теребовля»).

Загальний обсяг використання води у Великоберезовицькій СТГ у 2024 році 0,579 млн куб. м. Левова частка води надходить за рахунок підземних вод 91,9 % та 8,1 % з поверхневих джерел. Найбільшим споживачем води є галузь сільського господарства, рослинництва– 0,266 млн куб. м., або 45,9%. На потреби переробної промисловості було використано 163 млн куб. м води. Вода використовується на виробництво напоїв, зокрема алкогольних та виробництво м'яса. Житлово комунальне господарство використовує 0,137 млн куб. м води з підземних джерел в основному на водопостачання. Громада не перевищує встановлені для неї ліміти використання води.

У Тернопільській області затверджено схему екомережі згідно якої через території громади проходить Серетський міжрегіональний екокоридор. Природо-заповідний фонд громади - 8 одиниць - гідрологічні, ботанічні та геологічні пам'ятки природи, дендрологічний парк. На території громади відсутні об'єкти Смарагдової мережі. Найближчий об'єкт Серецьке простягається на північ від міста Тернопіль UA0000189 Серецьке водно- болотне угіддя включено до переліку водних болот України, для яких розпочато підготовку документів з надання їм статусу водно-болотних угідь міжнародного значення.

У Великоберезовицькій громаді викиди забруднюючих речовин та парникових газів у 2024 році здійснювали 8 підприємств загальним обсягом викидів 402,6 т. Спостерігалась негативна тенденція зростання обсягів забруднюючих речовин та парникових газів, в тому числі за рахунок діоксиду сірки та діоксиду азоту. В межах громади атмосферне повітря найбільше забруднюється викидами асфальтобетонного заводу у с.Острів та комунальних підприємств (котельнь).

Вивезення ТПВ у громаді здійснює ПП «Катруб». На території громади є 7 сміттєзвалищ, які на даний час знаходяться в процесі ліквідації. Паспортизовані сміттєзвалища відсутні. Основними накопичувачами промислових відходів є ТОВ «Березовицький комбінат Будіндустрія» (відходи чорних металів) та ТОВ «Мишковицький спиртзавод» (відходи рослинного походження).

1.4. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ ТА ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

Населення Великоберезовицької селищної територіальної громади

Населення Великоберезовицької СТГ у станом на 30.09.2025 року становило 22615 осіб (зареєстрованих), з яких 8516 осіб (37,6%) проживало у Великій Березовиці. У семи з 13 – населених пунктів чисельність населення вища 1000 осіб та лише два села з чисельністю менше 200 осіб. (табл. 1.4.1). Такий спосіб розселення є сприятливим для розвитку громади. У порівнянні з 2022 роком кількість населення скоротилась на 471 особу, або 2% від загальної кількості. Під час війни позитивний приріст населення спостерігається лише у с. Петриків - +363 осіб, що є приміським населеним пунктом Тернополя. Водночас в громаді проживає населення, що не внесено до реєстру територіальної громади, зокрема ВПО. За підрахунками ОМС загальна кількість реально проживаючого населення громади у 2025 році – 24484 осіб.

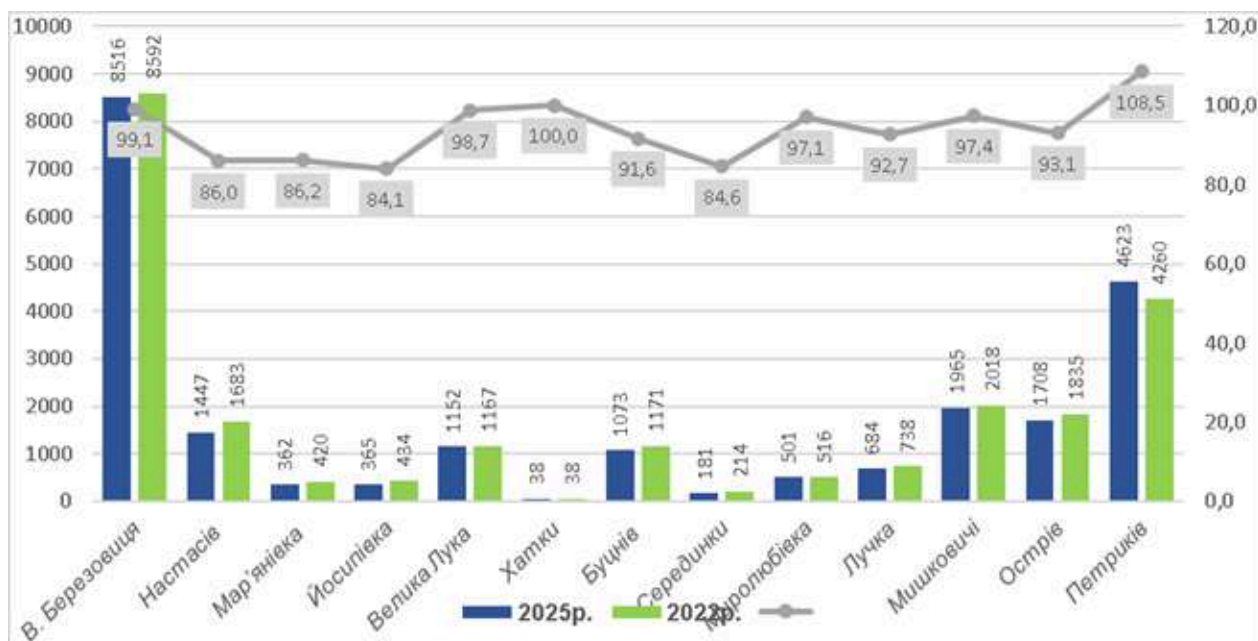

Рис. 1.4.1 Населення громади в розрізів населених пунктів, 2022 р., 2025 р., осіб

В громаді переважає сільське населення – 62,3 %. В структурі за гендерною ознакою переважають жінки – 53,1% (рис.1.4.2, табл.1.4.1). Вікова структура населення громади відповідає віковій структурі області, лише дещо вищою є частка людей пенсійного віку: працездатного віку (з 18 до 60 років) становить - 57,8 % (середньообласна 58,4%), діти віком 0-17 років - 17,2 % (середньообласна 18,6 %) та населення віком старше 60 років – 25,0% (середньообласна 22,9 %).

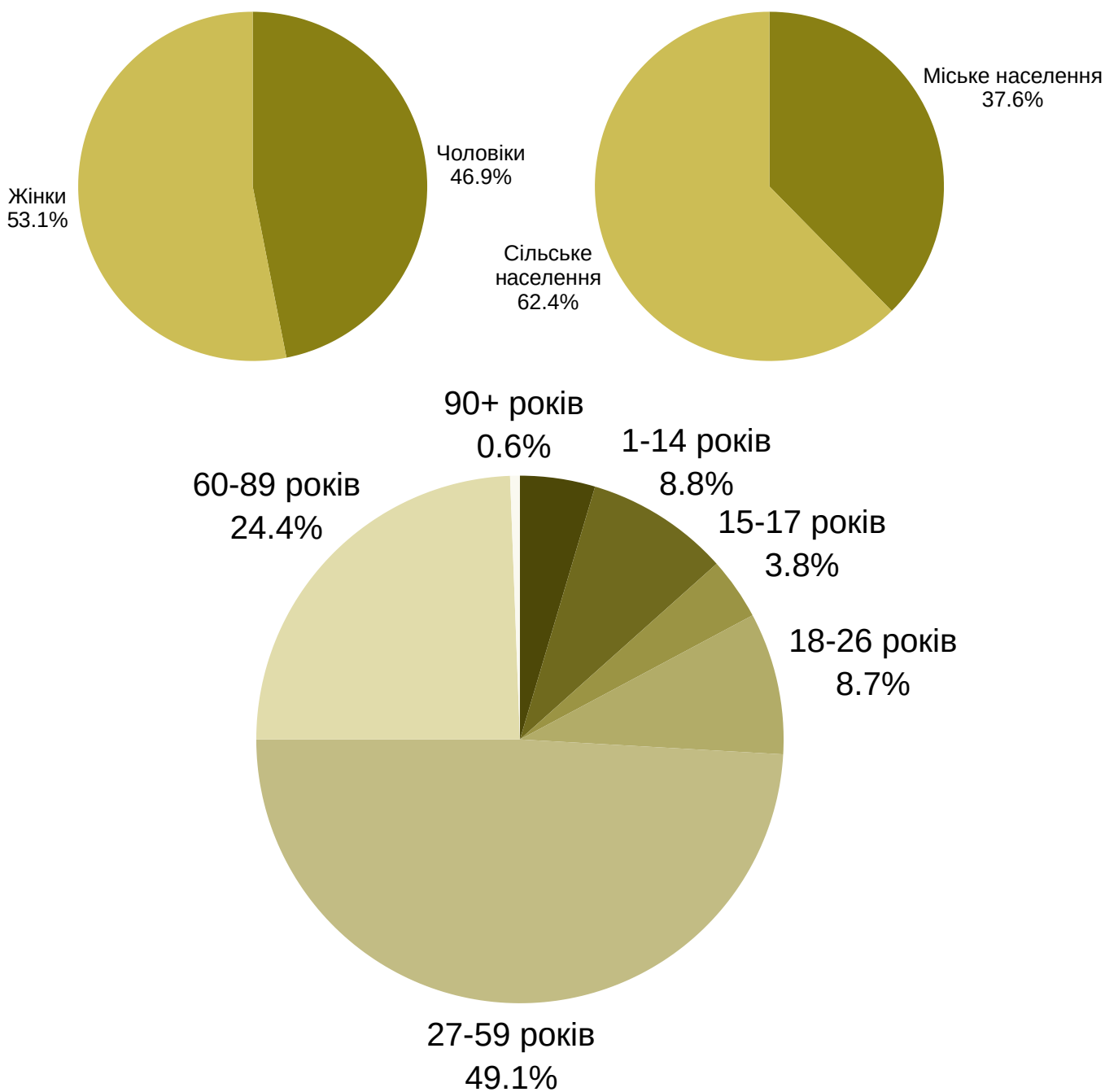

Рис. 1.4.2 Структура населення Великоберезовицької селищної територіальної громади, %

Таблиця 1.4.1 Статевий віковий розподіл населення громади в розрізі населених пунктів станом на 30.09.2025р.

Населені пункти	Зареєстровано всього	Чоловіків							
		Всього	0-6	7-14	15-17	18-26	27-59	60-89	90+
В.Березовиця	8525	3862	217	454	183	388	1837	779	4
Настасів	1447	687	28	53	21	45	378	161	1
Мар'янівка	362	184	8	11	9	9	101	46	0
Йосипівка	365	192	6	18	1	13	112	41	1
Велика Лука	1153	559	30	70	20	53	285	101	0
Хатки	38	23	1	0	1	0	18	3	0

Буцнів	1074	522	25	31	24	46	259	136	1
Серединки	181	103	4	9	2	12	49	25	2
Миролюбівка	501	246	17	29	6	20	130	44	0
Лучка	685	333	20	28	8	34	167	76	0
Мишковичі	1965	941	43	92	33	97	476	198	2
Острів	1708	816	37	63	34	80	423	178	1
Петриків	4630	2128	116	181	102	185	1015	519	10
Всього	22615	10596	552	1039	444	982	5250	2307	22
Населені пункти	Жінок								
	Всього	0-6	7-14	15-17	18-26	27-59	60-89	90+	
В.Березовиця	4654	198	435	164	412	2285	1138	22	
Настасів	760	24	43	27	44	381	226	15	
Мар'янівка	178	8	10	7	6	87	57	3	
Йосипівка	173	7	20	6	15	82	39	4	
Велика Лука	593	25	50	19	42	278	172	7	
Хатки	15	0	3	1	0	54	7	0	
Буцнів	551	24	23	14	45	257	179	9	
Серединки	78	1	1	2	8	39	25	2	
Миролюбівка	255	15	15	7	28	125	63	2	
Лучка	351	11	18	14	31	172	101	4	
Мишковичі	1024	38	73	42	71	493	298	9	
Острів	892	36	64	29	59	428	268	8	
Петриків	2495	108	198	86	215	1213	644	31	
Всього	12019	495	953	418	976	5844	3217	116	

Дослідження динаміки чисельності населення громади у довгостроковій перспективі дозволило виділити тенденцію доволі стійкого зростання чисельності населення на фоні його скорочення в країні та Тернопільській області. За період з 2001 по 2022 роки чисельність населення громади зросла на 13,6 %. Відбувалось це за рахунок трьох населених пунктів громади: селища Велика Березовиця, (32,1 %), с. Петриків (35,2 %), с. Острів (6,6 %) (рис.1.4.3).

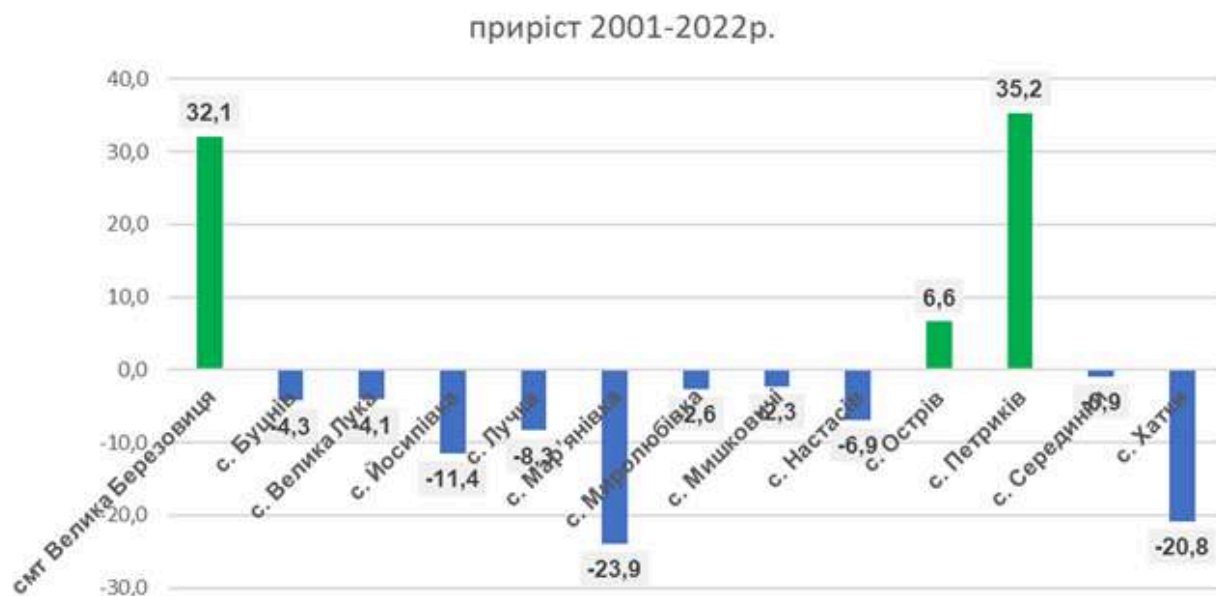

Рис. 1.4.3 Приріст населення Великоберезовицької громади 2001-2022 роки, %

Таблиця 1.4.2 Показники природного та міграційного приросту населення Великоберезовицької селищної територіальної громади, 2017-2024 рр.

Показники	2017	2018	2019	2020	2022	2024
Народжені*	199	178	148	153	130	114
селище Велика Березовиця	59	53	41	52	47	57
с. Велика Лука, с. Хатки	10	13	11	14	7	4
с. Буцнів, с. Серединки	8	6	5	7	6	5
с. Миролюбівка, с. Лучка	10	16	8	13	9	8
с. Настасів, с. Йосипівка, с. Мар'янівка	23	17	26	16	15	12
с. Мишковичі	20	16	15	17	12	7
с. Острів	24	13	11	11	13	8
с. Петриків	45	44	31	23	21	13
Померлі*	256	265	278	257	251	227
селище Велика Березовиця	69	70	79	85	76	72
с. Велика Лука, с. Хатки	15	14	20	20	10	19
с. Буцнів, с. Серединки	21	21	19	12	25	11
с. Миролюбівка, с. Лучка	15	17	23	15	14	14
с. Настасів, с. Йосипівка, с. Мар'янівка	50	41	46	37	38	34
с. Мишковичі	25	26	21	17	22	18
с. Острів	24	16	19	21	16	16
с. Петриків	37	60	51	50	50	43
Природний приріст*	-57	-87	-130	-104	-121	-113
селище Велика Березовиця	-10	-17	-38	-33	-29	-54
с. Велика Лука, с. Хатки	-5	-1	-9	-6	-3	-15
с. Буцнів, с. Серединки	-13	-15	-14	-5	-19	-6
с. Миролюбівка, с. Лучка	-5	-1	-15	-2	-5	-6
с. Настасів, с. Йосипівка, с. Мар'янівка	-27	-24	-20	-21	-23	-22
с. Мишковичі	-5	-10	-6	0	-10	-11
с. Острів	0	-3	-8	-10	-3	-8
с. Петриків	8	-16	-20	-27	-29	-30
Прибулі	999	1215	1018	793	395	782
селище Велика Березовиця	432	577	422	383	191	303
с. Велика Лука, с. Хатки	11	29	10	23	11	22
с. Буцнів, с. Серединки	28	59	27	16	8	29
с. Миролюбівка, с. Лучка	30	44	49	9	4	30
с. Настасів, с. Йосипівка, с. Мар'янівка	80	88	93	60	30	35
с. Мишковичі	51	48	52	24	13	33
с. Острів	70	85	55	46	23	28
с. Петриків	297	285	310	232	115	302
Вибулі	439	670	581	436	291	637
селище Велика Березовиця	217	391	349	295	194	267
с. Велика Лука, с. Хатки	13	34	18	5	3	28
с. Буцнів, с. Серединки	25	46	28	13	7	35
с. Миролюбівка, с. Лучка	12	41	48	22	15	24
с. Настасів, с. Йосипівка, с. Мар'янівка	59	37	38	25	17	63
с. Мишковичі	13	14	20	17	9	56
с. Острів	48	63	40	29	18	33
с. Петриків	52	44	40	30	28	131
Сальдо міграції	560	545	437	357	104	145
селище Велика Березовиця	215	186	73	88	-3	36

с. Велика Лука, с. Хатки	-2	-5	-8	18	8	-6
с. Буцнів, с. Серединки	3	13	-1	3	1	-6
с. Миролюбівка, с. Лучка	18	3	1	-13	-11	6
с. Настасів, с. Йосипівка, с. Мар'янівка	21	51	55	35	13	-28
с. Мишковичі	38	34	32	7	4	-23
с. Острів	22	22	15	17	5	-5
с. Петриків	245	241	270	202	87	171
Загальне збільшення (зменшення)	503	458	307	253	-17	32

Демографічна ситуація у громаді в 2022 - 2025 роках змінювалась під впливом міграційних процесів, викликаних війною – виїзд місцевих мешканців за кордон, мобілізація та поповнення населення громади за рахунок внутрішньо переміщених осіб (ВПО), переважна більшість яких жінки з дітьми.

Чисельність внутрішньо переміщених осіб у громаді постійно змінювалась. На початок 2025 р. в громаді було зареєстровано 1102 осіб з числа ВПО, більшість з яких жінки. Порівняно з попереднім роком чисельність ВПО зросла на 13,2 % (табл.1.4.3). Переважна більшість ВПО проживає у приватному секторі та інтегрувалась у життя громади, є територія колективного проживання.

Таблиця 1.4.3 Динаміка ВПО у Великоберезовицькій СТГ

Показники	Станом на 01.01.2023 р.	Станом на 01.01.2024 р.	Станом на 01.01.2025 р.
Кількість внутрішньо переміщених осіб (ВПО), осіб	987	973	1102
Приріст до попереднього року, %	-	-1,4	13,2

У відповідності до чинного законодавства України та рішення Великоберезовицької селищної ради від 23 грудня 2024 року, було утворено Раду з питань внутрішньо переміщених осіб при виконавчому комітеті Великоберезовицької селищної ради. Серед завдань Ради – сприяння працевлаштуванню, інвентаризація пустуючого житла та його облаштування для проживання ВПО, тренінги для інтеграції ВПО у громаду, залучення психолога, вирішення питань догляду за дітьми в після шкільний час для батьків, що працюють, інтеграція дітей та сприяння фізичній активності, створення дитячого, спортивного майданчиків в селі Мишковичі, залучення благодійних організацій для допомоги ВПО.

Зайнятість населення

Стан зайнятості населення є одним з основних індикаторів економіки, який відображає використання в суспільстві ресурсів праці. В умовах війни вітчизняний ринок праці опинився в кризових умовах, на що вплинули масова вимушена міграція, мобілізація та економічна невизначеність, що спричинена бойовими діями на території України. В цих умовах на ринку праці в країні спостерігається накладання двох тенденцій: збереження порівняно високого рівня безробіття на тлі зростаючого дефіциту кадрів.

Статистичні дані Тернопільської філії Тернопільського ОЦЗ свідчать про те, що в умовах війни значно зменшилась кількість осіб, що отримували послуги Центру та мали статус безробітного. Водночас збільшилась кількість працевлаштованих через центр зайнятості осіб (табл. 1.4.4).

Таблиця 1.4.4 Основні показники надання послуг Тернопільською філією Тернопільського ОЦЗ

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Отримували послуги	14494	9070	9790
Мали статус безробітного	12477	5863	4970
Працевлаштовано осіб	4593	4446	5249

Станом на 01.06.2025 року у Тернопільській області в пошуках роботи було 2146 осіб з них 1776 жінок. Такі гендерні дисбаланси свідчать про вищі можливості працевлаштування осіб чоловічої статі. Станом на 08.08. 2025 року на ринку праці Тернопільської області 1683 вакансії. Середня заробітна плата – 14382 грн. Найбільш затребувані водії, підсобні робітники, кухарі (табл.1.4.5).

Таблиця 1.4.5 Ринок вакансій Тернопільської області станом на 08.08.2025 року

Вакансії	Кіл-ть вакансій	Середня заробітна плата
Водій автотранспортних засобів	132	16690
Підсобний робітник	61	14796
Кухар	55	11374
Бухгалтер	38	12270
Вантажник	38	16708
Продавець-консультант	37	13324
Продавець продовольчих товарів	34	12158
Швачка	34	13766
Прибиральник службових приміщень	31	8329

Найбільшим роботодавцем громади та найбільшим платником податків є аграрний лідер - ПАП «Агропродсервіс» - 1137 осіб. (табл.1.4.6). Серед інших - підприємства харчової промисловості, торгівлі, будівництва, охорони здоров'я.

Таблиця 1.4.6 Найбільші роботодавці Великоберезовицької громади

Назва підприємства	КВЕД	Чисельність зайнятих, осіб
ПАП "Агропродсервіс"	01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	1137
ТОВ "М'ЯСОКОМБІНАТ ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ"	10.13 Виробництво м'ясних продуктів	214
ТОВ "С-М"	47.22 Роздрібна торгівля м'ясом і м'ясними продуктами в спеціалізованих магазинах	180
ТОВ "МИШКОВИЦЬКИЙ СПИРТОВИЙ ЗАВОД"	11.01 Дистиляція, ректифікація та змішування спиртних напоїв	150
ТОВ "СМ МАРКЕТ"	47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами	149

ТОВ "МФТЮ"	12.00 Виробництво тютюнових виробів	146
КНП "ТРЦ ПМСД"	86.10 Діяльність лікарняних закладів	117
ТОВ "БМБУД"	42.11 Будівництво доріг і автострад	92
ТОВ "ТМБ ХОЛДИНГ"	42.11 Будівництво доріг і автострад	56
ТДВ "БЕРЕЗОВИЦЬКИЙ КОМБІНАТ" БУДІНДУСТРІЯ"	23.61 Виготовлення виробів із бетону для будівництва	53

Спостерігається тенденція скорочення числа офіційного безробіття, якщо на початок 2022 року у громаді було 360 осіб зареєстрованих безробітних, то вже станом на початок 2024 року лише 127 осіб. Така тенденція зумовлена збільшенням пропозиції вільних робочих місць на ринку праці, та небажанням осіб з числа чоловічого населення офіційно реєструватись у службі зайнятості через мобілізацію. Як і для більшості громад Тернопільської області, для громади характерною є неформальна зайнятість у таких сферах як сільське господарство, торгівля, сфера послуг, тому частка реально зайнятого населення у цих сферах може бути значно вищою.

Висновки

Населення Великоберезовицької СТГ у 2025 році становило 22615 осіб (зареєстрованих осіб). Впродовж останніх двадцяти років після перепису населення у 2001 році спостерігалася позитивна тенденція збільшення кількості населення Великоберезовицької громади на 13,6 %. Відбувалось це за рахунок трьох населених пунктів громади: селища Велика Березовиця, (32,1 %), с. Петриків (35,2 %), с. Острів (6,6 %). Зростання чисельності населення відбувалось за рахунок міграційного приросту, тоді ж як природний приріст був негативним.

Водночас під час війни 2022-2025 роки населення скоротилось на 471 особу, або 2% від загальної кількості. Позитивний приріст населення спостерігається лише у с. Петриків - +363 осіб, що є приміським населеним пунктом Тернополя.

В громаді переважає сільське населення – 62,8 %. В структурі за гендерною ознакою переважають жінки – 53,1%. Вікова структура населення громади відповідає віковій структурі області, але децю вищою є частка людей пенсійного віку.

В умовах війни значно зменшилась кількість осіб, що отримували послуги Тернопільського обласного Центру зайнятості та мали статус безробітного. Водночас збільшилась кількість працевлаштованих через центр зайнятості осіб. Спостерігались значні гендерні дисбаланси, що свідчать про вищі можливості працевлаштування осіб чоловічої статі. Найбільш затребувані: водії, підсобні робітники, кухарі.

Найбільшим роботодавцем Великоберезовицької територіальної громади є аграрний лідер - ПАП «Агропродсервіс» - 1137 осіб. Серед інших - підприємства харчової промисловості, торгівлі, будівництва, охорони здоров'я.

1.5. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ

Соціальна інфраструктура

Соціальна інфраструктура виступає базою формування людського капіталу, а розвиток соціальної інфраструктури є одним з першочергових завдань, яке вирішується в рамках соціально-економічної політики держави, регіону, територіальної громади. Успіх розвитку територіальної громади залежить не лише від наявності розвиненої соціальної інфраструктури, але від спроможності громади перетворити її у актив розвитку, що потребує підвищення ефективності управління, узгодження інтересів усіх стейкхолдерів щодо визначення шляхів її розвитку, та пошуку ефективних форм їх взаємодії.

Освіта

Система освіти Великоберезовицької територіальної громади налічує: одинадцять загальноосвітніх закладів, шість закладів дошкільної освіти та два дошкільні відділення та один заклад позашкільної освіти (рис.1.5.1). Крім цього, у громаді функціонує КЗ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Великоберезовицької селищної ради» у селищі Велика Березовиця та КУ «Інклюзивно-ресурсний центр» у с. Острів. У таблиці 1.5.1 подано структуру освітньої мережі Великоберезовицької територіальної громади.

Таблиця 1.5.1 Освітня мережа Великоберезовицької територіальної громади

Показник	2021-2022 н.р.	2022-2023 н.р.	2023-2024 н.р.	2024-2025 н.р.	2025-2026 н.р.
Кількість закладів дошкільної освіти (самостійні), одиниць	6	6	6	6	6
Кількість дошкільних підрозділів при ЗЗСО, одиниць	2	2	2	2	2
Кількість дітей в ЗДО та дошкільних підрозділах ЗЗСО, осіб	546	510	497	457	417
Кількість персоналу в ЗДО, осіб	144	152	152	154	154
Кількість ЗЗСО (опорні заклади, заклади загальної середньої освіти, гімназії, початкові школи), одиниць	11	11	11	11	11
Кількість учнів у ЗЗСО, осіб	1773	1881	1866	1852	1768
Кількість вчителів у ЗЗСО, осіб	248	257	261	277	270
Кількість закладів професійно-технічної освіти, одиниць	-	-	-	-	-
Кількість учнів у закладах професійно-технічної освіти, осіб	-	-	-	-	-
Кількість закладів позашкільної освіти	1	1	1	1	1

Загальна середня освіта

У громаді у 2024/2025 навчальному році функціонувало 11 закладів загальної середньої освіти, в тому числі 6 звичайних закладів, 2 опорних та 3 філії. У них навчались 1852 учні (табл.1.5.2). У громаді в порівнянні з Тернопільською областю вища середня наповнюваність закладів 168,4 учні проти 134,5 учнів. Однак у 2025/2026 навчальному році кількість учнів скоротилась до 1768 осіб. Усі навчальні заклади збудовані у минулому столітті, більшість з них потребують капітального ремонту, підвищення рівня енергоефективності, покращення стану матеріально-технічної бази.

КУ «Інклюзивно-ресурсний центр» у с. Острів надає психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги дітям з особливими освітніми потребами, а також проводить їх комплексну оцінку розвитку. У загальноосвітніх навчальних закладах створено 36 інклюзивних класів, де навчається 42 учні, а також 13 дітей з ООП у закладах дошкільної освіти.

Таблиця 1.5.2 Характеристика ЗЗО Великоберезовицької СТГ

Назва ЗДО, ЗЗО	Потужність закладу (учнів)	Кіл-ть дітей/учнів	Кіл-ть персоналу	Кіл-ть груп/класів	Кіл-ть інклюзивних груп/класів	Кіл-ть дітей/учнів у них	Рік побудови/модернізації будівлі закладу
Комунальний заклад Буцнівський гімназія Великоберезовицької селищної ради	400	110	26	11	2	3	1939
Комунальний заклад Великоберезовицький ліцей Великоберезовицької селищної ради	450	410	50	20	9	9	1993
Комунальний заклад Мишковицький ліцей Великоберезовицької селищної ради	650	463	62	24	8	9	1977
Комунальний заклад Настасівський ліцей Великоберезовицької області	480	228	42	11	3	3	1974
Комунальний заклад Острівський ліцей Великоберезовицької селищної ради	400	308	42	15	8	11	1993
Комунальний заклад Лучківська гімназія Великоберезовицької селищної ради	180	51	17	9	0	0	1964
Комунальний заклад Петриківська гімназія Великоберезовицької селищної ради	200	129	22	9	3	4	1960
Комунальний заклад Великоберезовицька початкова школа Великоберезовицької селищної ради	150	28	5	4	0	0	1960
Йосипівська початкова школа – філія комунального закладу Настасівського ліцею Великоберезовицької селищної ради	150	10	4	2	1	1	1939
Мар'янівська початкова школа – філія комунального закладу Настасівського ліцею Великоберезовицької селищної ради	140	11	4	2	1	1	1960
Великолуцька початкова школа – філія комунального закладу Мишковицького ліцею Великоберезовицької селищної ради	80	20	5	3	1	1	1849

В середньому фактична наповнюваність класів Великоберезовицької громади – 16, що відповідає її розрахунковій наповнюваності класів, а це дозволяє говорити про ефективність освітньої мережі. Наповнюваність класів опорних закладів є вищою, ніж середня – 18,3, а філій лише 5,9. 37,4 % від усіх учнів громади навчаються у опорних освітніх закладах, а у трьох філіях навчається лише 2,5 % від усіх учнів. Середня наповнюваність шкіл у громаді вища ніж середня у Тернопільській області.

Разом з тим, аналіз структури наповнюваності класів Великоберезовицької СТГ дозволив з'ясувати тенденцію скорочення частки учнів 1-4 класів за останні п'ять років на 8,4 %, що є наслідком зменшення народжуваності у громаді. Це, в свою чергу, слід враховувати ОМС при управлінні освітньою мережею громади (рис.1.5.1).

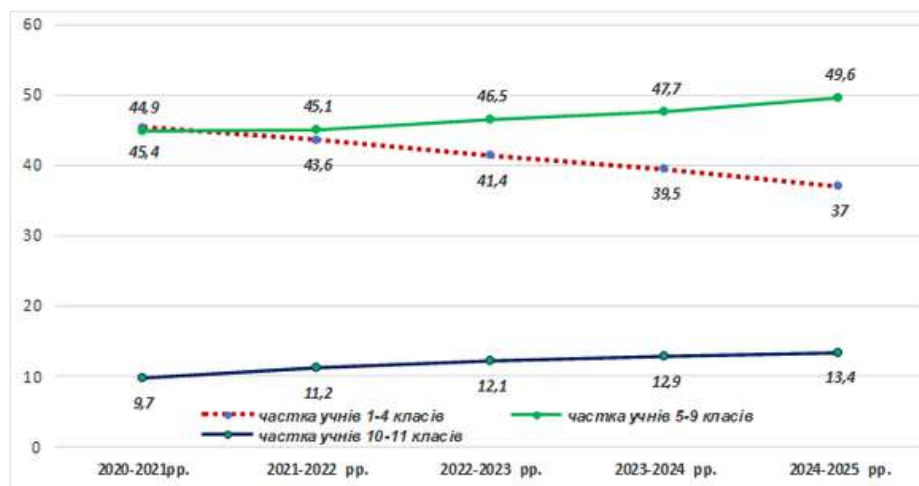

Рис. 1.5.1 Динаміка структури наповнюваності класів Великоберезовицької СТГ

89,5 % ЗЗСО Великоберезовицької громади оснащені кухнею/їдальнею, що відповідає середньообласному рівню. Разом з тим, у громаді лише 35,4 % закладів загальної середньої освіти оснащені спортивним залом, тоді ж в середньому у Тернопільській області їх частка становить 64,7 %. Більшість закладів потребують проведення капітального ремонту, проведення робіт з енергоефективності, покращення матеріально-технічної бази, забезпечення вимог інклюзії.

Громадою організовано підвіз близько 300 учнів шкільним автобусом до навчального закладу.

Дошкільна освіта

У громаді функціонує 6 закладів дошкільної освіти та 2 дошкільні підрозділи при ЗЗСО (табл.1.5.3). Впродовж останніх п'яти років кількість закладів дошкільної освіти не змінювалась. У 2025/2026 навчальному році у закладах створено 23 групи, де навчається 417 дітей. Середня наповнюваність груп – 18 дітей, а середні витрати на одного вихованця в рік 35,7 тис.грн. Кількість працівників (штатних одиниць) закладів - 147 осіб.

Таблиця 1.5.3 Заклади дошкільної освіти Великоберезовицької селищної ради

	2021-2022 н.р.	2022-2023 н.р.	2023-2024 н.р.	2024-2025 н.р.	2025-2026 н.р.
Кількість закладів дошкільної освіти (дошкільних відділень) , одиниць	6(2)	6(2)	6(2)	6(2)	6(2)
Кількість вихованців ЗДО	546	510	497	457	417

Заклад дошкільної освіти дитячийясла-садок "Кобзарик" смт. Велика Березовиця є переповненим, тому громада має потребу створення нових місць для вихованців шляхом будівництва нового дошкільного закладу чи здійснення реконструкції шкіл під ЗДО (табл.1.5.4). Більшість закладів потребують проведення ремонтних робіт, заходів енергоефективності покращення стану енергоефективності, покращення матеріально-технічної бази.

Таблиця 1.5.4 Характеристика закладів дошкільної освіти

Назва ЗДО, ЗЗСО	Потужність закладу (учнів)	Кіл-ть дітей/учнів	Завантаження проектної потужності	Кіл-ть персоналу	Кіл-ть груп/класів	Кіл-ть інклюзивних груп/класів	Кіл-ть дітей/учнів у них	Рік побудови/модернізації будівлі закладу
ЗДО дитячий ясла-садок "Кобзарик" смт. Велика Березовиця	160	202	126,3	54	8	5	10	1990
ЗДО дитячий ясла-садок "Зернятко" с.Настасів	90	55	61,1	19	3	1	3	1990
ЗДО дитячий садок "Струмочок" села Велика Лука	26	14	53,8	9	1	0	0	1976
ЗДО дитячий садок "Дзвіночок" с.Острів	59	39	66,1	13	3	1	1	1962
ЗДО дитячий ясла-садок "Дивосвіт" с. Мишковичі	140	70	50,0	28	5	0	0	1988
ЗДО дитячий садок "Сонечко" с.Лучка	21	11	52,4	10	1	0	0	1960
Миролюбівська початкова школа - філія комунального закладу Мишковицького ліцею (дошкільне відділення)	160	14	8,8	7	1	0	0	1993
Мар'янівська початкова школа - філія комунального закладу Настасівського ліцею (дошкільне відділення)	140	12	8,6	7	1	0	0	1960

У трьох закладах дошкільної освіти організовано інклюзивне навчання, зокрема створено 7 груп, де навчається 14 дітей. Заклади дошкільної освіти потребують облаштування освітнього простору згідно вимог інклюзії.

Позашкільна освіта. Закладом позашкільної освіти у громаді є Острівська музична школа, де навчається 120 учнів. У школі функціонує шість відділів: народний, духовний, теоретичний, хоровий, вокальний, фортепіанний. Кількість працівників (штатних одиниць) закладу 33,5 осіб в тому числі 22 осіб педагогів. Учні закладу є багаторазовими переможцями та призерами міжнародних, всеукраїнських та обласних мистецьких конкурсів та фестивалів та беруть активну участь у мистецьких заходах по відзначенню пам'ятних дат та свят, що проводяться на рівні громади та області.

Безпека навчання. В умовах війни очний освітній процес в навчальних закладах може здійснюватися при наявності захисних споруд, які забезпечують укриття усіх його учасників. Якщо дана вимога не виконується, освітній процес необхідно організувати в змішаному форматі в межах розрахункової місткості захисних споруд, що можуть бути використані для укриття учасників освітнього процесу. Усі ЗЗСО громади забезпечені укриттями, а саме: 2 протирадіаційні укриття (ПРУ) та 9 найпростіших укриттів (2 з них — орендовані). Усі 6 закладів дошкільної освіти (ЗДО) мають власні укриття: 1 ПРУ, 1 споруду подвійного призначення з властивостями ПРУ та 4 найпростіші укриття.

З метою стовідсоткового забезпечення укриття учасників освітнього процесу у Великоберезовицькому ліцеї у 2023 році розпочато будівництво захисної споруди цивільного захисту (подвійного призначення) з властивостями ПРУ комунального закладу «Великоберезовицький ліцей Великоберезовицької селищної ради Тернопільської області». Будівництво здійснюється за рахунок коштів державного бюджету — 4 568 965,59 грн та співфінансування з місцевого бюджету — 3 689 210,59 грн.

У 2024 році розпочато будівництво захисної споруди цивільного захисту (подвійного призначення) з властивостями ПРУ для закладу дошкільної освіти «Дитячий садок “Дзвіночок”» с. Острів Великоберезовицької селищної ради. Фінансування здійснюється за кошти місцевого бюджету — 7 761 601,00 грн.

Охорона здоров'я

Мережа закладів охорони здоров'я. Медичну допомогу населенню Великоберезовицької територіальної громади надає КНП «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» в структурі якого 7 амбулаторій загальної практики сімейної медицини, 14 фельдшерсько-акушерських пунктів та 5 фельдшерських пунктів. Великоберезовицьку громаду обслуговує 4 амбулаторії загальної практики сімейної медицини, 6 фельдшерсько-акушерських пунктів та 3 фельдшерські пункти (табл.1.5.5). Близькість до обласного центру дозволяє мешканцям громади отримувати спеціалізовану медичну допомогу у м. Тернопіль.

Загальна сума договорів КНП«ТРЦ ПМСД» з НСЗУ у 2024 році – 35637 тис.грн. Фінансування здійснювалось за 4 пакетами: № 24 "Мобільна паліативна медична допомога дорослим і дітям"; № 1 "Первинна медична допомога"; № 41 "Супровід та лікування дорослих та дітей, хворих на туберкульоз, на первинному рівні медичної допомоги"; № 51 "Супровід і лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги". У 2025 році кількість пакетів медичної допомоги на які укладені договори з НСЗУ за Програмою медичних гарантій зменшилась до 3-ох, а сума фінансування до 22535 тис.грн.

Таблиця 1.5.5 Основні показники закладів охорони здоров'я Великоберезовицької СТГ

	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Загальна кількість закладів охорони здоров'я	14	14	14	14	14
у тому числі:					
які надають первинну медичну допомогу (ЦПМСД, амбулаторії, пункти здоров'я, ФАПі тощо)	14	14	14	14	14
які надають екстрену медичну допомогу (станції, відділи тощо)	0	0	0	0	0
Кількість пакетів медичної допомоги на які укладені договори з НСЗУ за Програмою медичних гарантій	2	4	4	4	3
Обсяг державного фінансування пакетів медичної допомоги на які укладені договори з НСЗУ за Програмою медичних гарантій, тис. грн	25623	31135	32398	35637	22535
Кількість аптек, які приймають участь в Урядовій програмі щодо забезпечення ліками "Доступні ліки"	0	0	0	2	2
Кількість населення, яке прикріплене до первинної медичної допомоги (уклали декларацію з сімейним лікарем / лікарем-педіатром), осіб	38034	37453	37984	38711	38845

У 2025 році мешканці громади підписали 21754 декларації з сімейними лікарями, що становить близько 90 % від усього населення громади, (рис.1.5.2).

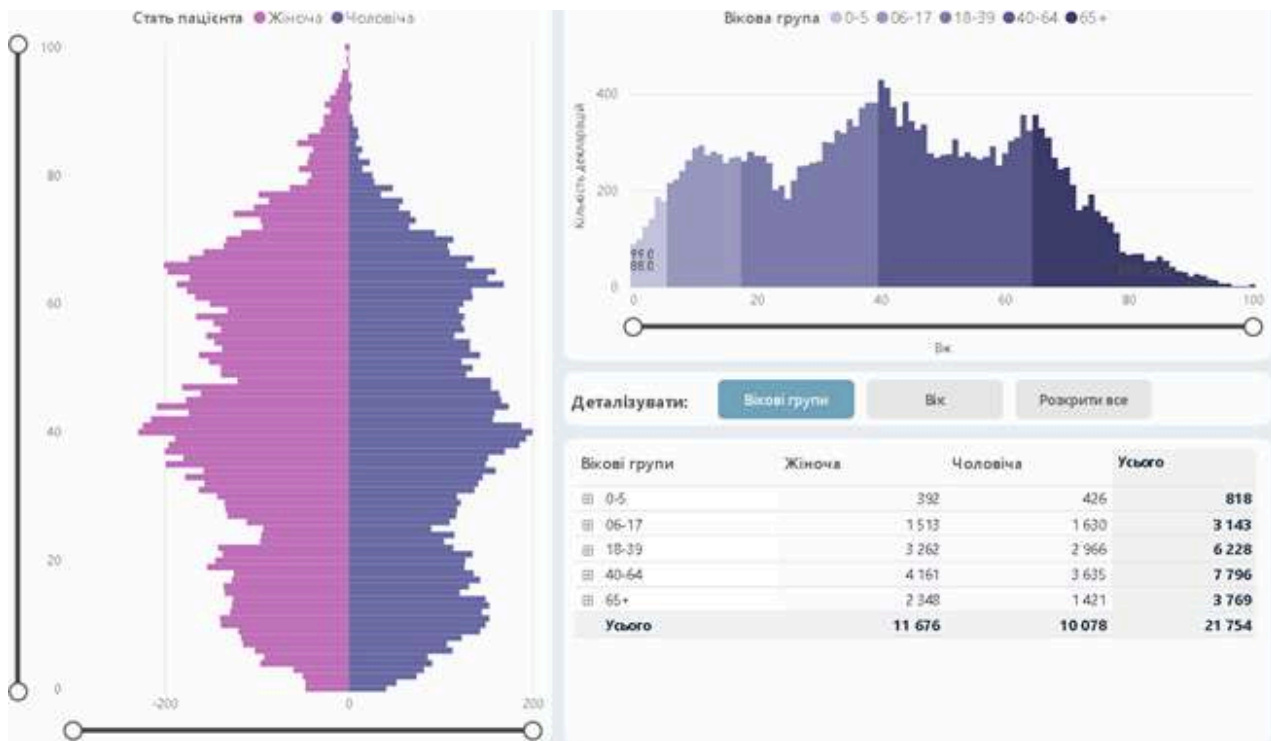

Рис. 1.5.2 Статеві-віковий розподіл декларацій з сімейним лікарем Великоберезовицької СТГ

У КНП «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» медичну допомогу надають 114 медичних працівників, з яких 29 лікарів, які надають послуги первинної медичної допомоги (сімейні лікарі). Чисельність медичних працівників впродовж останні п'яти років, дещо зменшилась за рахунок молодшого медичного персоналу.(табл.1.5.6).

Таблиця 1.5.6 Медичний персонал закладів охорони здоров'я Великоберезовицької СТГ

	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Загальна кількість медичних працівників, осіб	118	117	116	114	114
у тому числі:					
чоловіків	16	16	16	15	15
жінок	102	101	100	99	99
лікарів, які надають послуги первинної медичної допомоги (лікарі загальної практики-сімейної медицини, лікарі-педіатри)	27	27	27	27	29
Медичних сестер	35	34	33	32	31
Загальна кількість медичних працівників пенсійного віку, осіб	23	24	24	23	23

Культура

Робота закладів культури спрямована на збереження і розвиток української національної культури, активізації діяльності закладів культури, шляхом збереження існуючої мережі і посилення їх ролі в розгортанні процесів національно-культурного відродження, поліпшення матеріально-технічної бази. Проводяться свята, фестивалі, конкурси, інші культурно-мистецькі заходи, пов'язані з відзначенням календарних та пам'ятних дат в Україні.

Мережа закладів культури Великоберезовицької територіальної громади є доволі розширеною – 23 заклади, з яких 11 будинки культури та клуби (будинки культури селища В.Березовиця, с.Настасів, с.Йосипівка, с.Мишковичі, с.Буцнів, та клуби с.Мар'янівка, с.Лучка, с. В.Лука, с.Хатки, с.Острів, с.Серединки, с.Петриків) та 12 бібліотек (селища В.Березовиця, с.Мар'янівка, с.Йосипівка, с.Настасів, с.Лучка, с.Миролюбівка, с.Мишковичі, с.В.Лука, с.Острів, с.Буцнів, с.Серединки, с.Петриків) (табл. 1.5.7).

Таблиця 1.5.7 Мережа закладів культури Великоберезовицької СТГ, одиниць

	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Кількість будинків культури	5	5	5	5
Кількість клубів	7	7	7	6
Філій	0	0	0	0
Кількість бібліотек	12	12	12	12

У будинках культури функціонує 41 аматорське формування, що налічує 517 осіб, з них 17 вокально-хорових (251 осіб), 9 музично-інструментальних (68 осіб), 11 театральних (146 осіб), 4 хореографічних (135 осіб).

Громада впродовж останніх років не здійснювала оптимізацію мережі закладів культури. Більшість закладів культури збудовані ще у радянські часи та потребують проведення ремонтних робіт, покращення матеріально-технічної бази закладів, облаштування укріплень. В сільській місцевості культурне життя обмежене рядом факторів, зокреманезадовільним станом деяких народних домів, пасивністю мешканців в громадському та культурному житті громади, малою кількістю молоді. Громада має потребу створення сучасних культурних, молодіжних, інформаційних просторів нового типу.

Фізична культура та спорт

Громада приділяє значну увагу розвитку фізичної культури та спорту. У громаді функціонує Дитячо-юнацька спортивна школа «Олімп» у с. Острів, що налічує 5 секцій, а саме: футбол, лижі, біатлон, бокс, волейбол. Кількість штатних одиниць ДЮСШ «Олімп» - 11,5 один., в тому числі 8,5 один. тренерів. Школу у 2024 році відвідувало 324 учнів. Вихованці школи з лиж, біатлону є багаторазовими переможцями та призерами чемпіонатів України, всеукраїнських, обласних змагань. У громаді активно розвивається та пропагується футбол, волейбол, шахи, шашки, пляжний волейбол та інші види спорту. Перелік об'єктів спортивної інфраструктури представлено у табл. 1.5.8.

Таблиця 1.5.8 Спортивна інфраструктура Великоберезовицької СТГ

	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Місце розташування
Дитячо-юнацька спортивна школа	1	1	1	1	КЗ ДЮСШ "ОЛІМП" с.Острів вул.Дачна, 35

Кількість видів спорту	2	5	5	5	-
Кількість дітей, що відвідують ДЮСШ	104	275	355	324	-
Кількість стадіонів	0	0	0	0	-
Кількість футбольних полів, в т. ч. зі штучним покриттям	1	2	2	2	Великобerezовицький ліцей, Острівський ліцей
Кількість спортивних майданчиків	1	5	18	22	с.Петриків, с-ще Велика Березовиця, с.Острів, с.Буцнів, с.Велика Лука, с.Мишковичі, с.Миролюбівка, с.Лучка, с.Настасів.
Кількість басейнів (в т. ч. в закладах освіти)	0	0	0	0	-
Кількість дитячих майданчиків	7	23	28	35	с.Петриків, с-ще Велика Березовиця, с.Острів, с.Буцнів, с.Велика Лука, с.Марянівка, с.Серединки., с.Йосипівка, с.Мишковичі, с.Миролюбівка, с.Лучка, с.Настасів.

У громаді відсутні басейни, що не дозволяє розвиватись водним видам спорту та навикам плавання.

Соціальний захист населення

Метою соціального захисту у громаді є надання соціальних послуг сім'ям, дітям та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги; забезпечення виконання повноважень, встановлених законодавством України у сфері соціального захисту, соціальної підтримки та надання соціальних послуг дітям, зокрема, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

У структурі виконавчого комітету Великобerezовицької селищної ради є відділ соціального захисту населення. У громаді функціонує Центр надання соціальних послуг, Служба у справах дітей, Рада безбар'єрності, Рада ВПО, які забезпечують соціальний захист та підтримку мешканців.

Основні напрями діяльності Центру надання соціальних послуг:

- Соціальна підтримка сімей та дітей: Організація заходів (святкові події та акції) для дітей із сімей, що опинилися в складних життєвих обставинах.
- Психологічна підтримка: Проведення груп підтримки для родин військовослужбовців, зокрема для батьків, дітей та дружин, з метою надання емоційної та психологічної допомоги.
- Допомога літнім людям: Надання допомоги самотнім громадянам похилого віку, включаючи забезпечення продуктовими наборами та підтримку в повсякденних справах та інші.

У громаді у 2025 році зареєстровано 543 ветерана війни, 31 сім'ю у складних життєвих обставинах (табл. 1.5.9). Є тенденція до зростання кількості ветеранів війни та зменшення інших категорій населення, що потребують соціального захисту.

Таблиця 1.5.9 Кількість осіб, що потребують соціального захисту та соціального забезпечення

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Кількість ветеранів війни, осіб					543
Кількість осіб у складних життєвих обставинах, осіб	108	1466	1235	985	89
Кількість сімей, у складних життєвих обставинах	32	503	467	446	31
Кількість сімей, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям		94	225	340	277
Кількість отримувачів субсидій на оплату житлово-комунальних послуг		249	351	399	233

Загальна кількість соціальних послуг, яке отримало населення у 2025 р. склала 414 одиниць. Є тенденція зниження кількості наданих послуг внутрішньо переміщеним особам, натомість збільшується кількість послуг ветеранам війни, дорослим та дітям з інвалідністю (табл.1.5.10).

Таблиця 1.5.10 Кількість соціальних послуг, які було надано за календарний рік, одиниць

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Загальна кількість соціальних послуг, які було надано за календарний рік, одиниць	313	1629	1348	638	414
у тому числі, послуг, які було надано:					
особам з інвалідністю	87	97	102	103	105
дітям з інвалідністю	98	104	112	115	114
особам похилого віку	128	132	128	125	96
внутрішньо переміщеним особам	0	1271	978	263	62
ветеранам війни	0	25	28	32	37

Соціальний захист пенсіонерів та інвалідів полягає у наданні грошової допомоги, засобів пересування, протезування, у встановленні опіки або стороннього догляду. Соціальну допомогу у громаді надають 18 працівників, з яких 38,8 % пенсійного віку (табл. 1.5.11).

Таблиця 1.5.11 Кадрове забезпечення служб соціального захисту Великоберезовицької СТГ, осіб

	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
Загальна кількість працівників, осіб	17	18	18	18	18

у тому числі:					
чоловіків	0	1	1	1	1
жінок	17	17	17	17	17
фахівців із соціальної роботи	2	2	3	3	3
соціальних працівників	0	0	0	0	0
соціальних робітників	13	13	13	13	12
психологів	0	0	0	0	0
фахівців з реабілітації	0	0	0	0	0
Загальна кількість працівників пенсійного віку, осіб	2	2	3	7	7

Житлово-комунальна інфраструктура

Комунальна інфраструктура та інженерні мережі територіальних громад в області залишаються однією з найменш сучаснооснащених сфер діяльності, часто характеризуються незадовільним технічним станом обладнання та обмеженими фінансовими ресурсами їх фінансування.

Основним надавачем послуг у сфері житлово-комунального господарства Великоберезовицької селищної громади є Комунальне підприємство «Великоберезовицьке», що займається благоустроєм території (прибирання вулиць, обкошування, порізка дерев, дрібний ремонт вуличного освітлення та інше) (табл.1.5.12). Програма фінансової підтримки КП «Великоберезовицьке» та поповнення його статутного фонду є найбільшою за обсягом фінансування місцевою цільовою програмою громади (16,8 млн.грн. у 2025 році).

У сфері водопостачання комунальне підприємство КП «Аква-сервіс» надає послуги водопостачання та водовідведення у селищі Велика Березовиця, КП «Тернопільводоканал» - послуги водопостачання та водовідведення у с. Петриків та ОК «Настасівський» - водопостачання у с.Настасів. Крім того, питаннями водопостачання займаються 21 вуличний комітет по воді (с-ще В.Березовиця – 4, с.Мар'янівка – 1, с.Буцнів – 1, с.Велика Лука – 2, с. Миролюбівка – 2, с.Петриків - 3, с. Мишковичі - 4, с.Острів – 4).

Очисні споруди у громаді відсутні, у перспективі планується їх будівництво. Станом на тепер громада розробляє ПКД «Будівництво системи водовідведення у с. Петриків Великоберезовицької територіальної громади Тернопільського району».

Таблиця 1.5.12 Надавачі послуг у сфері ЖКГ Великоберезовицької СТГ

Послуга	Назва підприємства, що надає послугу	Населені пункти, які обслуговує підприємство	Кількість/частка підключених абонентів, один/%
Благоустрій території	КП «Великоберезовицьке»	с-ще Велика Березовиця	-
Водопостачання	Комунальне підприємство "Аква-Сервіс"	с-ще Велика Березовиця	8400 один.
	ОК"Настасівський"	с. Настасів	-
	КП «Тернопільводоканал»	с. Пертиків	660 один.

	Вуличні комітети по воді	с-ще Велика Березовиця	21 один.
Водовідведення	Комунальне підприємство "Аква-Сервіс"	с-ще Велика Березовиця	8600 один.
	КП «Тернопільводоканал»	с. Пертиків	660 один.
Газопостачання	ПАТ "Тернопільміськгаз"-постачання газу; ПрАТ "Тернопільгаз"- постачання газу до споживачів	усі населені пункти	98%
Електропостачання	ВАТ «Тернопільобленерго»	усі населені пункти	100%
Вивезення ТПВ	ПП "Катруб"	усі населені пункти	5119 один
Інтернет (місцеві Інтернет-провайдери), проводований електрозв'язок	АТ«Укртелеком», ТОВ «Терлінк», ТОВ «Галицькі телекомунікації», ТОВ «БіттерНет», ЗАТ «Київстар»Дж.Ес.Ем.	усі населені пункти	-

У населених пунктах Великоберезовицької громади вивіз ТПВ здійснює ПП «Катруб». Послугою охоплені усі населені пункти (100%), а кількість укладених договорів 5119 одиниць, що охоплює близько 70 % від усіх помешкань (табл.1.5.13). Частково налагоджене сортування ТПВ. Паспортизовані сміттєзвалища відсутні. Водночас є 7 сміттєзвалищ, які на даний час знаходяться в процесі ліквідації.

Таблиця 1.5.13 Кількість укладених договорів по вивезенню ТПВ

	Кількість дворів	Кількість багатоквартирних будинків	Кількість укладених договорів по вивезенню ТПВ з ПП «Катруб»
В. Березовиця	1644	51	2516
Настасів	702	1	261
Мар'янівка	157	0	54
Йосипівка	159	0	38
Велика Лука	426	1	223
Хатки	60	0	0
Буцнів	469	0	342
Серединки	102	0	63
Миролюбівка	199	0	108
Лучка	232	0	139
Мишковичі	683	3	364
Острів	550	3	243
Петриків	1830	25	198
Всього:	7213	84	5119

Житловий фонд

Житловий фонд громади складають: 7297 будинків, з яких 84 багатоквартирні. 51 багатоквартирний будинок та 7213 індивідуальні будинки сконцентровані у селищі В.Березовиця (табл.1.5.14). У громаді створено та функціонує 31 ОСББ: 24 ОСББ у селищі Велика Березовиця, 7 ОСББ – у с.Петриків.

Таблиця 1.5.14 Житловий фонд Великоберезовицької селищної територіальної громади

Населені пункти	Індивідуальні будинки	Кількість багатоквартирних будинків
Велика Березовиця	1644	51
Настасів	702	1
Мар'янівка	157	0
Йосипівка	159	0
Велика Лука	426	1
Хатки	60	0
Буцнів	469	0
Серединки	102	0
Миролюбівка	199	0
Лучка	232	0
Мишковичі	683	3
Острів	550	3
Петриків	1830	25
Всього:	7213	84

Транспортна інфраструктура та зв'язок

Автомобільне сполучення. Великоберезовицька ТГ має вигідне територіально-географічне розташування із значним транзитним потенціалом, адже межує із обласним центром, містом Тернополем. У цілому, по громаді, мережа доріг загального користування забезпечує транспортне сполучення між населеними пунктами, адміністративним та обласним центрами. Всі населені пункти забезпечені під'їздами з твердим покриттям.

Через громаду проходить автошлях М 19 міжнародного значення Доманове - Ковель – Ковель – Чернівці (частина від Тернополя до розвилки перед Дружною) протяжністю 13 км. На території України він є частиною Європейського автомобільного маршруту E85, що поєднує Білорусь з Румунією (Доманове (на м.Брест) — Ковель — Чернівці — Терблече (на м.Бухарест) — 530,2 км). Детальніша інформація про інші автомобільні дороги Великоберезовицької громади наведена у таблиці 1.5.15.

Таблиця 1.5.15 Характеристика автомобільних доріг Великоберезовицької громади

Індекс	Найменування	Протяжність, км
М-19	Доманове - Ковель – Ковель – Чернівці (частина від Тернополя до розвилки перед Дружною)	13,0

T-20-20	/М-19/(Мишковичі) – Дружба (частина до Микулинець)	5,7
C201503	(Від М-19-Мишковичі-Дружба) – Мар'янівка	17,9
C201505	Мишковичі – Скоморохи (частина перед жд дорогою)	2,0
201507	Велика Березовиця - Буцнів – (Хатки-Мишковичі)	8,5
C201508	Хатки – Мишковичі	6,0
C201513	Держдорога М-19- Отрів	2,6
C201522	Серединки - Буцнів	6,4
C201523	(Від М-19-Мишковичі-Дружба) - Лучка	0,8
C201524	Держдорога М-19– м'ясокомбінат	1,8
Разом:		64,7

Одним з найважливіших питань громади є стан дорожнього покриття, який як в межах населених пунктів, так і поза ними, знаходиться в незадовільному стані. Мережа автомобільних доріг між селами громади потребує капітального ремонту. Щороку проводиться ямковий ремонт доріг. Але ці заходи не можуть в повній мірі вирішити проблему – потрібна підтримка на обласному та державному рівнях. В цілому у громаді 27,2 % доріг в аварійному стані, найбільше у Настасівському та Буцнівському старостинських округах (табл.1.5.16).

Таблиця 1.5.16 Протяжність та стан доріг у населених пунктах громади

Регіон	Населений пункт	Кіль-ть вулиць, шт.	Протяжність доріг, км			В аварійному стані, %	
			Всього, км	У тому числі:			
				з асфальто-бетонним покриттям, км	з твердим покриттям, км	з ґрунтовим покриттям, км	
селище Велика Березовиця	селище Велика Березовиця	57	35,645	9,200	24,545	1,900	20
Велико-луцький	с. Велика Лука	10	10,302	6,300	1,587	2,415	3
	с. Хатки	2	2,430	1,00	-	1,430	15
Буцнівський	с. Буцнів	15	15,350	4,400	9,250	1,700	50
	с. Серединки	4	2,750	1,100	0,900	0,750	60
Миролюбівський	с. Миролюбівка	8	7,25	1,650	5,250	0,350	30
	с. Лучка	13	10,8	2,230	4,670	3,90	30
Настасівський	с. Настасів	11	14,5	5,0	9,0	0,5	25
	с. Йосипівка	7	9,00	1,5	6,5	1,0	65
	с. Мар'янівка	5	9,00	1,5	6,5	1,0	55
Мишковичський	с. Мишковичі	25	15,285	5,255	6,930	3,100	50
Острівський	с. Острів	34	30,815	10,715	4,460	15,640	-
Петриківський	с. Петриків	64	35,043	16,250	18,793	-	6
Великоберезовицька громада		255	198,170	66,100	98,385	33,685	27,2

Залізничне сполучення. Через населені пункти Великоберезовицької громади пролягає залізнична колія, по якій курсують потяги у трьох напрямках: Тернопіль, Чортків, Ходорів.

На території громади розміщені 1 вантажна станція «Березовиця-Острів» та 4 вантажні площадки:

- ПрАТ «Тернопільський комбінат шляхо будівельних матеріалів»;
- ТОВ «Трейд-Агрохім»;
- ТОВ «Автотехсервіс»
- ТДВ «Березовицький комбінат «Будіндустрія».

Територією Великоберезовицької ТГ проходить 69 автобусних маршрути загального користування.

Пасажирські перевезення в громаді можна здійснити 7 автобусними маршрутами. Окрім того, селище Велика Березовиця та село Петриків обслуговують маршрути Тернопільської міської громади. Усі 13 населених пунктів громади охоплені пасажирським сполученням.

Поштовий та мобільний зв'язок

На території Великоберезовицької громади функціонує 6 відділень зв'язку «Укрпошта» (селище Велика Березовиця та села Буців, Петриків, Настасів, Острів, Мишковичі). Решта населених пунктів користуються пересувним поштовим зв'язком.

Відділення Нової пошти до 30 кг функціонують у всіх населених пунктах крім сіл Серединки та Хатки. Вантажне відділення є у селищі Велика Березовиця, селах Острів, Мишковичі, Петриків. Також доволі широка мережа поштоматів.

Діяльність у сфері проводового електрозв'язку та інтернету на території Великоберезовицької громади представлені публічним АТ«Укртелеком», ТОВ «Терлінк», ТОВ «Галицькі телекомунікації», ТОВ «БіттерНет», ЗАТ «Київстар» Дж.Ес.Ем. Найбільш поширені типи підключень – підключення по телефонній лінії за технологією ADSL, оптоволоконний Інтернет, супутниковий Інтернет та мобільний Інтернет (GPRS, 3G, 4G). З кожним роком число Інтернет-користувачів збільшуються.

Інфраструктура торгівлі та послуг

У громаді розвинена мережа торгівлі (81 одиниця) та надання побутових послуг (20 одиниць). Майже половина закладів розташована у адміністративному центрі селищі Велика Березовиця (табл.1.5.17).

Таблиця 1.5.17 Заклади торгівлі та побутових послуг

Назва населеного пункту	Кількість закладів торгівлі	Заклади надання інших послуг (перукарні, салони краси, майстерні, тощо)
Велика Березовиця	35	10
Буців	3	3
Серединки	1	0
Велика Лука	3	1
Хатки	0	1
Настасів	5	0

Мар'янівка	1	0
Йосипівка	1	0
Миролюбівка	3	0
Мишковичі	11	4
Острів	8	1
Петриків	10	0
Лучка	0	0
Всього:	81	20

У селі Петриків розташований торговий комплекс «Західний», де здійснюють оптову та роздрібну торгівлю близько 300 суб'єктів підприємницької діяльності. Там же відкрито супермаркет АТБ. Серед закладів побутового обслуговування такі: перукарські послуги, бюро ритуальних послуг, аптеки та стоматологічні кабінети, ремонт та пошив одягу, ремонт взуття, обслуговування засобів зв'язку, СТО та шиномонтаж та інші.

Туристична інфраструктура

Загалом будучи прередмістям обласного центру, міста Тернополя, громада має потенціал розвитку туристичного бізнесу. Насамперед мова йде про розвиток рекреаційно-відпочинкових зон, зелений туризм.

Для розвитку туризму у громаді важливим є вкладання інвестицій в HoReCa - суміжної туризму інфраструктури - будівництва готелів/мотелів, залучання місцевих садиб, розвиток сфери громадського харчування, розроблення каталогу туристичних послуг, маршрутів. На тепер на території громади розташовано 20 закладів громадського харчування, з яких 7 ресторанного типу. Заклади готельного типу представлені 6 готелями, де можна розмістити 340 осіб.

Архітектурну та культурну цінність мають такі споруди – ворота Баворовські, Церква Петра і Павла с.Буцнів, костел с. Петриків, Церква Покрови Пресвятої Діви Марії та інші.

Висновки

Система освіти Великоберезовицької територіальної громади налічує: одинадцять загальноосвітніх закладів, шість закладів дошкільної освіти та два дошкільні відділення та один заклад позашкільної освіти. Крім цього, у громаді функціонує КЗ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Великоберезовицької селищної ради» у селищі Велика Березовиця та КУ «Інклюзивно-ресурсний центр» у с. Острів. У навчальних закладах організовано інклюзивне навчання.

ЗЗСО громади мають у порівнянні з Тернопільською областю вищу середню наповнюваність, однак в останній навчальний рік спостерігається суттєве скорочення чисельності учнів, в основному за рахунок учнів початкових класів, що зумовлено скороченням народжуваності. Фактична наповнюваність класів відповідає розрахунковій наповнюваності, що важливо при розрахунку освітньої субвенції.

Впродовж останніх п'яти років кількість закладів дошкільної освіти не змінювалась є проблема переозавантаження закладу дошкільної освіти є у селищі Велика Березовиця. Усі освітні заклади громади збудовані у минулому столітті, більшість з них потребують капітального ремонту, підвищення рівня енергоефективності, стану матеріально-технічної бази, забезпечення вимог інклюзії.

Закладом позашкільної освіти у громаді є Острівська музична школа, де навчається 120 учнів. У школі функціонує шість відділів: народний, духовний, теоретичний, хоровий, вокальний, фортепіанний.

Медичну допомогу населенню Великоберезовицької територіальної громади надає КНП «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги». Фінансування здійснювалось з НСЗУ за трьома пакетами. Близькість до обласного центру дозволяє мешканцям отримувати спеціалізовану медичну допомогу у м. Тернопіль.

Мережа закладів культури Великоберезовицької територіальної громади є доволі розширеною – 23 заклади, з яких 11 будинки культури та 12 бібліотек. Громада впродовж останніх років не здійснювала оптимізацію мережі закладів культури. Більшість закладів культури збудовані ще у радянські часи та потребують проведення ремонтних робіт, покращення матеріально-технічної бази закладів, облаштування укриттів. У громаді функціонує Дитячо-юнацька спортивна школа «Олімп» у с. Острів, що налічує 5 секцій.

У структурі виконавчого комітету Великоберезовицької селищної ради є відділ соціального захисту населення. У громаді функціонує Центр надання соціальних послуг, Служба у справах дітей, Рада безбар'єрності, Рада ВПО, які забезпечують соціальний захист та підтримку мешканців.

Житловий фонд громади складають 7297 будинків з яких 84 багатоквартирні. У громаді функціонують ОСББ. Основним надавачем послуг у сфері житлово-комунального господарства Великоберезовицької селищної громади є Комунальне підприємство «Великоберезовицьке», що займається благоустроєм території. Надання послуг водопостачання та водовідведення здійснюють КП «Аква-сервіс» (с.ще В.Березовиця), КП «Тернопільводоканал» (с.Петриків), ОК «Настасівський» (с.Настасів) та 21 вуличний комітет по воді у адміністративному центрі та більшості сіл. Громада має потребу будівництва очисних споруд.

Вивіз ТПВ у громаді здійснює ПП «Катруб». Послугою охоплені усі населені пункти (100%), а кількість укладених договорів охоплює близько 70 % від усіх помешкань. Частково налагоджене сортування ТПВ. Паспортизовані сміттєзвалища відсутні. Водночас є 7 сміттєзвалищ, які на даний час знаходяться в процесі ліквідації.

У цілому, у громаді мережа доріг загального користування забезпечує транспортне сполучення між населеними пунктами, адміністративним та обласним центрами. Всі населені пункти забезпечені під'їздами з твердим покриттям. Через громаду проходить автошлях М 19 міжнародного значення Доманове - Ковель – Ковель – Чернівці та є залізничне сполучення, вантажна станція, що має позитивний вплив на економічний розвиток громади. Частка комунальних доріг в аварійному стані – 27,2 % від усіх.

На території Великоберезовицької громади функціонує бвідділень зв'язку «Укрпошта». Решта населених пунктів користуються пересувним поштовим зв'язком. Відділення Нової пошти до 30 кг функціонують у всіх населених пунктах крім сіл Серединки та Хатки. Вантажне відділення є у селищі Велика Березовиця, селах Острів, Мишковичі, Петриків. Також доволі широка мережа поштоматів. Громада має добрий телефонний та інтернет зв'язок.

У громаді розвинена мережа торгівлі (81 одиниця) та надання побутових послуг (20 одиниць). У селі Петриківрозташований торговий комплекс «Західний», де здійснюють оптову та роздрібну торгівлю близько 300 суб'єктів підприємницької діяльності.

По-суті, будучи сателітом обласного центру м.Тернопіль, громада має потенціал розвитку туристичного бізнесу. Насамперед мова йде про розвиток рекреаційно-відпочинкових зон, зелений туризм. Також є потенціал розвитку сакрального, історичного, краєзнавчого, туризму.

1.6. МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Шлях до сталого та гармонійного розвитку територій - це розроблення і впровадження в практичну діяльність містобудівної документації, яка є інструментом регулювання планування, забудови та іншого використання територій. Стратегічні документи повинні узгоджуватись з містобудівною документацією відповідного рівня. З 13 населених пунктів громади генеральні плани є у 11 населених пунктів, п'ять генеральних планів потребують оновлення. Генеральний план селища Велика Березовиця був розроблений у 2024 році (табл. 1.6.1).

Таблиця 1.6.1 Показники розроблення генеральних планів населених пунктів Великоберезовицької СТГ

Назва документу	Вид	Статус	Рік виготовлення
Генеральний план сщ.Велика Березовиця	Генплан	Чинний	31.01.2024р. №2553
Генеральний план с.Петриків	Генплан	Чинний	21.10.2015р. №1767
Генеральний план с.Острів	Генплан	Чинний	13.03.2011р. №46
Генеральний план с. Мишковичі	Генплан	Чинний	20.09.2018р. №385
Генеральний план с. Миролюбівка	Генплан	Чинний, проте потребує оновлення	1980 р.
Генеральний план с. Лучка	Генплан	Чинний, проте потребує оновлення	1980 р.
Генеральний план с. Настасів	Генплан	Чинний, проте потребує оновлення	1977 р.
Генеральний план с. Йосипівка	Генплан	Чинний, проте потребує оновлення	1969 р.
Генеральний план с. Велика Лука	Генплан	Чинний, проте потребує оновлення	1969 р.
Генеральний план с. Буцнів	Генплан	Чинний	№189 від 20.12.2017 р.
Генеральний план с. Серединки	Генплан	Чинний	№189 від 20.12.2017 р.

Громадою було прийнято рішення про розробку Комплексного плану просторового розвитку, але через війну, відсутню державну підтримку та обмежений фінансовий ресурс це завдання відтермінувалось. У серпні 2025 року на законодавчому рівні було прийнято рішення відтермінувати процесрозробки комплексних планів просторового розвитку до 1 січня 2028 року.

Впродовж останніх років громада активно вносить інформацію про територію громади до Державного земельного кадастру – внесено 94,8% від загальної території громади. Разом з тим, частка інвентаризованих земель невисока – 21,7 %. Загальний обсяг деградованих земель у громаді 54,2 га, а 44,0 га становлять землі, що потребують проведення рекультивациі (табл.1.6.2).

Таблиця 1.6.2 Показники управління земельними ресурсами Великоберезовицької СТГ

Назва показника	Одиниця вимірювання	Кількісний вимір
Територія громади, інформація про яку внесена до Державного земельного кадастру	% загальної площі громади	94,8
Частка інвентаризованих земель	% загальної площі громади	21,7
Площа деградованих земель	га	54,2
Площа земель, що потребують рекультивациі	га	44

Висновки

З 13 населених пунктів громади генеральні плани є лише у одинадцяти. П'ять генеральних планів потребують оновлення. Громада прийняла рішення щодо розробки Комплексного плану просторового розвитку, що дозволило б вирішити ці проблеми. Однак процес відтермінувався через високу вартість, відсутність державної підтримки та необхідність підтримки ЗСУ. До Державного земельного кадастру внесено інформацію про 94,8 % території громади.

1.7. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДІЮЧИХ СТРАТЕГІЧНИХ ТА ПРОГРАМНИХ ДОКУМЕНТІВ

Стратегічне планування. У Великоберезовицькій селищній територіальній громаді наявна Стратегія розвитку Великоберезовицької територіальної громади на 2021-2027 роки. Стратегічними цілями було визначено – Стратегічна ціль 1. Громада конкурентного бізнесу та успішної економіки, Стратегічна ціль 2. Розвиток людського потенціалу та Стратегічна ціль 3. Комфортна громада з високим рівнем життя. На сьогодні прийнято рішення про актуалізацію стратегії та розробку плану заходів з її реалізації на 2026-2027 роки.

На 2024 – 2025 роки у Великоберезовицькій громаді були затверджені 32 місцеві цільові програми (одно та багаторічні). Загальний запланований обсяг фінансування програм у 2024 році становив 60407,8 тис.грн. Програми були виконані на 97,9 %. Плановий обсяг фінансування програм у 2025 році було збільшено до 68272,2 тис.грн, або 113,0 % від попереднього року (ДОДАТОК 3).

Найбільшими місцевими програмами за обсягом фінансування у 2025 році є «Програма фінансової підтримки КП «Великоберезовицьке» та поповнення його статутного фонду» (16816,2 тис. грн.), «Програма соціального захисту населення Великоберезовицької територіальної громади на 2024-2026 роки» (12067,4 тис.грн.) та «Програма енергоефективності та енергозбереження в комунальних закладах освіти, медицини, культури, спорту та адміністративних будівлях Великоберезовицької територіальної громади на 2023-2025 роки» (10768,10 тис.грн.).

Серед програм ті, що спрямовані на цивільний захист, територіальну оборону та підтримку ЗСУ (військових частин) та військових, найбільша за обсягом фінансування «Програма фінансової підтримки військових частин ЗСУ, НГУ, Держприкордонслужби» (8169 тис.грн). На підтримку військових частин, військовослужбовців, територіальної оборони громада у 2025 році планує витратити 15 % загального обсягу фінансування місцевих цільових програм.

Іншими напрямками місцевих цільових програм є підтримка молоді та розвитку туризму, екології, фізичної культури та спорту, закладів охорони здоров'я, організації культмасових заходів, протидії злочинності, розвитку земельних відносин та інші. У громаді відсутні програми підтримки бізнесу.

У рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України, громада отримує субвенцію з державного бюджету на будівництво ЦНАП. На період будівництва нового ЦНАПу, установа функціонує в орендованому приміщенні. У 2023 році з обласного бюджету громаді виділена Субвенція в рамках реалізації проектів розвитку мережі ЦНАП (542,881 тис. грн - кошти обласного бюджету та 232,664 тис. грн – кошти місцевого бюджету). У 2024 році Тернопільською ОВА громаді передано мобільний кейс для ЦНАПу.

Місцеві запозичення. Програма «Енергоефективність громадських будівель в Україні» (Європейський інвестиційний банк, ЄІБ)

У рамках Програми залучено фінансування в обсязі 21 629,824 тис. грн для реалізації проєкту «Капітальний ремонт будівлі дитячого садка «Кобзарик» з утеплення фасаду в смт Велика Березовиця по вул. Енергетична, 11а (Коригування)». Реалізація проєкту триває у 2025–2026 роках.

У липні 2025 року Великоберезовицька селищна рада подала на цю ж Програму ще один інвестиційний проєкт — «Капітальний ремонт з упровадженням заходів з енергоефективності та енергозбереження (утеплення фасаду, заміна вікон, дверей, системи опалення) будівлі комунального закладу “Мишковицький ліцей” Великоберезовицької селищної ради Тернопільської області за адресою: вул. Шкільна, 27, с. Мишковичі». Загальна вартість проєкту становить 31 005,436 тис. грн.

У вересні 2025 року громаду відвідали з моніторинговим візитом представники ПРООН, які здійснили огляд поданого на конкурс об'єкту та ознайомилися з проєктною документацією. Громада очікує позитивного рішення щодо погодження фінансування для реалізації проєкту в Мишковицькому ліцеї.

У Великоберезовицькій територіальній громаді активно працюють над **залученням грантових коштів**. З 2021 року реалізовано низку успішних проєктів, спрямованих на розвиток громади, підвищення якості послуг та створення нових можливостей для мешканців.

Наразі у громаді впроваджуються такі ініціативи:

- «Будівництво Центру надання адміністративних послуг» – інфраструктурний проєкт, що реалізується в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України (НКПВУ) за фінансування Європейського інвестиційного банку.
- «Територія турботи» – проєкт у межах Конкурсу мікрогрантів WIN4UA – Проєкти 2025 Представництва Фонду міжнародної солідарності в Україні. Мета ініціативи – посилити спроможність Інклюзивно-ресурсного центру у наданні якісної підтримки дітям з особливими освітніми потребами шляхом створення сучасного нейросенсорного простору, підвищення професійної компетентності фахівців, розвитку взаємодії з батьками та громадою, а також впровадження кращого досвіду польських інституцій у сфері інклюзії.
- «AgroLab: економіка рівних можливостей» – реалізується за підтримки ПРООН. Мета проєкту – сприяння економічній активізації молоді громади через розвиток практичних навичок у сфері сталого сільського господарства. У межах ініціативи створюється освітній простір Agro Lab із навчальною теплицею, що сприяє розвитку інклюзивності, гендерної рівності та інноваційного підходу до освіти.
- «Об'єднані турботою» – проєкт Програми U-LEAD з Європою, що розпочнеться на початку 2026 року. Його мета – посилення системи соціальної підтримки ветеранів війни, військовослужбовців, їхніх родин та внутрішньо переміщених осіб шляхом впровадження нової послуги «Соціальна інтеграція та реінтеграція» і вдосконалення послуги «Соціальна адаптація ветеранів війни та членів їхніх сімей». Проєкт передбачає залучення приватних надавачів соціальних послуг, партнерство з громадськими та релігійними організаціями для забезпечення супроводу, психологічної підтримки та підвищення якості соціальних послуг.

Крім того, громада активно працює в системі DREAM над плануванням, підготовкою та реалізацією публічних інвестиційних проєктів, спрямованих на сталий розвиток території, підвищення енергоефективності, розвиток інфраструктури та соціальної сфери.

Висновки

У Великобerezовицькій СТГ наявна Стратегія розвитку громади, яка потребує актуалізації та розробки плану заходів. На період 2024-2025 років громадою було затверджено 32 місцеві програми розвитку. Виконання програм у 2024 році становило 97,9 %. Плановий обсяг фінансування на 2025 рік збільшено на 13 %. Найбільше коштів громада планує спрямовувати на підтримку комунальних підприємств ЖКГ та соціальний захист населення. На підтримку військових частин, військовослужбовців, територіальної оборони громада у 2025 році планує витратити 15 % загального обсягу фінансування місцевих цільових програм. У громаді відсутні програми підтримки бізнесу, є програма підтримки туризму з низьким обсягом фінансування.

Громада одна з небагатьох селищних громад, що здійснює місцеві запозичення (у рамках Програми «Енергоефективність громадських будівель в Україні» (Європейський інвестиційний банк, ЄІБ), залучає грантове фінансування (Програми U-LEAD, ПРООН та ін.), активно працює над проектами публічних інвестицій.

1.8. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК

Структура економіки за видами економічної діяльності

За даними ОМС у 2025 року у Великоберезовицькій громаді було зареєстровано 1319 активних суб'єктів господарювання, з яких 308 юридичні особи (з них 164 підприємницькі структури юридичні особи) та 1011 фізичні особи-підприємці. Більша половина юридичних осіб та три чверті ФОПів розташовані у адміністративному центрі громади В.Березовиця та селі Петриків (табл. 1.8.1).

Таблиця 1.8.1 Територіальний розподіл суб'єктів господарювання, 2025 р.

	Юридичні особи	в т.ч. юридичні особи-підприємницькі структури	ФОПи
Велика Березовиця	95	38	420
Буцнів	16	4	36
Серединки	1	0	9
Велика Лука	4	1	27
Хатки	2	2	2
Настасів	20	11	27
Мар'янівка	3	0	6
Йосипівка	3	0	2
Миролобівка	8	4	17
Мишковичі	17	10	55
Острів	57	43	58
Петриків	80	51	343
Лучка	2	0	9
Всього:	308	164	1011

Найбільша кількість юридичних осіб суб'єктів господарювання зареєстрована у промисловості - 84 одиниць (в т.ч. переробній – 47), сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (70 один.), оптової та роздрібною торгівля (69 один.), сільському господарстві (54 один.). Найбільша частка ФОПів зареєстровану у сфері оптової та роздрібною торгівлі – 480 осіб, транспорту – 125 осіб, інформації та телекомунікації 112 осіб.

Рис. 1.8.1 Галузевий розподіл зареєстрованих у громаді суб'єктів господарювання, юридичних осіб

В динаміці спостерігається позитивна тенденція зростання зареєстрованих у громаді суб'єктів господарювання, зокрема у 2024 році на території громади зареєстровано 180 нових суб'єктів підприємницької діяльності, з них: 15 юридичних осіб і 165 ФОП.

Галузева структура економіки громади є диверсифікованою (рис.1.8.1). У 2024 році шість галузей мали у структурі економіки частку вищу 5%, а саме: сільське господарство (24,2%), роздрібна торгівля (7,9%), оптова торгівля (7,0 %), державне управління та оборона (6,9 %), виробництво харчових продуктів (6,7 %), виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції (6,0 %) (рис.1.8.2).

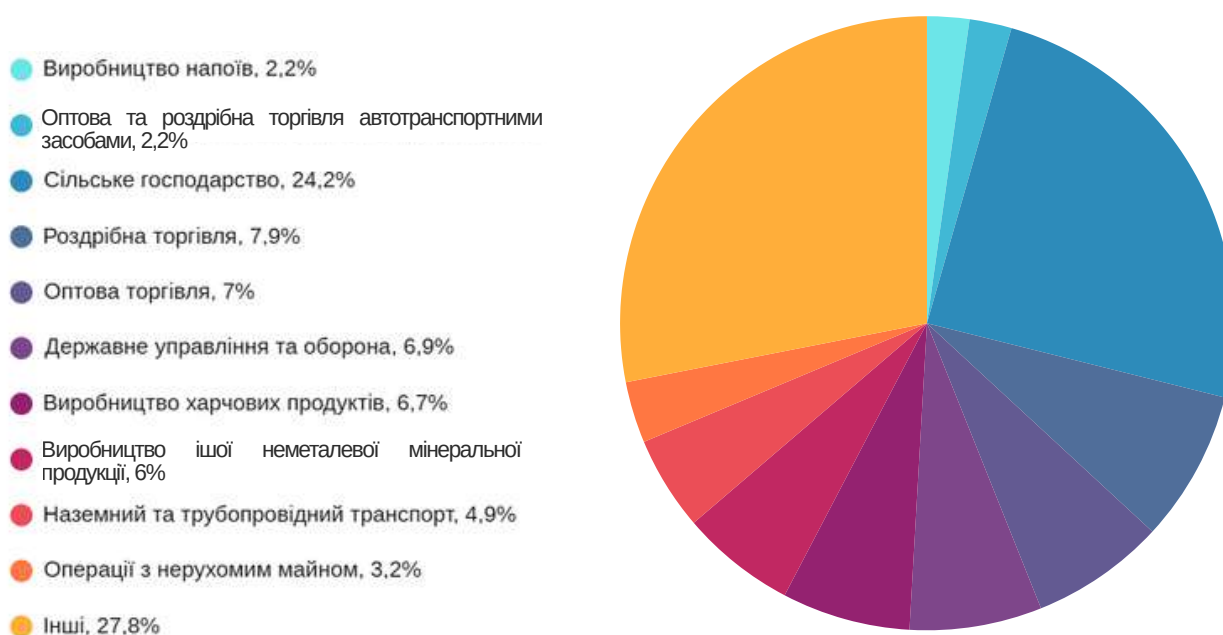

Рис. 1.8.2 Галузева структура економіки Великоберезовицької територіальної громади (згідно податкової карти України), 2024 р., %

Для більш детального аналізу галузевого розподілу економіки Великоберезовицької територіальної громади доцільно здійснити структурування суб'єктів господарської діяльності за видами економічної діяльності в розрізі надходжень до бюджету. У таблиці 1.8.2 подані показники, які характеризують фактичний вклад кожної із галузей в економіку та підприємства, що представляють галузь в громаді.

Таблиця 1.8.2 Основні суб'єкти господарювання та структура економіки Великоберезовицької СТГ за надходженнями до місцевого бюджету

Вид економічної діяльності	Питома вага надходжень до бюджету громади, %	Основні суб'єкти господарювання
Сільське господарство	24,4	ПП «Агропродсервіс», ТОВ "Фанджі фарм", ПП"Онікс"
Оптова торгівля	7,0	ТОВ «Рома»ТОВ "ТРЕЙД-АГРОХІМ", ТОВ"Школярік трейдинг", ТОВ "Західна покрівельна компанія"Захід дах", ТОВ "Електровелд"
Роздрібна торгівля	7,9	ТОВ "С-М", ТОВ "СМ Маркет"
Державне управління та оборона	14	Виконавчий комітет Великоберезовицької селищної ради
Виробництво харчових продуктів	6,9	ТОВ "М'ясокомбінат Тернопільський", ТОВ "Наша птиця", ТОВ"Сім-сім", ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "Козацька смакота", ТОВ "ДЕЛЬТА-ФУД ІНДАСТРІ", ТОВ "Віконт М", ТОВ "Східзахід"
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	6	ТОВ"Спецавтоінвест", ТДВ "Березовицький комбінат" будіндустрія"
Наземний та трубопровідний транспорт	4,9	ТОВ "Експрес 5955", ТОВ "АВ-БУС"
Виробництво напоїв	2,2	ТОВ "Мишковицький спиртовий завод", ТОВ"АГРОКОМ"
Оптова, роздрібна торгівля автотранспортними засобами	2,2	ПП "АНТАЛ"
Інші	27,8	КНП "ТРЦ ПМСД", ТОВ "БМБУД"

У 2024 році десять найбільших платників податків Великоберезовицької селищної територіальної громади забезпечили 40,9 % загального обсягу податкових надходжень та 57,7 % надходжень податку на доходи фізичних осіб до місцевого бюджету. (табл.1.8.3).

Таблиця 1.8.3 Найбільші платники податків Великоберезовицької СТГ, 2024 р., млн грн.

№	Назва підприємства, установи, організації	Сплачено				Інші	Разом
		ПДФО	Акциз	Плата за землю	Податок на нерухомість		
1	ПАП «Агропродсервіс»	33444,8	-	2059,8	7145,1	2222,6	44872,3
2	Відділ освіти Великоберезовицької селищної ради	10308,6	-	-	-	174,5	10483,1
3	ТОВ СПЕЦАВТОІНВЕСТ	8721,6	-	-	-	6,50	8728,1

4	ТОВ «М'ясокомбінат Тернопільський»	5387,2	-	-	-	12,10	5399,3
5	ТОВ Мишковицький спиртовий завод	3988,9	-	1192,8	178,1	35,0	5394,8
6	ТОВ РОМА	1568,0	2627,2	-	-	-	4195,2
7	Тернопільська Облспоживспілка	-	-	701,2	2976,1	-	3677,3
8	АТ «Українська залізниця»	-	-	2733,5	1,30	-	2734,8
9	ТОВ «Тернопіль електропостач»	2696,7	-	-	-	-	2696,7
10	ТОВ «ФК ФІНГАРАНТ»	-	-	484,3	2060,2	-	2544,5

Отже, економіка громади є диверсифікована, а провідними галузями є: сільське господарство, виробництво харчових продуктів, напоїв, оптова та роздрібна торгівля, виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції. Така структура свідчить про те, що громада для розвитку економіки використовує наявні природні ресурси (с/г землі, мінеральні ресурси), транспортну інфраструктуру. Водночас в структурі економіки громади низька частка високотехнологічних галузей.

Промисловий потенціал громади

Промисловий потенціал громади – це сукупна здатність виробничих систем, що знаходяться в межах її території, виробляти матеріальні блага і задовольняти суспільні потреби. **Найбільшими промисловими підприємствами громади є Індустріальний парк «Західноукраїнський промисловий ХАБ».** Індустріальний парк розташований у с. Острів в промисловій зоні передмістя Тернополя (створено 12 листопада 2022 року (Розпорядженням КМУ від 11 листопада 2022 року)). Метою ІП є забезпечення економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності Тернопільської області та України в цілому, стимулювання інвестиційно-виробничої діяльності та підвищення інвестиційної привабливості регіону, підвищення рівня зайнятості населення, розвиток сучасної виробничої та ринкової інфраструктури, розбудова точок економічного зростання.

Площа парку початково становила 10,6 га, а у 2025 році – збільшилася до 55 га. Функціональне призначення індустріального парку: виробництво легкої промисловості; виробництво харчової промисловості; виробництво будівельних матеріалів; переробка та зберігання продукції сільського господарства; електротехнічна промисловість та приладобудування.

У 2024 році в ІП провадив свою діяльність 21 резидент. Серед партнерів – ПАП «Агропродсервіс», ТОВ Дніпро М, ТОВ "М'ясокомбінат Тернопільський", ТОВ «Гуляй поле», ТОВ «СМ маркет» та інші. У 2024 році підприємствами парку було сплачено до селищного бюджету податків на суму 13,9 млн.грн.

ТОВ "МИШКОВИЦЬКИЙ СПИРТОВИЙ ЗАВОД" розміщений у селі Мишковичі. Підприємство довгий час було законсервоване, після продажі на аукціоні перейшло у приватну власність, відповідно до програми уряду із приватизації підприємств об'єднання Укрспирт. Основний вид діяльності-дистиляція, ректифікація та змішування спиртних напоїв. Основний вид продукції питний спирт. У 2025 році налічував 150 працівників.

Для виробництва використовується сировинна база, в основному, Тернопільської та сусідніх областей. За останні роки спиртовий завод зазнав багатьох змін та модернізацій, останні з яких відбулись у 2021-2022 роках. За цей період проведено

капремонт деаератора, здійснено вдосконалення схеми паропроводів з котельні на брагоректифікаційне і варочне відділення, проведено повну автоматизацію перегонки бражки на брагоректифікаційній установці, впроваджено схеми автоматичного регулювання концентрації замісу в розмольному відділенні, введено в експлуатацію схему по передачі барди зі сховища на поля фільтрації та багато іншого. На даний час ТОВ «Мишковицький спиртовий завод» сучасне, механізоване, частково автоматизоване підприємство потужністю 2800 декалітрів спирту на добу, 20,0 тонн на добу соку яблучного концентрованого неосвітленого 19 пастеризованого, 1,0 тону двоокису вуглецю зрідженого на добу. Технологічні схеми виробництва дають можливість переробляти зерно і мелясу та випускати спирт етиловий ректифікований «Люкс», «Екстра» та «Вищої очистки».

ТОВ «М'ясокомбінат Тернопільський» розташований у с. Острів. Технічні можливості комбінату дозволяють переробляти свинину, яловичину та птицю від забою до виготовлення готового продукту з дотриманням усіх державних стандартів якості. «Тернопільський м'ясокомбінат», а також Торгові мережі «Студія м'яса» та «СМ Маркет» є частиною закритого циклу сільськогосподарського виробництва групи компаній «Агропродсервіс». Бренди – Тернопільський м'ясокомбінат, «Бабусі Марусі», «Бритванка», «Наша птиця». Підприємство виготовляє 430 видів продукції, цехами щомісячно переробляється 800 тон свинини, 400 тон птиці та 150 тон яловичини.

ТОВ "СПЕЦАВТОІНВЕСТ" - підприємство по виготовленню та продажу матеріалів інфраструктурного будівництва, зокрема асфальту, бетону, бітумних емульсій, вантажні перевезення автомобільним транспортом, продаж щебню. Процес виробництва супроводжують власні лабораторії, які проводять вхідний контроль якості матеріалів.

В умовах війни з РФ на територію Великоберезовицької селищної територіальної громади переміщено виробництво суб'єкта господарювання галузі агропромислового комплексу з м. Гуляйполе Запорізької області – **ТОВ «ТД Дельта»** – виробника майонезу, соусів та олії. Повноцінне виробниче відділення розміщене на постійній основі з можливістю працевлаштування близько 80 людей.

Зовнішньо-економічну діяльність на території Великоберезовицької громади здійснюють 7 підприємств. Всі вони орієнтовані на експорт. Зокрема, ПАП «Агропродсервіс» зернові культури (крім рису), бобові і насіння олійних культур експортують в Бангладеш, Бельгію, Чехію, Індію, Індонезію, Ізраїль, Італію, Японію, Португалію, Того, Туреччину, Єгипет; велику рогату худобу – в Ліван, Лівію, Оман, та інші країни Близького Сходу. ФОП «Ратушняк» м'ясні консерви експортує в Танзанію, Конго. ТОВ «Видавництво Школярік» експортує паперові, канцелярські вироби у Литву, Латвію, Польщу, Грузію, Білорусь, Молдову. ТОВ «Сім Сім» здійснює експорт консервованої продукції на європейський ринок.

Сільське господарство

Громада має сільськогосподарський потенціал для розвитку як рослинництва, так і тваринництва. Близько 80 % земельного фонду громади припадає на землі сільськогосподарського призначення. Частка сільського господарства у формуванні доходів бюджету громади є високою (24,2%), а найпотужнішим підприємством є **ПАП «Агропродсервіс»**.

ПАП «Агропродсервіс» — українське підприємство в агропромисловому секторі. Підприємство об'єднує 22 господарства у Тернопільській, Івано-Франківській, Львівській та Херсонській областях, які займаються рослинництвом, тваринництвом, птахівництвом, насінництвом, працюють у сфері послуг (збір та сушіння зерна).

Компанія була заснована в 1999 році на базі колгоспу в с. Настасові. У рік заснування тут працювало 60 працівників, а тепер – більше тисячі осіб. Активи підприємства 8440 млн грн. Земельний банк — 47 тис. га.

Структура компанії:

- Комбікормовий завод (продуктивність — 15 т на годину).
- «Тернопільський м'ясокомбінат».
- Завод з переробки сої (продуктивність — 1,4 тис. т макухи на місяць).
- Завод з виробництва насіння Cimbria (працює на датському обладнанні, продуктивність — 360 т на добу).
- Елеватори. (Настасівський елеватор)
- Складські приміщення.

Свинокомплекс у с. Настасів складається з репродуктора на 9,6 тис. свиноматок, дорощування поросят на 45 тис. голів, генетичного центру для утримання кнурів потужністю 200 голів із лабораторією штучного запліднення.

Підприємство є основним податконаповнювачем місцевого бюджету – 17 % від усіх сплачених податків у 2024 році.

Підприємництво

Станом на 2025 рік до суб'єктів малого підприємництва у громаді належать 1011 фізичних осіб-підприємців. Чисельність ФОПів на 10 тис. населення громади становить 447 осіб, що значно вище середньо обласного рівня (288,4 ФОПів на 10 тис. населення).

ФОПи громади сплачують 23 % податків громади. В галузевому розподілі найбільша частка зареєстрованих фізичних осіб підприємців припадає на галузь торгівлі та сферу побутових послуг.

Підприємницька активність громади залежить від податкового навантаження. В компетенції ОМС регулювати такі місцеві податки як єдиний податок, податок на нерухоме майно, земельний податок, транспортний податок, туристичний збір, встановлення розмірів орендної плати. В цілому ставки більшості податків не мають стимулюючого характеру та відповідають граничним ставкам оподаткування згідно чинного законодавства (єдиний податок, туристичний збір, транспортний податок). Нижче граничного рівня є ставки на оподаткування житлової та нежитлової нерухомості податком на нерухоме майно відмінним від земельної ділянки, земельного податку на землі сільськогосподарського призначення. (табл.1.8.4).

Таблиця 1.8.4 Податкове середовище Великоберезовицької СТГ у 2025 році

Вид податку	Об'єкт оподаткування	Ставки оподаткування в громаді	Граничні ставки оподаткування згідно чинного законодавства
Єдиний податок	I група	10 % від прожиткового мінімуму	10 % від прожиткового мінімуму
	II група	20 % від мінімальної заробітної плати	20 % від мінімальної заробітної плати
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	Житлова нерухомість	0.5% від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з фізичної/юридичної особи	1,5 % від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з фізичної / юридичної особи
	Не житлова нерухомість	1.0 % від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з фізичної/юридичної особи	1,5 % від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з фізичної / юридичної особи
		1.0 % від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з фізичної/юридичної особи	1,5 % від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з фізичної / юридичної особи

Земельний податок	Землі сільськогосподарського призначення	0,1-3%	0,3 -5 %
	Землі житлової забудови	0,5-1%	До 5 %
	Землі громадської забудови	1-5 %	До 5 %
	Землі природно-заповідного фонду	1-5 %	До 5 %
	Землі іншого природоохоронного призначення	1-5 %	До 5 %
	Землі оздоровчого призначення	1-5 %	До 5 %
	Землі водного фонду	1-5 %	До 5 %
	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики	3-5 %	1-5 %
	Землі історико-культурного призначення	1-5 %	
	Землі лісгосподарського призначення	0.100 %	
Туристичний збір	загальна кількість діб тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі)	внутрішній туризм (громадяни України) – до 0,5 відсотків (до 30 грн); в'їзний туризм (іноземці) - до 5 відсотків (до 300 грн).	внутрішній туризм (громадяни України) – до 0,5 відсотків (до 30 грн); в'їзний туризм (іноземці) - до 5 відсотків (до 300 грн).
Транспортний податок	легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньо ринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року	25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	25 000 гривень за кожен легковий автомобіль

Інвестиційний потенціал громади

Великобerezовицька територіальна громада має низку конкурентних переваг, що робить її цікавою для інвестора: близькість до обласного центру м. Тернопіль, родючі землі та людські ресурси, вигідне автомобільне сполучення, залізниця, що дозволяє розвивати промисловість, логістику, компетенції та партнерську співпрацю місцевої влади.

У громаді є достатньо вільних земельних ділянок комунальної форми власності, які можуть бути використані в інвестиційних цілях для будівництва та обслуговування адміністративних будинків, офісних будівель компаній, які займаються підприємницькою діяльністю, для промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони.

У громаді є ділянка під індустріальний парк у с. Острів площею 49,4799 га. Ділянка з підведеними комунікаціями (електропостачання, ЛЕП 110 кВ, газопостачання, газопровід середнього та високого тиску діаметром 325 мм водопостачання (0,3 км), водовідведення (0,3 км)). Відстань до міжнародної автодороги - 0,5 км, залізниці – 3 км. Громадою розроблено концепцію розвитку індустріального парку. Інформація про інші інвестиційні ділянки у таблиці 1.8.5.

Таблиця 1.8.5 Вільні земельні ділянки, призначені для ведення господарської діяльності (які можуть бути цікаві для інвесторів)

Населений пункт, проектна документація	Цільове призначення	Форма власності	Площа, га	Характеристики
С. Буцнів 6125280900:01:0 01:1159	Для будівництва та обслуговування адміністративних будинків, офісних будівель компаній, які займаються підприємницькою діяльністю	комунальна	1,73	Нерухоме майно-відсутнє. Комунікації: електропостачання, газопостачання, водопостачання, водовідведення Відстань до дороги М19 5 км
С. Буцнів 6125280900:01:0 01:1157	Для будівництва та обслуговування адміністративних будинків, офісних будівель компаній, які займаються підприємницькою діяльністю	комунальна	1,3	Нерухоме майно-відсутнє. Комунікації: електропостачання, газопостачання, водопостачання, водовідведення Відстань до дороги М19 5 км
С.Острів 6125286400:02:0 01:0702	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	комунальна	18,76	Нерухоме майно-відсутнє. Комунікації: електропостачання, газопостачання, водопостачання, водовідведення Відстань до дороги М19 0,5 км
С.Острів Індустріальний парк 6125286400:01:0 03:0020	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	комунальна	49,4799	Нерухоме майно-відсутнє. Комунікації: електропостачання, ЛЕП 110 кВ, газопостачання, газопровід середнього та високого тиску діаметром 325 мм водопостачання (0,3 км), водовідведення (0,3 км) Відстань до дороги М19 0,5 км Залізниці – 3 км.
С. Йосипівка, кадастровий номер в процесі виготовлення	Будівля Землі загального користування	комунальна	122,3 м. кв.	Потрібен ремонт. Комунікації: електропостачання – 70 метрів, потужність 10 000 В, 380 В, газопостачання – 30-40 метрів, водопостачання - відсутнє, водовідведення – наявне. Відстань до дороги міжнародного значення 20 км.
С. Йосипівка, кадастровий номер в процесі виготовлення	Будівля Землі загального користування	комунальна	948,4 м кв./ 0,4629 га	Потрібен ремонт. Комунікації: електропостачання – 30 метрів, потужність 10 000 В, 380 В, газопостачання – 15-30 метрів, водопостачання - відсутнє, водовідведення – наявне. Відстань до дороги міжнародного значення 20 км.

Висновки

У Великоберезовицькій громаді у 2025 році було зареєстровано 1319 активних суб'єктів господарювання, з яких 308 юридичні особи (з них 164 підприємницькі структури юридичні особи) та 1011 фізичні особи-підприємці. Сім підприємств громади є експортноорієнтовані. У 2024 році десять найбільших платників податків Великоберезовицької територіальної громади забезпечили 40,9 % загального обсягу податкових надходжень та 57,7 % надходжень податку на доходи фізичних осіб до місцевого бюджету.

Економіка громади є диверсифікована, а провідними галузями є: сільське господарство, виробництво харчових продуктів, напоїв, оптова та роздрібна торгівля, виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції. Така структура свідчить про те, що громада для розвитку економіки використовує наявні природні ресурси (с/г землі, мінеральні ресурси), транспортну інфраструктуру. Водночас в структурі економіки громади не висока частка високотехнологічних галузей.

На території громади у с. Острів в промисловій зоні передмістя Тернополя функціонує індустріальний парк «Західноукраїнський промисловий ХАБ», де у 2024 році було 21 підприємство-резидент. Серед партнерів індустріального парку ПП «Агропродсервіс», ТОВ Дніпро М, ТОВ "М'ясокомбінат Тернопільський", ТОВ «Гуляй поле», ТОВ «СМ маркет» та інші. У 2024 році підприємства парку було сплачено до селищного бюджету податків на суму 13,9 млн. грн.

Близько 80 % земельного фонду громади припадає на землі сільськогосподарського призначення. Частка сільського господарства у формуванні доходів бюджету громади є високою (24,2%), а найпотужнішим підприємством та основним платником податків до місцевого бюджету є ПАП «Агропродсервіс», що здійснює діяльність у сфері рослинництва та тваринництва.

Чисельність ФОПів на 10 тис. населення громади становить 447 осіб, що значно вище середньо обласного рівня (288,4 ФОПів на 10 тис. населення). ФОПи громади сплачують 23 % податків громади. Більшість податків, що регулюють ОМС відповідають граничному рівню. Нижче граничного рівня є ставки на оподаткування житлової та нежитлової нерухомості податком на нерухоме майно відмінним від земельної ділянки, земельного податку на землі сільськогосподарського призначення.

У громаді є достатньо вільних земельних ділянок, які можуть бути використані в інвестиційних цілях для будівництва та обслуговування адміністративних будинків, офісних будівель компаній, які займаються підприємницькою діяльністю, для промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони.

1.9. ФІНАНСОВИЙ СТАН ТА БЮДЖЕТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Фінансова спроможність Великоберезовицької селищної територіальної громади у порівнянні з іншими громадами Тернопільської області

За даними порталу кількість юридичних осіб суб'єктів господарювання зареєстрована у промисловості - 84 один. (в т.ч. переробній – 47), сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (70 один.), оптової та роздрібною торгівлі (69 один.), сільському господарстві (54 одиниць). Найбільша частка ФОПів зареєстровано у сфері оптової та роздрібною торгівлі – 480 осіб, транспорту – 125 осіб, інформації та телекомунікації 112 осіб. У 2024 році Великоберезовицька селищна територіальна громада з індексом податкоспроможності 1,0 займає 7 місце серед 55 територіальних громад Тернопільської області.^[1] А отже громада не є дотаційною та не бере участь у фінансовому вирівнюванні податкоспроможності. У порівнянні з довоєнним 2021 роком відбулось значне підвищення індексу податкоспроможності (з 0,73). Отже, війна не спричинила вагомого негативного впливу на роботу бізнесу громади, навпаки економіка громади розвивається.

У 2024 році надходження до загального фонду бюджету Великоберезовицької селищної територіальної громади в розрахунку на 1 мешканця становили 10,891 тис.грн, що вище середнього по області (9,931 тис.грн.) і забезпечили громаді 8 місце серед 55 громад області. Місце громади в регіоні за іншими показниками наведено у таблиці 1.9.1.

Таблиця 1.9.1 Місце Великоберезовицької селищної територіальної громади в регіоні за показниками фінансової спроможності, 2024 р

Показник	Великоберезовицька громада	У середньому громади Тернопільської області	Місце Великоберезовицької громади в рейтингу громад регіону
Надходження загального фонду на 1 мешканця, тис. грн	9,818	6,337	7
Плата за землю (Земельний податок + орендна плата), тис.грн.	20657	11657	7
Питома вага місцевих податків і зборів в доходах загального фонду, %	37,38	32,46	8
Фіскальна віддача території (співвідношення надходжень заг. фонду до території громади), тис. грн/км	1105	703	5
Видатки загального фонду на 1-го мешканця, тис. грн	10,891	9,931	8
Видатки розвитку на 1-го мешканця, грн	1625	770	6
Видатки на загальну середню освіту на одного учня, тис.грн.	51,0	58,6	10
Видатки на утримання апарату управління на 1 мешканця, тис.грн	1,438	1,591	34

Офіційні трансферти на 1-го мешканця, тис.грн.	2,715	3,914	50
Частка видатків за рахунок трансфертів, %	22	38	6

Великобerezовицька СТГ є в числі ТОП-10 у рейтингу громад Тернопільської області. У громаді в розрахунку на одного мешканця вищі ніж середні по області доходи та видатки загального фонду, високі обсяги плати за землю та фіскальна віддача території. Громада отримує менші середньообласного рівня офіційні трансферти з державного бюджету в розрахунку на одного мешканця та більше витрачає на видатки розвитку в розрахунку на одного мешканця.

Доходи селищного бюджету

У 2024 році до місцевого бюджету Великобerezовицької селищної територіальної громади надійшло 299,5 млн.грн., з них до загального фонду 290 млн.грн та до спеціального фонду 9,5 млн. грн. У порівнянні з довоєнним 2021 роком темп зростання доходів становим 155%. (рис. 1.9.1)

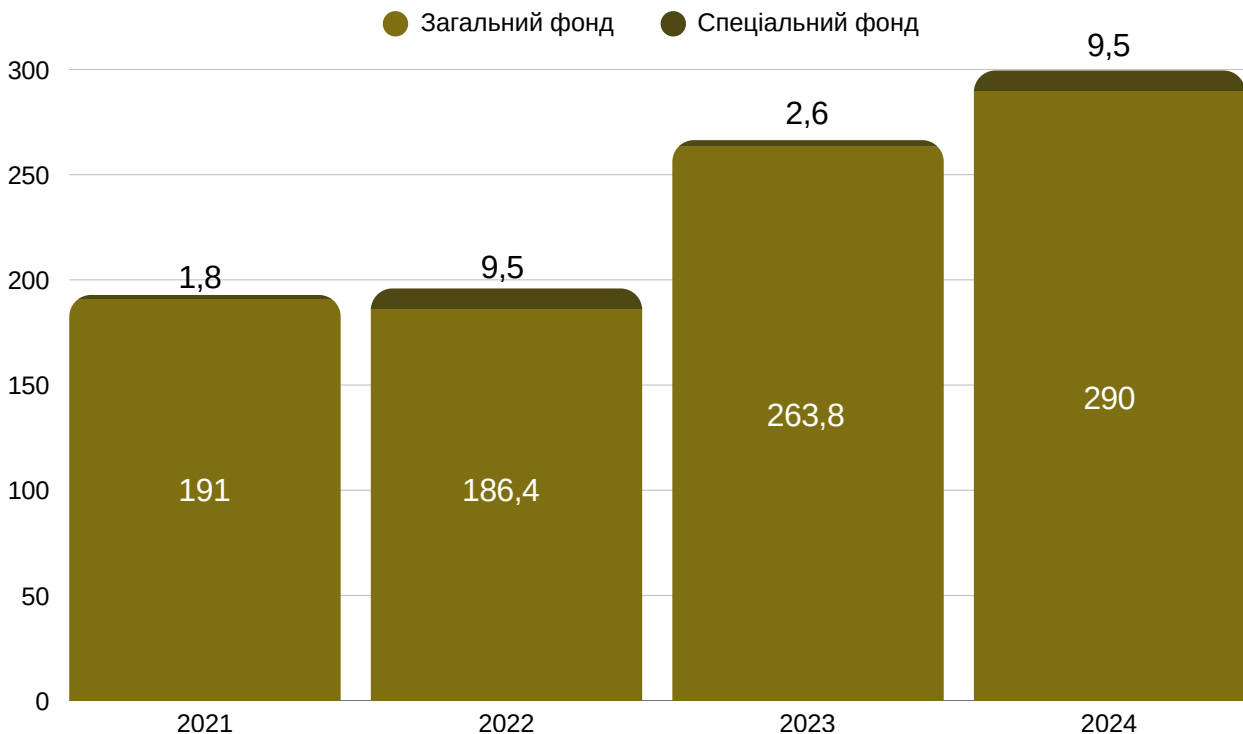

Рис. 1.9.1 Доходи загального та спеціального фондів селищного бюджету Великобerezовицької СТГ за 2021-2024 рр., млн.грн.

У 2024 році до селищного бюджету територіальної громади надійшло 225,495 млн. грн. податкових надходжень, 67,825 млн. грн. офіційних трансфертів, 1,997 млн. грн. доходів від операцій з капіталом та 4,261 млн. грн. неподаткових надходжень (рис. 1.9.2). Частка офіційних трансфертів у загальних доходах місцевого бюджету у 2024 році становили 22,6 %, а податкових надходжень 75,3 %. Порівняно з попереднім роком було значне зростання податкових надходжень на + 30,1 %, та зменшення обсягів трансфертів з державного бюджету (- 23,7 %).

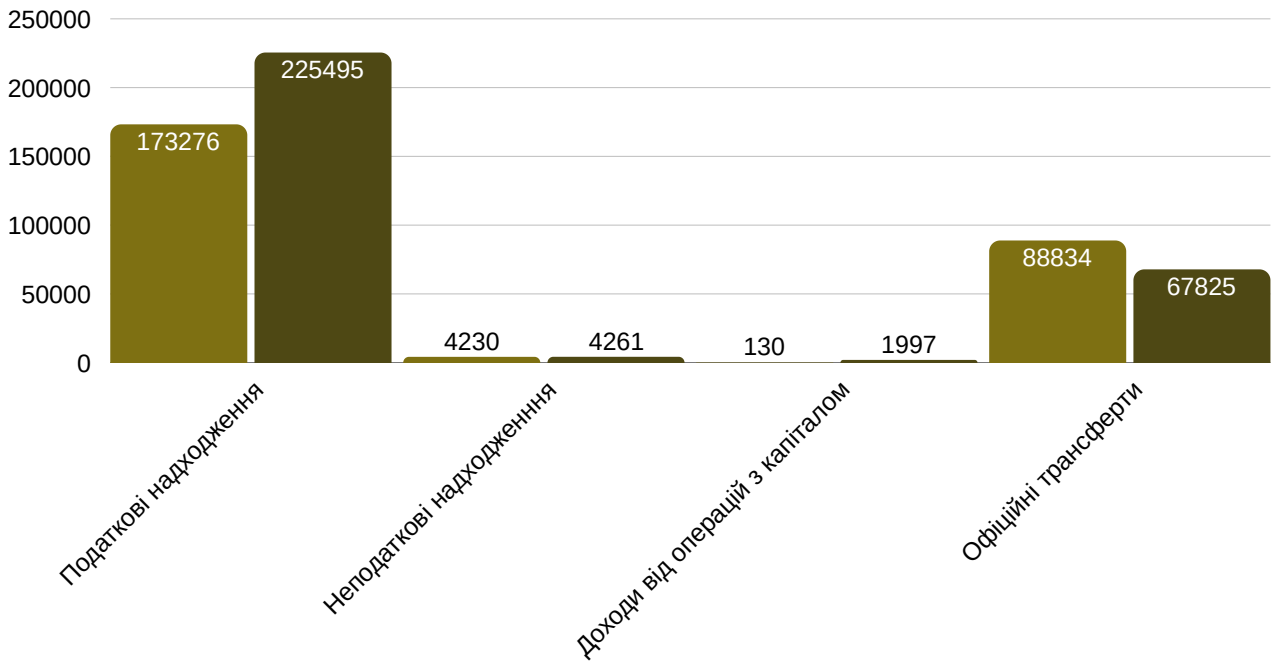

Рис. 1.9.2 Доходи селищного бюджету Великоберезовицької СТГ, тис.грн, за 2023-2024 рр.

Громада характеризується високою часткою власних доходів, основною частиною яких є податкові надходження. У 2024 році до бюджету Великоберезовицької селищної територіальної громади надійшло 225,495 млн. грн. податкових надходжень, з яких 127,188 млн грн за рахунок ПДФО. В структурі доходів ПДФО, що займає найбільшу частку 56,9 %, та єдиний податок (17,9 %) складають три четверти податкових надходжень, що свідчить про розвинений підприємницький сектор економіки громади. Важливу роль у надходженні ПДФО відіграє і бюджетний сектор, адже в галузевій структурі економіки громади добре розвинута охорона здоров'я та освіта.

В структурі єдиного податку 88 % складає податок з фізичних осіб підприємців, адже у громаді зареєстровано близько 1,1 тисячі фізичних осіб підприємців. Єдиний податок з сільськогосподарських виробників - менше 9 %. Його низька частка свідчить про те, що сільськогосподарська галузь розвивається більше за рахунок великих аграрних компаній (рис.1.9.3).

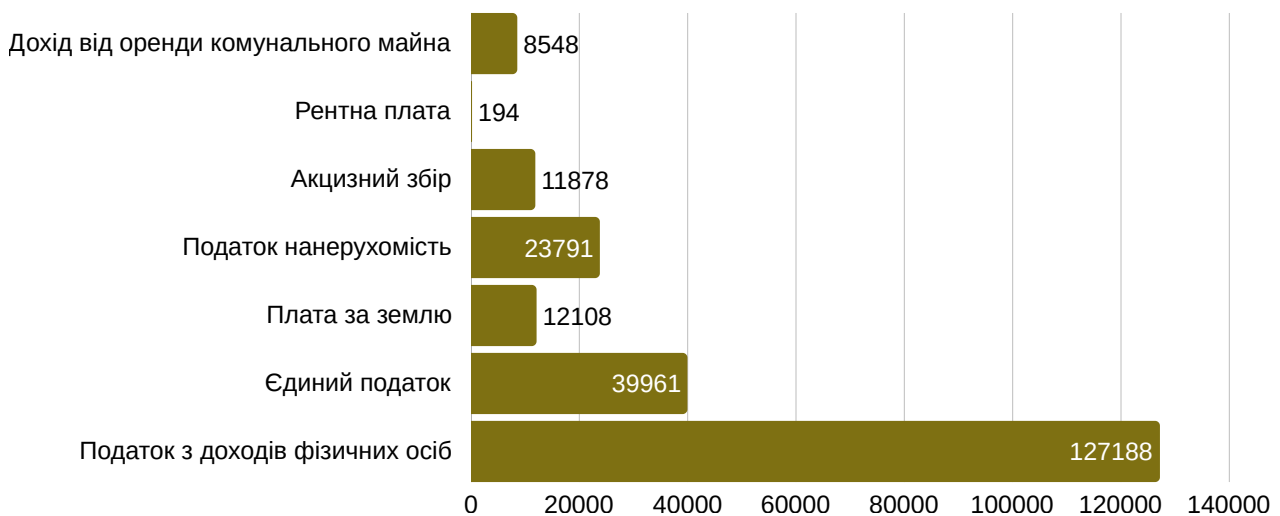

Рис. 1.9.3 Обсяги та структура податкових надходжень місцевого бюджету Великоберезовицької селищної територіальної громади, 2024 р.

В структурі податкових надходжень частка податків на нерухоме майно складає 10,6%. Найбільший обсяг податкових надходжень на нерухоме майно (дві третини від усіх) сплачують юридичні особи - власники нерухомого майна відмінного від земельної ділянки, нежилої нерухомості, що теж свідчить про підприємницьку активність. У 2024 році до місцевого бюджету надійшло 12,108 млн грн податку на землю, з них 8,611 млн грн або 71,1% сплачено юридичними особами. А отже, такі податки як податок на землю та на нерухоме майно формуються насамперед за рахунок юридичних осіб.

Обсяг акцизних податків – 11,878 млн грн. В структурі акцизних податків – 67 % акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів, 27,6 % акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів та 4,5 % акцизний податок із вироблених в Україні підакцизних товарів. Високий обсяг єдиного податку з ФОП та акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів свідчить про добре розвитку галузь економіки роздрібну торгівлю.

За період 2021-2024 рр. Великоберезовицька СТГ демонструвала вищі темпи зростання доходів, ніж середні по територіальним громадам Тернопільської області за всіма основними структуроутворюючими податками – податковими надходженнями, ПДФО, єдиним податком, податками на нерухомість та платою за землю юридичних осіб, доходами від оренди комунального майна (рис.1.9.4). Це дозволяє зробити висновок, що в умовах війни громада розвивалась вищими темпами, ніж середньообласні. У громаді добре розвинутий промисловий сектор. Згідно з даними Податкової карти України 10 найбільших платників податків громади сукупно сплачують більше 50 % ПДФО.

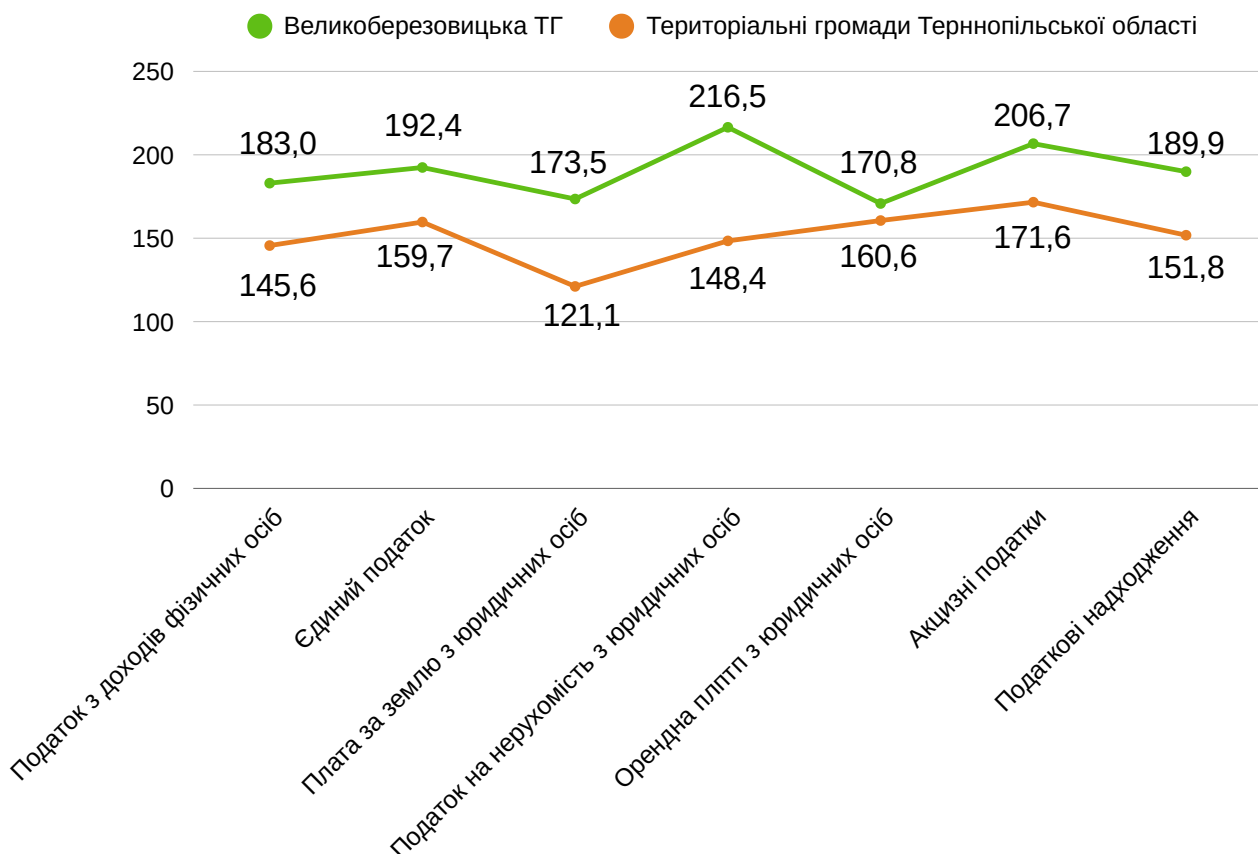

Рис. 1.9.4 Доходи загального та спеціального фондів селищного бюджету Великоберезовицької СТГ за 2021-2024 рр., млн.грн.

Видатки місцевого бюджету

У 2024 році видаткова частина селищного бюджету Великоберезовицької селищної територіальної громади становила 297,212 млн.грн. З загального фонду селищного бюджету громади було профінансовано видатків на суму 257,722 млн грн, що на 14,3% більше попереднього року. З спеціального фонду місцевого бюджету профінансовано видатків загальним обсягом 39,490 млн.грн, щона 33,2% більше попереднього року (рис.1.9.5).

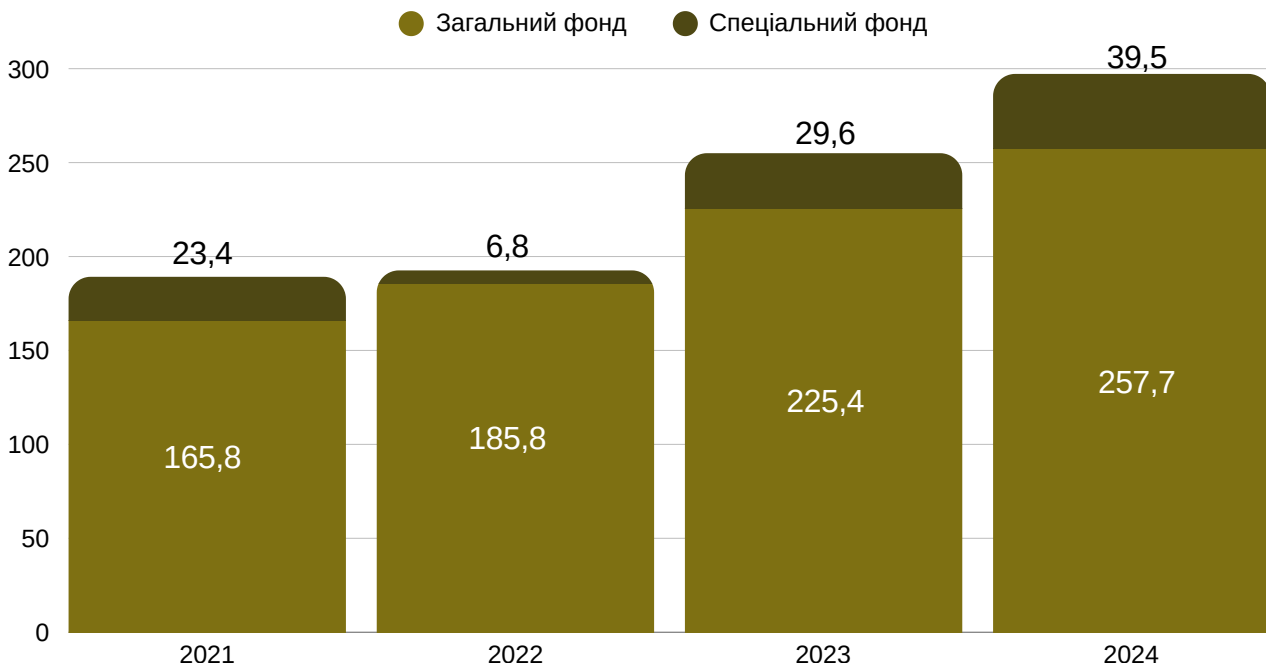

Рис. 1.9.5 Видатки загального та спеціального фондів селищного бюджету Великоберезовицької селищної територіальної громади, 2021-2024 рр., млн.грн.

В структурі видатків видатки соціального спрямування становлять 63,25 %, з них видатки на освіту становлять – 50,43 %, видатки фізичного та духовного розвитку – 7,58%, видатки соціального захисту та соціального забезпечення – 4,7 %, видатки охорони здоров'я – 0,54%. В середньому територіальні громади Тернопільської області у 2024 році на соціальні видатки витрачали 71,5 % від усіх видатків (рис. 1.9.6). А отже, Великоберезовицька громада витрачає менше на соціальні видатки і основним чином за рахунок видатків на освіту та охорону здоров'я. В структурі видатків освіти громади 70,6 % припадає на загальну середню освіту, 20,6 % на дошкільну освіту, 4,7 % позашкільну освіта та 4,1 % на інші заклади та заходи в сфері освіти.

Всередньому в розрахунку на одного учня громада у 2024 році витратила 51,0 тис.грн. Це менше ніж середнє про територіальним громадам Тернопільської області (58,6 тис.грн). У 2024 році громада витратила на загальну середню освіту 100,4 млн.грн, з яких 56,5 млн.грн. освітня субвенція, 2,3 млн. грн субвенція на харчування учнів початкових класів та 3,8 млн.грн субвенція на придбання обладнання та модернізацію їдалень закладів середньої освіти, 1,2 млн.грн. субвенція з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок освітньої субвенції, 2,7 млн.грн. субвенція з місцевого бюджету за рахунок залишків коштів освітньої субвенції та 0,3 млн.грн. субвенція з місцевого бюджету на підтримку осіб з особливими освітніми потребами. Громада дофінансовує загальну середню освіти з місцевого бюджету насамперед видатки розвитку освіти, зокрема здійснює капітальні та поточні ремонти закладів, дофінансовує придбання шкільних автобусів, будівництво та ремонт укріплень та інше.

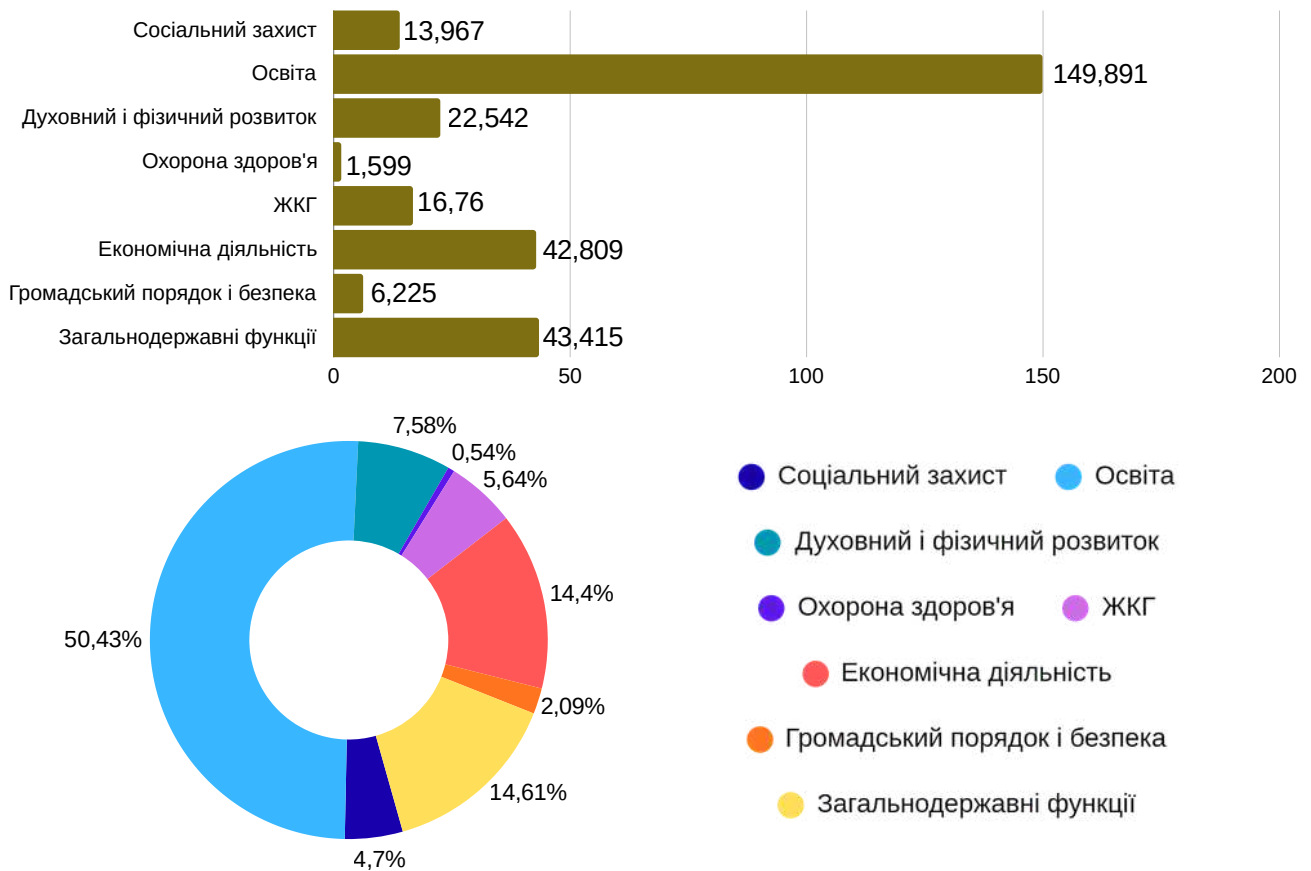

Рис. 1.9.6 Обсяги та структура видатків місцевого бюджету Великоберезовицької СТГ за 2024 рік, млн.грн., %

Про ефективність видатків місцевого бюджету Великоберезовицької селищної територіальної громади можна судити, порівнюючи обсяги видатків на різні сфери у розрахунку на одного мешканця. Великоберезовицька селищна територіальна громада, порівняно із середнім значенням по територіальних громадах Тернопільської області, спрямовує більше коштів на спорт, культуру, житлово-комунальне господарство та капітальні видатки у розрахунку на одного мешканця. Водночас громада менше витрачає на утримання органів місцевого самоврядування та оплату праці. Це свідчить про раціональну структуру бюджетних витрат: громада не розпоршує кошти на поточні потреби, чому сприяє добре організована мережа закладів освіти, і робить акцент на розвитку (рис. 1.9.7)

Рис. 1.9.7 Видатки в розрахунку на одного мешканця Великоберезовицької територіальної громади та територіальних громад Тернопільської області, 2024 р., грн.

В структурі видатків громади видатки на економічну діяльність плюс видатки ЖКГ в сумі становлять п'яту частину усіх видатків (середнє по громадах Тернопільської області 13 %). А отже, громада дбає про благоустрій та комфортність проживання своїх мешканців та спрямовує кошти на її розвиток.

У 2024 році в структурі видатків селищного бюджету за економічною класифікацією частка поточних видатків становить – 86,1%, а капітальних видатків –13,9 % (рис.1.9.8). 54,4 % видатків селищного бюджету громада спрямовує на заробітну плату з нарахуваннями, 3,7 % на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (рис.1.9.8 - 1.9.9).

Рис. 1.9.8 Структура видатків Великоберезовицької СТГ за економічною класифікацією, 2024 р., %

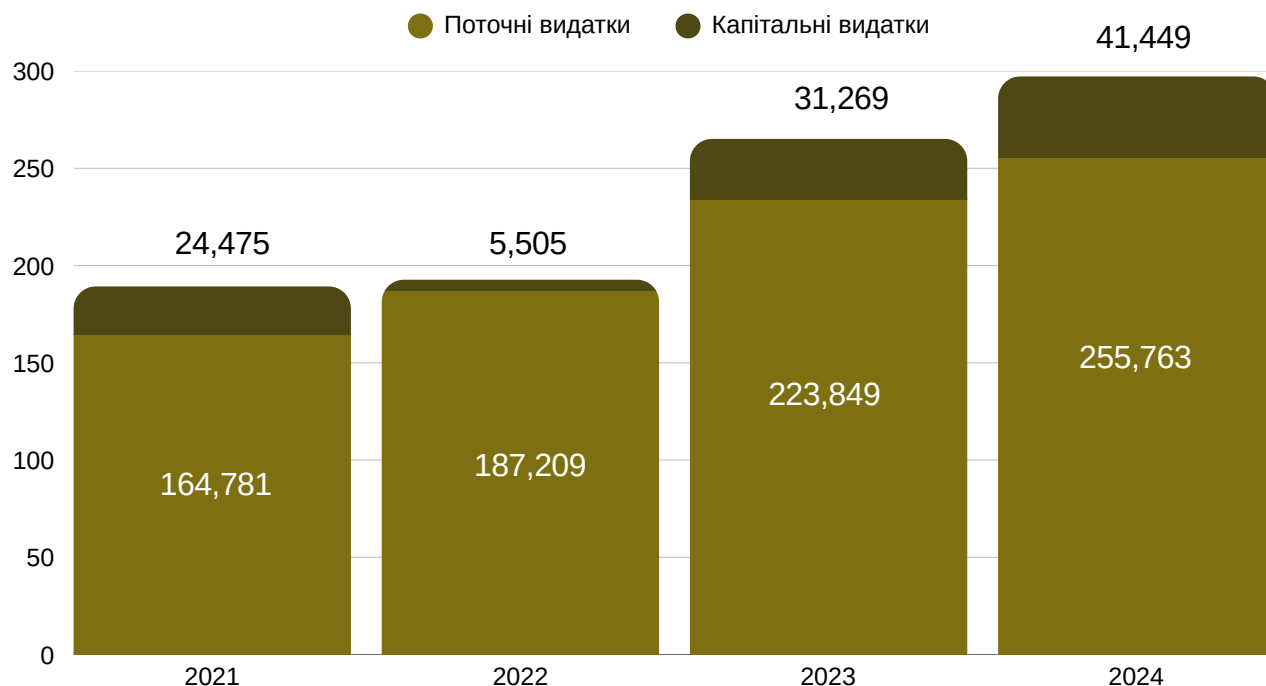

Рис. 1.9.9 Поточні та капітальні видатки селищного бюджету, млн.грн.

У 2023- 2024 роках обсяги капітальних видатків громади перевищили довоєнний рівень.

Висновки

Великобerezовицька селищна територіальна громада за основними фінансовими показниками знаходиться в ТОП-10 рейтингу територіальних громад Тернопільської області. У 2024 році індекс податкоспроможності громади становив 1,0. У порівнянні з довоєнним 2021 роком відбулось зростання індексу податкоспроможності (0,73 у 2021 році). А отже, вплив війни на спричинив негативних наслідків на роботу бізнесу, а навпаки відбувалось економічне зростання.

У 2024 році дохідна частина селищного бюджету Великобerezовицької громади склала 299,5 млн.грн. Частка офіційних трансфертів у загальних доходах місцевого бюджету - 22,6 %, а податкових надходжень -75,3 %. Громада характеризується високою часткою власних доходів, основою частиною яких є податкові надходження. У 2024 році до бюджету Великобerezовицької селищної територіальної громади надійшло 225,495 млн. грн. податкових надходжень, з яких 127,188 млн грн за рахунок ПДФО. В структурі доходів ПДФО, що займає найбільшу частку 56,9 %, та єдиний податок (17,9 %) складають три четвертих податкових надходжень, що свідчить про розвинений підприємницький сектор економіки громади. Єдиний податок з сільськогосподарських виробників менше 9 %. Його низька частка свідчить про те, що сільськогосподарська галузь розвивається більше за рахунок великих аграрних компаній.

В умовах війни Великобerezовицька СТГ демонструвала вищі темпи зростання доходів місцевого бюджету, ніж середні по територіальним громадам Тернопільської області за всіма основними структуроутворюючими податками – податковими надходженнями, ПДФО, єдиним податком, податками на нерухомість та платою за землю юридичних осіб, доходами від оренди комунального майна. А отже, бізнес виявився стресостійким та зумів перелаштуватись в нових умовах господарювання.

Великобerezовицька громада витрачає менше на соціальні видатки 63,25 %, ніж середнє по територіальним громадам Тернопільської області – 71,5 %. Натомість громада п'яту частину своїх видатків витрачає на економічний розвиток та ЖКГ(середнє по громадах Тернопільської області 13 %). А отже, громада дбає про благоустрій та комфортність проживання своїх мешканців та спрямовує кошти на її розвиток.

Про ефективність видатків місцевого бюджету Великобerezовицької селищної територіальної громади можна судити, порівнюючи обсяги видатків на різні сфери у розрахунку на одного мешканця. Великобerezовицька селищна територіальна громада, порівняно із середнім значенням по територіальних громадах Тернопільської області, спрямовує більше коштів на спорт, культуру, житлово-комунальне господарство та капітальні видатки у розрахунку на одного мешканця. Водночас громада менше витрачає на утримання органів місцевого самоврядування та оплату праці. Це свідчить про раціональну структуру бюджетних витрат: громада не розпоршує кошти на поточні потреби, чому сприяє добре організована мережа закладів освіти, і робить акцент на розвитку.

1.10. СИСТЕМА ОРГАНІВ ВЛАДИ

Місцеве самоврядування Великоберезовицької СТГ здійснюється Великоберезовицькою селищною радою у складі Великоберезовицького селищного голови та 26 депутатів ради (8 скликання).

Партійна приналежність депутатів селищної ради восьмого скликання така: 7 депутатів від політичної партії «Європейська солідарність» (26,9 %), 9 депутатів партії «За майбутнє» (34,6 %), 4 депутатів партії «Свобода» (15,4 %), 3 депутатів партії «Голос» (11,5%), 3 депутатів партії «Батьківщина» (11,5%).

Діють 5 постійних депутатських комісій:

- Постійна комісія з питань освіти, культури, охорони здоров'я, фізкультури, спорту та соціального захисту населення.
- Постійна комісія з питань регламенту, прав людини, законності, депутатської діяльності, етики та з питань запобігання корупції.
- Постійна комісія з питань житлово-комунального господарства, комунальної власності, промисловості, підприємництва та сфери послуг.
- Постійна комісія з питань планування фінансів, бюджету та соціально-економічного розвитку.
- Постійна комісія з питань містобудування, будівництва, земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища.

У структурі апарату Великоберезовицької селищної ради 89 осіб - селищний голова та три його заступники, секретар ради, секретар виконавчого комітету, сім старост, Відділ загальної та організаційної роботи, Відділ бухгалтерського обліку, матеріально-технічного забезпечення та звітності, Відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель, Відділ земельних ресурсів та просторового планування, Відділ комунальної власності, містобудування та архітектури, житлово-комунального господарства та благоустрою, Відділ юридичного забезпечення такадрової роботи, Відділ військового обліку та цивільного захисту, Відділ цифрової трансформації та зв'язків з громадськістю, Відділ організації надання адміністративних послуг.

До структурних одиниць, що мають статус юридичної особи відносяться Фінансовий відділ, Відділ освіти, Відділ культури, Відділ соціального захисту населення, Служба у справах дітей, Відділ сім'ї, молоді, спорту та туризму (ДОДАТОК 4).

Адміністративні послуги

З метою створення належних умов для виконання положень Закону України «Про адміністративні послуги», забезпечення доступності та покращення якості надання адміністративних послуг та реєстраційних процедур в громаді створено відділ організації надання адміністративних послуг Великоберезовицької селищної ради. Головна мета - організація надання адміністративних послуг у найкоротший строк та за мінімальної кількості відвідувань суб'єктів звернень. У штаті ЦНАПу – 6 працівників. ЦНАП надає 261 послугу. Також окремі нотаріальні дії надаються посадовими особами ОМС у сільських населених пунктах, зокрема засвідчення копій, посвідчення/ скасування заповіту та інші.

У 2024 році запрацював мобільний адміністратор – сервіс, який дозволяє маломобільним мешканцям нашої громади отримувати адміністративні послуги за місцем проживання або перебування за допомогою спеціального автоматизованого комплексу «Мобільний кейс». Завдяки цьому доступними є 145 адміністративних послуг. Упродовж 2024–2025 років також розпочали роботу віддалені робочі місця у старостинських округах сіл Мишковичі, Настасів, Петриків та Острів, де забезпечено можливість отримання 95 адміністративних послуг.

1.11. ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ

Громадські організації

Важливим стейкхолдером розвитку громад є громадські організації (ГО), діяльність яких спрямована на задоволення суспільних, економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів мешканців.

На території громади зареєстровано понад двадцять громадських організацій, діяльність їх спрямована на підтримку фізичної культури та спорту, надання соціальної допомоги, підтримку садових та гаражних кооперативів, рибалок, захисників вітчизни та інші (ДОДАТОК 5).

Діяльність п'ятох благодійних організацій («Благодійний фонд Івана Чайківського «Покрова», «Благодійний фонд «Міжнародна місія Еммануїл», БФ«Хмароріз», "БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД ВОЛОДИМИРА КАМІНСЬКОГО", "БФ "ДІТИ СВОБОДИ"), що діють на території громади, спрямована на соціальну підтримку населення (ДОДАТОК 6). Найбільш активний БФ «Покрова», що підтримує наших захисників.

У громадифункціонує оновлена **Молодіжна рада**. До її складу увійшли 19 молодих харизматичних та ініціативних учнів та студентів, що готові сприяти позитивним змінам в громаді, сприяти розвитку неформальної освіти. Перший захід оновлена Молодіжна рада провела у співпраці із Центром надання соціальних послуг Великоберезовицької селищної ради. Він був для дітей військовослужбовців, отримувачів соціальних послуг та внутрішньо переміщених осіб. Серед інших заходів - молодіжний вечір до 34-ї річниці Незалежності України, майстер-клас із до медичної допомоги, у планах - Андріївські вечорниці.

У громаді створено Раду ВПО, що сприяє інтеграції ВПО у життя громади, допомозі з пошуком житла, працевлаштуванням, дозвіллям та оздоровленням дітей з числа ВПО.

На території громади зареєстровано 19 релігійних організацій (ДОДАТОК 7).

Поширення інформації про громаду відбувається через офіційний сайт Великоберезовицької селищної ради, офіційні сторінки громади у мережі фейсбук та інстаграм.

Висновки

У громаді зареєстровано понад двадцять громадських організацій та п'ять благодійних організацій. Найбільш активний БФ «Покрова», що підтримує наших захисників. Громадські організації, діяльність яких спрямована на підвищення економічної активності – відсутні. Високою активністю супроводжується діяльність оновленої Молодіжної ради та Ради ВПО.

1.12. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЗАІНТЕРЕСОВАНИХ СТОРІН

Результати анкетування мешканців

Методом онлайн-анкетування через платформу Google Forms було анкетовано загалом 204 респонденти. Опитування проводилось впродовж вересня-жовтня 2025 року. При проведенні опитування було запропоновано питання, варіанти відповідей до питань, а також (за бажанням) додати власну відповідь на питання.

Анкетування не є репрезентативним за віком, статтю, місцем проживання, відтак його результати не є точними. Також під час оцінювання результатів анкетування слід зважати на обмеження методу поширення анкетування – воно не охоплює осіб, які не відвідують сайт громади чи сторінки громади у соціальних мережах.

Результати анкетування мешканців Великоберезовицької СТГ наведено у Профілі громади у розділі додатки. На їх основі можна зробити такі висновки:

Характеристика респондентів:

1) в опитуванні взяли участь жителі одинадцяти з тринадцяти населених пунктів громади та мешканці м. Тернопіль. Третина опитаних проживають в адміністративному центрі громади – селищі Велика Березовиця.

2) за статево-віковими характеристиками більшість респондентів (81,9 %) є жінками, натомість щодо віку, в опитуванні взяли участь представники усіх категорій;

3) серед опитаних більшість (49,5 %) є найманими працівниками; 31,9 % - службовцями та працівниками ОМС; 8 % - особами, що не працюють та мають статус безробітного, 4,9 % - підприємцями та 4,9 % - пенсіонерами.

Ставлення респондентів до громади як місця проживання:

48,5% опитаних характеризують Великоберезовицьку громаду як місце, де комфортно жити та ще 22,5 % опитаних хочуть щоб тут жили їхні діти, а 5,9 % вважають, що тут є де себе реалізувати. Натомість 18,6 % респондентів стверджують, що тут немає перспектив для розвитку, 15,2 % - що змушені тут жити, 2,5% планують виїхати звідси при першій можливості. Хоча голоси респондентів розділилися, однак більшість вважають громаду комфортною для проживання та перспективною.

Доступ до інформації:

більшість мешканців громади стверджують, що обізнані про життя і розвиток громади. Серед найбільш використовуваних джерел пошуку інформації про громаду – соціальні мережі (зокрема, Фейсбук) (63 %), повідомлення в місцевих групах у соц мережах (67,3 %), родичів та друзів (43,6%), офіційний сайт селищної ради (33,3%).

Довіра та громадська участь:

за результатами опитування жителів прослідковуємо високу довіру до членів своєї родини, інших жителів громади та священника. Натомість порівняно нижчим є рівень довіри до представників місцевого самоврядування – депутатів, старост старостинських округів, а також низький рівень довіри до громадських лідерів. Більшість жителів у відповідь щодо їх участі у житті громади обирають варіант «голосування на місцевих виборах» (70,6 %), значно менше «масові святкові заходи місцевого рівня» (44,6%), «благодійництво для місцевих мешканців, волонтерство» (35,3%), «спільне з сусідами виконання певних робіт / проєктів» (26,0 %).

Послуги населенню / рівень безпеки та комфорту у громаді:

переважна кількість мешканців громади позитивно оцінюють рівень безпеки тут: «середній рівень безпеки» (42,1%), «швидше безпечно» (34,8%), «цілком безпечно» (14,2 %). Щодо послуг населенню, прослідковуються такі тенденції: 1) адміністративні та послуги соціальної сфери (освітні, медичні, соціального захисту та культурні послуги) більшість респондентів отримують у населеному пункті, де проживають, або в адміністративному центрі громади; якістю надаваних послуг жителі здебільшого задоволені, оцінюючи їх на рівні «скоріше задоволений» та «цілком задоволений»; 2) оцінюючи можливості отримати послуги за місцем проживання, більшість респондентів вказують, що купівлю харчових продуктів здійснюють в межах громади, однак, придбання товарів довготривалого використання – як в межах громади, так і за її межами; 3) порівняно нижчою є оцінка стану інфраструктури (дорожньо-транспортної та комунальної). Найбільше мешканці не задоволені станом доріг, тротуарів, якістю громадського транспорту та пристосованістю дорожньої інфраструктури для маломобільних груп населення. Більшість мешканців позитивно оцінюють стан спортивної інфраструктури та системи поводження з відходами у громаді. Натомість, бажають позитивних зрушень у інфраструктурі дозвілля та відпочинку.

Розвиток громади:

основними проблемами для розвитку громади респонденти називають: недостатню громадську ініціативність мешканців (47,1 %), корупцію (32,8 %), стан дорожньо-транспортної інфраструктури (27 %), натомість лише 12 % опитаних вказали на труднощі з працевлаштуванням. Вирішення проблем, на думку мешканців, лежить у площині: поліпшення роботи громадського транспорту (46,1 %); поліпшення стану й ремонту доріг в громаді (43,6 %); розвиток сфери дозвілля та відпочинку (26 %); підтримки ЗСУ (23,5 %).

Оскільки розвиток економіки та покращення інвестиційної привабливості громади визначено як важливий напрям роботи у громаді, на питання «на що, на Вашу думку, першочергово слід спрямувати зусилля влади в громаді для зміцнення місцевої економіки?» респонденти відмітили ремонт дорожньої інфраструктури (47,1%), роботу з діючим бізнесом щодо залучення грантів на модернізацію виробництва (30,4 %), створення інфраструктури для розвитку бізнесу (29,4 %), активізацію процесу інвестиційної промоції громади (25,0 %). Примітно, що значна частина мешканців вважає, що органи місцевого самоврядування не повинні займатися підтримкою місцевого бізнесу, оскільки бізнес самотужки може вирішити свої проблеми (28,9 %).

Відкрите питання «Якою Ви хочете бачити свою громаду в майбутньому?»:

переважно жителі відповідають, що прагнуть жити у розвиненій, процвітаючій громаді без корупції та з ефективною владою, де розвинена дорожньо-транспортна сфера, є можливості для розвитку та дозвілля дітей та молоді. В якій бізнес є екологічно та соціально відповідальним, а економіка інноваційна.

Результати анкетування бізнесу

Методом онлайн-анкетування через платформу Google Forms було анкетовано загалом 32 респондентів. Опитування проводилось у вересні-жовтні 2025 року. При проведенні опитування було запропоновано питання, варіанти відповідей до питань, а також (за бажанням) додати власну відповідь на питання.

Анкетування не є репрезентативним, відтак його результати не є точними. Також під час оцінювання результатів анкетування слід зважати на обмеження методу поширення анкетування – воно не охоплює осіб, які не відвідують сайт громади чи сторінки громади у соціальних мережах.

Результати анкетування бізнесу Великоберезовицької СТГ наведено у додатку Профіля громади. На їх основі можна зробити такі висновки:

Характеристика респондентів:

1) респонденти є представниками обох статей 40,1 % чоловіки та 59,9 % жінки. Територіально бізнес розміщено у селищі Велика Березовиця, с. Острів, с. Мишковичі, с. Буцнів, с. Настасів, с. Миролюбівка, с. Петриків, с. Серединки.

2) більшість суб'єктів господарювання, представники яких взяли участь в опитуванні, мають досвід розвитку як суб'єкти економіки Великоберезовицької громади (62,5% з них функціонують тут понад 5 років, 12,5% - 2-5 років);

3) у половини опитаних представників підприємств зайнято 2-10 осіб, понад 60 % опитаних мають найманих працівників;

4) респонденти представляють різні сфери економіки - сільське господарство, промисловість, харчову промисловість, торгівлю, будівництво, транспорт, сферу послуг тощо.

Вплив війни:

1) 56,3 % суб'єктів господарювання стверджують, що ситуація з персоналом на їхніх підприємствах не змінилася; 34,4 % вказують на зменшення кількості працюючих та 9,4 % вказують на скорочення середнього рівня заробітної плати. Примітно, що лише 3,1 % з опитаних зазначає про наявність значної кількості вакансій через мобілізацію працівників;

2) більшість опитаних має намір розширювати свій бізнес у короткостроковій перспективі, однак, в умовах війни лише 21,8 % готові розширювати бізнес, третина опитаних таких дій не планує.

Пріоритетним для розвитку громади, на думку респондентів, є:

сільське господарство (50,0%), торгівля (40,6 %). Щодо інших сфер визначають такі: транспорт і логістика, харчова промисловість; енергетика (у т.ч. альтернативна), консультативні послуги, виробництво будівельних матеріалів, туризм, легка промисловість.

Ключовою потребою представники бізнесу визначають:

зниження платоспроможного попиту населення. При це вказують 55,6 % респондентів. Серед інших вагомих проблем – втрата ланцюгів постачання та збуту, ворожі обстріли та інше.

84,4 % опитаних вказують, що не користувалися наявними в регіоні програмами підтримки бізнесу, а 6,3 % користувались Програмою доступних кредитів 5-7-9. По одному з опитаних вказали, що користувались програмою підтримки фермерських господарств та програмою підтримки бізнесу. Чверть опитаних вказали, що на рівні громади допомога бізнесу не потрібна. Разом з тим респонденти вказали, що хотіли б отримати допомогу через пільгові кредити (28,1 %), консультаційну допомогу (18,8 %), зниження ставок оренди комунального майна (18,8 %).

РОЗДІЛ II

SWOT-АНАЛІЗ

За результатами проведеного аналізу соціально-економічного стану громади, оцінки її природно-ресурсного потенціалу визначено сильні і слабкі сторони та встановлено можливості і загрози розвитку громади в перспективі (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 SWOT-АНАЛІЗ ВЕЛИКОБЕРЕЗОВИЦЬКОЇ СТГ

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> Вигідне економіко-географічне положення: межує з обласним центром, розвинуте автомобільне, залізничне сполучення. Працюючий енергодостатній індустріальний парк та наявність вільних інвестиційно привабливих ділянок. Розвинений аграрно-переробний сектор, (ПАП «Агропродсервіс» - основний роботодавець та наповнювач бюджету) та інші види промисловості. Позитивна демографічна динаміка за рахунок міграційного приросту, ВПО, економічна активність населення. Високий рівень та досвід проектного менеджменту, компетентні, ініціативні фахівці ОМС. Потенціал розвитку сакрального, рекреаційного туризму (річка Серет, віадук, цілючі джерела, пам'ятки архітектури, культові споруди). Функціонування комунальних підприємств у сфері ЖКГ та ОСББ. Розвинена мережа закладів соціальної сфери (освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту) наявність кадрів високої кваліфікації та висока якість послуг. Розвинута позашкільна освіта - Острівська музична школа, ДЮСШ «Олімп», високі досягнення вихованців. Активне громадське суспільство, рада ВПО, Молодіжна рада, впроваджується громадський бюджет 	<ol style="list-style-type: none"> Зниження народжуваності, відтік молоді через військовий стан, дефіцит робочої сили чоловічої статі. Обмежені фінансові ресурси для великих інвестиційних проектів. Незадовільний стан частини доріг (комунальних, обласних, державних), придорожньої інфраструктури. Відсутність власних очисних споруд, застаріла система водопостачання та водовідведення Проблеми прямого пасажирського сполучення між населеними пунктами громади та містом Тернопіль Низька екологічна культура населення, стихійні сміттєзвалища Висока енергоємність та ступінь зносу об'єктів бюджетної сфери, проблеми управління старим житловим фондом Недобудований ліцей та перезавантажений ЗДО у В.Березовиці, ЗЗСО у с. Петриків, відсутність ЗДО у с. Петриків обумовлює відтік дітей у м. Тернопіль Відсутність спортивних залів у окремих освітніх закладах, потреба розвитку інфраструктури спорту та реабілітації Недостатній рівень безбар'єрності та інклюзивності публічних послуг, потреба розширення адміністративних та громадських просторів

Можливості	Загрози
1. Відкриття доступу до коштів структурних й інвестиційних фондів ЄС як для країни-кандидата на членство у ЄС та у контексті післявоєнного відновлення України; міжнародні грантові та донорські програми	1. Продовження війни на виснаження всіх ресурсів України. Погіршення макроекономічних показників під впливом війни. Посилення інфляційних процесів. Пріоритетне спрямування державного бюджету на фінансування військових цілей
2. Реформа публічних інвестицій, доступ до інструментів ДФРР, державних, обласних програм	2. Ризики руйнування об'єктів критичної інфраструктури та загроза безпеці населення
3. Попит та зростання ціни на продукцію сільськогосподарських виробників, сприятливі умови експортування	3. Зниження рівня життя та платоспроможності населення через зростання цін на продукти, енергоносії, послуги ЖКГ
4. Спрощення процедури реєстрації та сприяння розвитку індустріальних парків, стимулювання розвитку підприємництва	4. Посилення трудової міграції до обласного центру, за кордон та мобілізації населення, дефіцит кваліфікованих кадрів
5. Продовження реформування в напрямку децентралізації, просторового розвитку і розвитку земельних відносин в Україні (зокрема у контексті комплексного планування розвитку території)	5. Погіршення демографічної ситуації через високу смертність та низьку народжуваність в умовах війни
6. Налагодження горизонтального співробітництва з сусідніми та іншими територіальними громадами щодо реалізації інфраструктурних, соціальних та культурних проєктів	6. Погіршення екологічної ситуації через невирішені проблеми житлово-комунального господарства, посилення руху транспорту, засмічення рік, природних зон
7. Припинення війни, зростання народжуваності, демобілізація та повернення мешканців громади з-за кордону	7. Централізація ресурсів і повноважень, стримування руху в напрямі децентралізації
8. Залучення «зеленого» фінансування та інвестицій для заходів щодо запобігання та адаптації до зміни клімату, побудови циркулярної економіки та збереження довкілля	8. Відтермінування будівництва ліцею, закладів дошкільної освіти, спортивних споруд, заходів енегroeфективності будівель бюджетної сфери через нестачу фінансових ресурсів
9. Орієнтування на підвищення соціальних стандартів життя в Україні в умовах післявоєнного відновлення та реформування застарілої системи соціального забезпечення, сприяння інклюзивному розвитку	9. Критичне навантаження на систему соціального захисту через старіння населення, зростання захворюваності, інвалідизацію
10. Пропагування та розвиток соціальної відповідальності бізнесу перед громадами, на території яких вони функціонують	10. Відсутність компромісних рішень та неузгодження спільних інтересів між сусідніми громадами

РОЗДІЛ III

SWOT-МАТРИЦЯ

SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне значення для громади. Суцільна лінія символізує сильний взаємозв'язок, пунктирна – слабкий.

Порівняльні переваги

За допомогою матриці зв'язків між внутрішніми чинниками, а саме сильними сторонами та зовнішніми впливами – можливостями, визначаються найбільш перспективні сторони, які краще за інших сприймають вплив зовнішніх факторів і дають сильніший поштовх соціально-економічному розвитку (рис.3.1).

Рис. 3.1 Порівняльні переваги

Виклики

У цьому випадку матриця зв'язків будується між слабкими сторонами та зовнішніми позитивними можливостями, які дозволяють зменшити вразливість та подолати слабкі сторони (внутрішні фактори) через використання можливостей (зовнішні фактори) (рис.3.2).

Ризики

Матриця зв'язків між слабкими сторонами та загрозами дозволяє визначити найбільш слабкі місця (внутрішні чинники) суб'єкта аналізу при впливі негативних зовнішніх факторів – загроз, тобто найбільш імовірні ризики при подальшій реалізації планів розвитку громади (рис.3.3).

Протидія

У цьому випадку матриця зав'язків будується між сильними сторонами та зовнішніми загрозами, що дозволяє визначити найбільш сильні місця (внутрішні чинники) суб'єкта аналізу, що здатні протидіяти потенційним ризикам (рис.3.4).

Переваги – результати аналізу сильних сторін та можливостей

Припинення війни, зростання народжуваності, демобілізація та повернення мешканців громади з-за кордону дозволить громаді позбутись «кадрового голоду», будувати плани на довшу перспективу, сприятиме економічному та соціальному розвитку громади. Релокований бізнес, що уже доволі міцно закріпився у громаді та ймовірно не повертатиметься на зруйновані території.

Громада межує з обласним центром та має добре розвинуте автомобільне, залізничне сполучення, вільні інвестиційні ділянки, діючий індустриальний парк, що робить її привабливою для інвесторів та релокації бізнесу з прифронтових територій. Стимулююча політика держави щодо розвитку індустриальних парків та надання їм податкових преференцій, спрощення бюрократичних процедур не лише посилюватиме наповнюваність діючого у громаді індустриального парку та прибутковість працюючих там підприємств, але і сприятиме реєстрації на вільній ділянці громади ще одного комунального індустриального парку. Позитивна демографічна ситуація за рахунок міграційного приросту лише сприятиме економічному розвитку громади.

У громаді рейтинг топ підприємств очолює ПАП «Агропродсервіс» - основний роботодавець та наповнювач бюджету. Підприємство не лише виробляє сільськогосподарську продукцію, але і переробляє її, зокрема продукує продукцію м'ясопереробки. Попит та зростання ціни на продукцію сільськогосподарських виробників, сприятливі умови експортування лише посилюватимуть його позиції, а відтак і наповнення бюджету громади.

У громаді високий рівень та досвід проектного менеджменту, компетентні, ініціативні фахівці ОМС, що дозволить громаді конкурувати за грантові ресурси структурних й інвестиційних фондів ЄС як для країни-кандидата на членство у ЄС та у контексті післявоєнного відновлення України; міжнародні грантові та донорські програми. Це дозволить реалізувати низку інфраструктурних проектів. Налагодження горизонтального співробітництва з сусідніми територіальними громадами щодо реалізації інфраструктурних, соціальних та культурних проектів дозволить вирішувати спільні проблеми, зокрема такі як налагодження пасажирського сполучення з обласним центром.

Громада має досвід розвитку альтернативної (сонячної) енергетики, зокрема в працюючому індустриальному парку. Залучення «зеленого» фінансування та інвестицій для заходів щодо запобігання та адаптації до зміни клімату, побудови циркулярної економіки та збереження довкілля сприятиме розвитку альтернативної енергетики, орієнтації на екологічно чисте сільське господарство, та його переробку; вирішення проблем управління твердо побутовими відходами, управління водними ресурсами.

Підвищення соціальних стандартів життя в Україні в умовах післявоєнного відновлення та реформування застарілої системи соціального забезпечення, державне сприяння інклюзивному розвитку матиме позитивний вплив на розвиток закладів соціальної сфери (освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту) у громаді та підвищення рівня доступності та якості послуг. Прогнозується, що за таких умов активно підтримуватиметься розвиток НУШ, фізична реабілітація, розвиток ветеранського руху та інше.

Продовження реформування в напрямку децентралізації, просторового розвитку і розвитку земельних відносин в Україні (зокрема у контексті комплексного планування розвитку території) за умови залучення донорських коштів дозволить продовжити роботу над комплексним планом просторового розвитку, що дозволить вирішити низку питань просторового планування та застарілої містобудівної документації.

Громада є промислово та аграрно розвинутою. Пропагування та розвиток соціальної відповідальності бізнесу перед громадами, на території яких вони функціонують, активне громадське суспільствосприятиме вирішенню низки екологічних та соціальних проблем.

Рис. 3.2 Виклики

Виклики - визначені в результаті аналізу слабких сторін та можливостей

Орієнтація на підвищення соціальних стандартів життя в Україні в умовах післявоєнного відновлення є важливим напрямком розвитку, однак країна стикнулася з шаленим темпом депопуляції населення. Великоберезовицька громада не має проблеми депопуляції населення, адже має позитивний міграційний приріст. Але громада має проблему зменшення народжуваності у громаді, та, як наслідок, зниження у перспективі наповнюваності освітніх закладів. Через мобілізацію працівників підприємства та установи все частіше стикаються з проблемою нестачі кваліфікованих кадрів, що може негативно відобразитись на економічному розвитку громади. Проблеми підвищення рівня соціальних стандартів впираються в проблеми розвитку інфраструктури громадського простору, що погіршує якість життя.

Попри вигідне розташування громади, межування з обласним центром, наявність дороги міжнародного значення, залізничної станції, чверть комунальних доріг громади потребує проведення капітального чи поточного ремонту. Проблемою для громади є також неузгодженість пасажирських перевезень між селищем Велика Березовиця та м. Тернопіль, облаштування придорожньої інфраструктури. Вирішення цієї проблеми ускладнюється високою вартістю капітального ремонту доріг, проте можливе за умов залучення коштів «зовні» (грантових коштів, міжнародної технічної допомоги, державного фінансування). Зовнішнє фінансування може бути «панацеєю» не лише для вирішення проблем транспортної інфраструктури у громаді, а й питань екологічного спрямування та розвитку системи комунальних мереж. Залучення «зеленого» фінансування та інвестицій для заходів щодо запобігання та адаптації до зміни клімату, побудови циркулярної економіки та збереження довкілля, підвищення рівня екологічної свідомості населення сприятиме подоланню екологічних проблем громади. Налагодження горизонтального співробітництва з сусідніми та іншими територіальними громадами щодо реалізації інфраструктурних, соціальних та культурних проєктів потребує узгодженості рішень органів місцевого самоврядування.

Спрощення процедури реєстрації та державне сприяння розвитку індустріальних парків, стимулювання розвитку підприємництва є важливими каталізаторами розвитку індустріальних парків країни, що в контексті розвитку Великоберезовицької громади є поштовхом до збільшення кількості резидентів діючого індустріального парку та реєстрації нового комунального індустріального парку. У громаді є вільна інвестиційна ділянка під індустріальний парк та розроблена концепція його розвитку, але викликом є затягування рішення органів місцевого самоврядування про його реєстрацію через першочерговість завдань, які диктує воєнний стан.

Припинення війни, демобілізація сприятиме зростанню у громаді населення з числа ветеранів, вразливих груп населення. Викликом розвитку стане низький рівень безбар'єрності громадського простору та інклюзивності публічних послуг, відсутність соціального таксі, а викликом для КНП «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» може стати відсутність відділення для надання послуг реабілітації населенню.

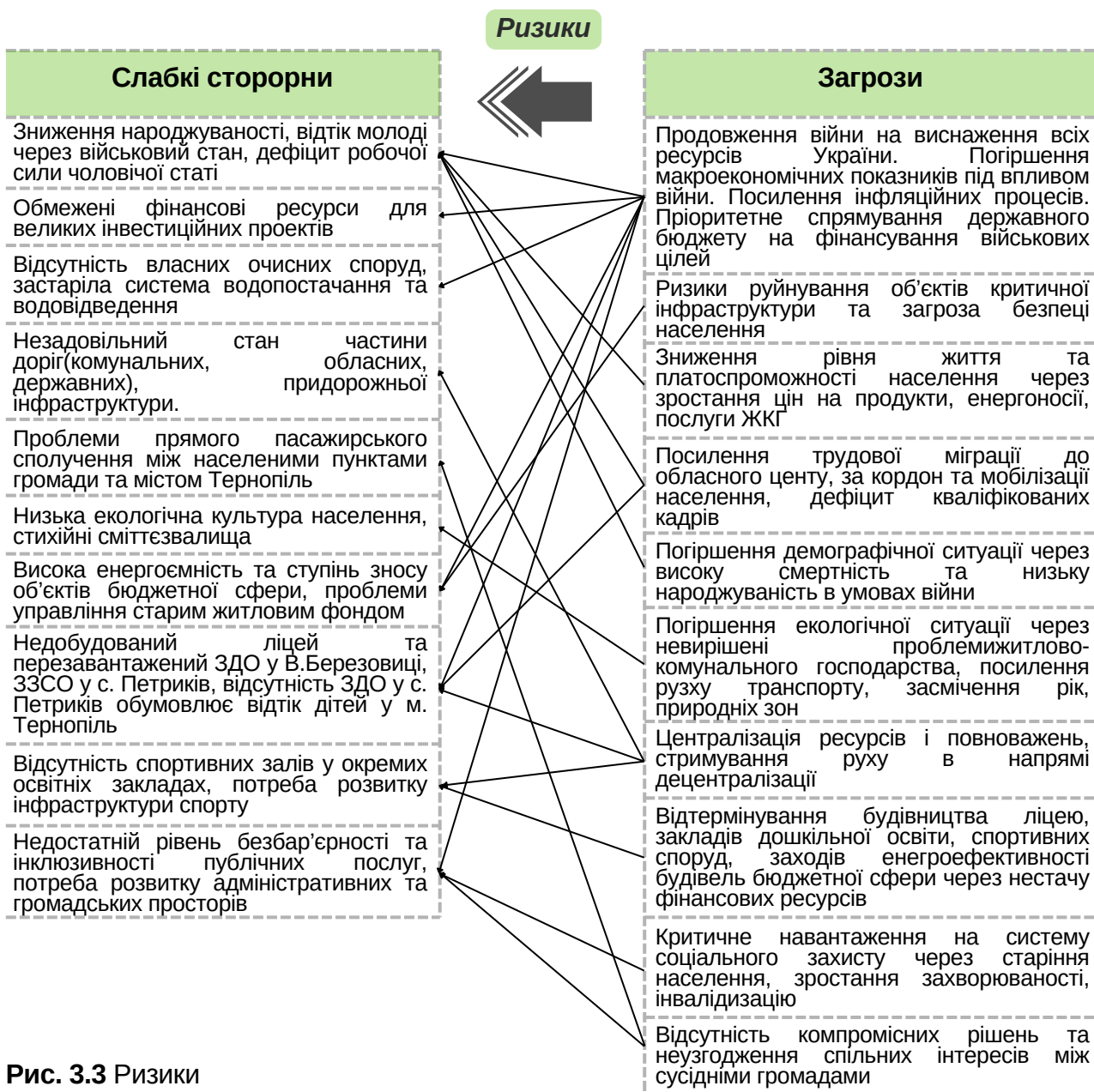

Рис. 3.3 Ризики

Ризики - визначені в результаті аналізу слабких сторін та загроз

Продовження війни на виснаження всіх ресурсів України та погіршення макроекономічних показників: посилення інфляційних процесів, зниження обсягів інвестицій, пріоритетне спрямування державного бюджету на фінансування військових цілей лише поглибить усі проблеми розвитку громади як у економічній, так і соціальній та екологічній сферах. Крім того, війна несе і інші ризики такі як руйнування об'єктів критичної інфраструктури та загроза безпеці населення, посилення міграції та мобілізації населення. Руйнування через ракетні обстріли підприємств, перепади з постачанням енергоенергії можуть суттєво вплинути на фінансову спроможність громади (в податкових надходженнях бюджету громади три чверті припадає на ПДФО та єдиний податок). Енергетична криза, яка характеризується ризиком зростання цін на енергоносії та нестабільністю їх постачання, лише посилить проблему та сприятиме збільшенню обсягів фінансування енергоресурсів з місцевого бюджету комунальних установ сфери освіти, культури, будівлі яких мають проблеми низької енергоефективності.

Централізація ресурсів і повноважень через війну, стримування руху в напрямі децентралізації є суттєвим ризиком соціально-економічного розвитку громади. Зменшення надходжень до бюджету громади відтермінує будівництва ліцею у Великій

Березовиці, закладів дошкільної освіти, що загрожує посилення відтоку дітей до навчальних закладів обласного центру. А це, в свою чергу, несе загрозу зменшення наповнюваності класів та втрати обсягів освітньої субвенції з державного бюджету. Зменшення обсягу фінансового ресурсу місцевого бюджету негативно відобразиться і на інших сферах життєдіяльності громади, зокрема на питаннях поганого стану доріг комунальної інфраструктури, застарілої інженерної інфраструктури підприємств ЖКГ, облаштування громадського простору та інших.

Зниження рівня життя та платоспроможності населення через зростання цін на продукти, енергоносії, послуги ЖКГ несе міграційний ризик. Посилення трудової міграції до обласного центру, за кордон викличе дефіцит кваліфікованих кадрів місцевих підприємств. Відсутність компромісних рішень та узгодження спільних інтересів між сусідніми громадами відтермінує розв'язання питання прямого пасажирського сполучення між селищем В.Березовиця та містом Тернопіль.

Через затягування війни у громаді посилюватиметься навантаження на систему соціального захисту зростатиме кількість населення з числа вразливих груп, а це вимагає не лише збільшення фінансового забезпечення, але і облаштування громадського простору. За таких умов громада зіткнеться з проблемою недостатнього рівня безбар'єрності та інклюзивності публічних послуг, відсутність соціального таксі, потребою розбудови геріатричних будинків, створення ветеранських просторів та інше.

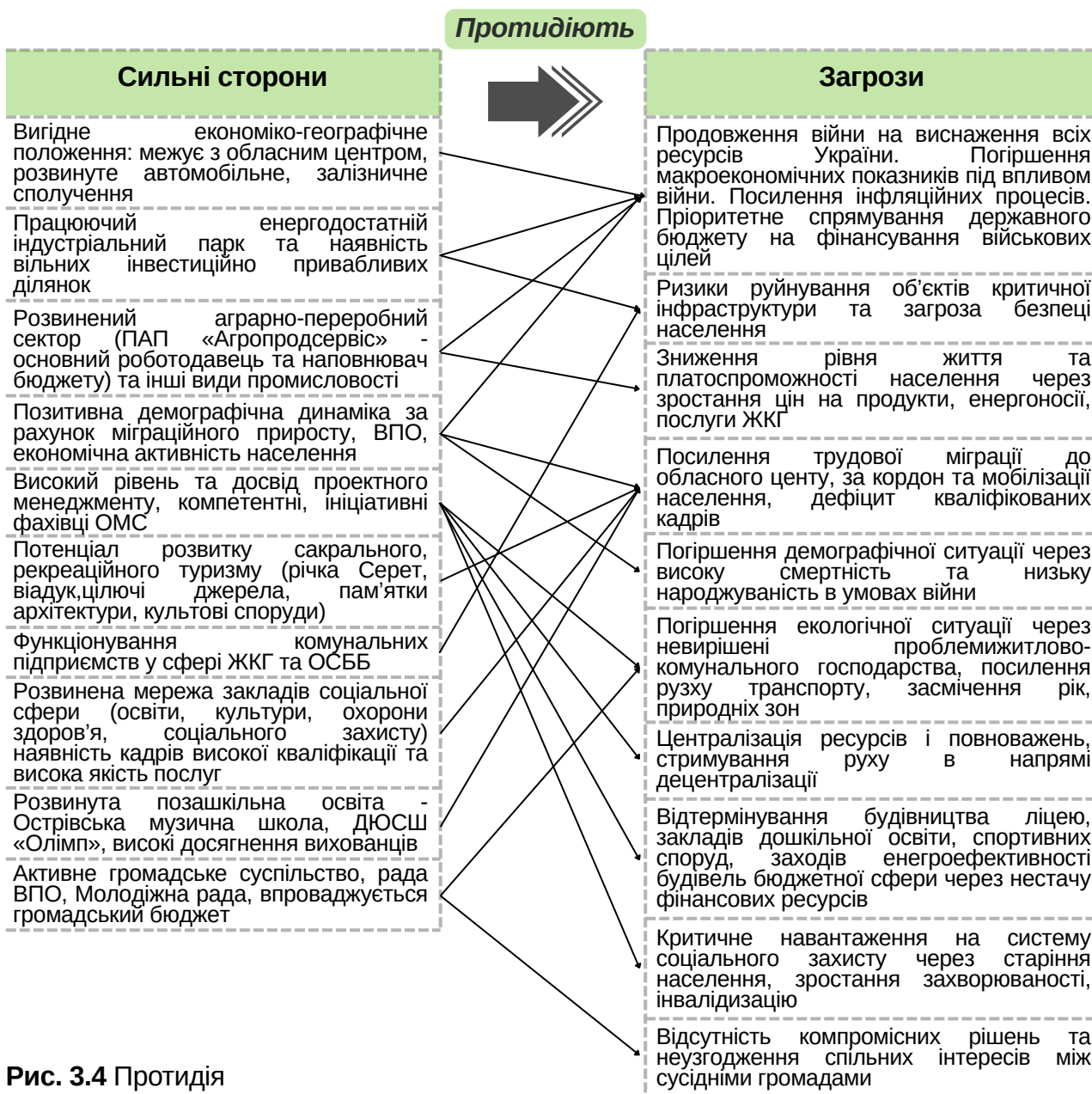

Рис. 3.4 Протидія

Протидія - визначена в результаті аналізу стильних сторін та загроз

Найсуттєвішою загрозою для розвитку Великоберезовицької громади, як і України в цілому, є продовження війни нависнаження всіх ресурсів України, що негативно відобразатиметься у зниженні всіх макроекономічних показників. Пріоритетом для державного бюджету буде фінансування військових потреб та, як наслідок, зменшення державного та регіонального фінансування соціальної сфери, зокрема в частині інфраструктурних проєктів. Фактором що дозволяє протидіяти цьому є працюючі у громаді підприємства, що формують основні фінансові надходження до місцевого бюджету та роблять її фінансово спроможною. Вигідність географічного місцезнаходження громади є перевагою, адже громада віддалена на захід та є безпечною, з огляду на ведення війни та ракетні обстріли росії. Громада поповнюється населенням з числа ВПО та має позитивний досвід релокації підприємств. Інженерні потужності працюючого індустріального парку «Західноукраїнський промисловий ХАБ» дозволяють збільшувати число резидентів, тому парк може розростатись за рахунок релокуючих підприємств. Наявний житловий фонд, потужності окремих закладів соціальної сфери створюють умови для розміщення нової хвилі ВПО за умови просування лінії фронту, чи зменшення фінансової допомоги з боку ЄС громадянам України, що мігрували.

Великоберезовицька громада має розвинену систему освіти з розгалуженою мережею дошкільних, шкільних та позашкільних закладів, закладів культури та спорту та систему охорони здоров'я. Ці системи забезпечують високий рівень охоплення населення послугами та створюють сприятливі умови для розвитку людського капіталу. У Громаді розвинене житлово-комунальне господарство, зростає сектор житлового будівництва. Розвиток цих сфер є потужним інструментом у боротьбі з міграційними ризиками.

У громаді високий рівень та досвід проєктного менеджменту, компетентні, ініціативні фахівці ОМС, активне громадське суспільство, функціонує Рада ВПО, Молодіжна рада, що дозволить громаді протистояти новим викликам. Громада активно співпрацює з грантодавцями, бере участь у міжнародних грантових та донорських програмах, співпрацює з місцевим бізнесом, що у разі критичного навантаження на екологічну, безпекову ситуацію, систему освіти, соціального захисту дозволить громаді уникати критичних ситуацій. Централізація ресурсів і повноважень, стримування руху в напрямі децентралізації є безумовно великою загрозою для розвитку усіх територіальних громад країни, в тому числі і Великоберезовицької. За таких умов громаді для розвитку доведеться залучати більше позабюджетних ресурсів, оптимізувати мережу комунальних закладів. Високий рівень та значний досвід проєктного менеджменту у громаді дозволяють успішно конкурувати за грантові кошти для вирішення актуальних проблем.

РОЗДІЛ IV

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Виходячи з матеріалів дослідження соціально-економічного стану та SWOT-аналізу території, а також думок експертів, науковців, працівників органів місцевого самоврядування, бізнесу та мешканців було сформульовано стратегічне бачення розвитку громади.

Стратегічне бачення відображає унікальність громади. Досягнення закріплених у ньому положень дозволить забезпечити конкурентоспроможність громади у довгостроковій перспективі. Стратегічне бачення відображає оптимістичний погляд на розвиток громади в майбутньому і є визначальним для формування цілей і завдань стратегії розвитку громади в середньо- та довгостроковій перспективі.

Великобerezовицька територіальна громада – молода та зростаюча громада, що зачаровує мешканців та гостей величним віадуком, цілющими джерелами, культурною та духовною спадщиною. Конкурентоспроможність громади формує перший економічно активний індустриальний парк Тернопільщини, розвинутий аграрний сектор, сприятливий інвестиційний клімат. Громада екологічно безпечена та комфортна для проживання і відпочинку, сильна людьми — їхніми талантами, духовними цінностями, креативними ідеями та спортивними здобутками.

РОЗДІЛ V

СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Структура цілей і завдань стратегії

Стратегічне бачення розвитку територіальної громади буде досягнуто через реалізацію стратегічних цілей. Стратегічні цілі – це стисле та конкретне формулювання бажаних результатів, які впливають із стратегічного бачення розвитку територіальної громади, та яких планується досягти в результаті реалізації стратегії за визначений період. Кожна стратегічна ціль конкретизується в оперативних цілях, які спрямовуються на задоволення потреб бенефіціарів, розв'язання основних проблем соціально-економічного розвитку та використання можливостей територіальної громади. Оперативні цілі – це сформульовані бажані конкретні позитивні результати, які необхідно досягти для реалізації певної стратегічної цілі. Стратегічне бачення розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади буде досягатись через реалізацію трьох стратегічних цілей (рис. 5.1).

Рис. 5.1 Дерево цілей Великоберезовицької громади

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. Громада з конкурентоспроможною економікою та аналізованим інвестиційним потенціалом.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. Громада з доступними та якісними публічними послугами.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. Безпечна та комфортна для проживання громада.

Оперативні цілі деталізовані в завданнях. Завдання дають відповіді на питання, яким чином громада досягатиме цілей свого розвитку.

Завдання виконуються через проекти та програми місцевого розвитку, що передбачають заздалегідь визначений результат, який потрібно отримати, обсяг роботи, який потрібно виконати, заходи, які потрібно здійснити для досягнення кожної з оперативних цілей.

Проекти та програми місцевого розвитку будуть структуровані в Плані заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ГРОМАДА З КОНКУРЕНТОСПРОМЖНОЮ ЕКОНОМІКОЮ ТА РЕАЛІЗОВАНИМ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ

Мета стратегічної цілі 1 - покращення економічного благополуччя населення шляхом ефективного використання наявного потенціалу та конкурентних переваг громади через розвиток інноваційного промислового та екологічно чистого сільськогосподарського виробництва, туристично-рекреаційної сфери.

Стратегічна ціль 1 «Громада з конкурентоспроможною економікою та реалізованим інвестиційним потенціалом» досягається через реалізацію таких оперативних цілей: **1.1.«Громада інвестиційно приваблива»**; **1.2.«Бізнес громади орієнтований на інноваційність та сталий розвиток»**; **1.3. «Туристично-рекреаційна інфраструктура та послуги приваблюють відвідувачів та мешканців громади»** (табл.5.1).

Таблиця 5.1 Структура стратегічної цілі 1. Громада з конкурентоспроможною економікою та реалізованим інвестиційним потенціалом

Стратегічна ціль 1. Громада з конкурентоспроможною економікою та реалізованим інвестиційним потенціалом	
Оперативні цілі	Завдання
1.1. Громада інвестиційно приваблива	1.1.1. Забезпечити ефективне просторове планування розвитку території. Інвестувати та підготувати об'єкти для залучення інвестицій
	1.1.2. Формувати та просувати інвестиційну привабливість громади, розвивати бізнес-інфраструктуру
1.2. Бізнес громади орієнтований на інноваційність та сталий розвиток	1.2.1. Підтримувати підприємницькі ініціативи та створити умови для розвитку інноваційних видів діяльності
	1.2.2. Підтримувати розвиток молодіжного, ветеранського підприємництва, фермерства
1.3. Туристично-рекреаційна інфраструктура та послуги приваблюють відвідувачів та мешканців громади	1.3.1. Популяризувати громаду та формувати її туристичний імідж
	1.3.2. Розвивати рекреаційно-туристичну інфраструктуру привабливу для туриста та мешканця громади

Для досягнення **оперативної цілі 1.1. «Громада інвестиційно приваблива»** будуть реалізуватися наступні завдання: забезпечити ефективне просторове планування розвитку території. Інвестувати та підготувати об'єкти для залучення інвестицій; формувати та просувати інвестиційну привабливість громади, розвивати бізнес-інфраструктуру.

Одним з ключових аспектів розвитку територіальної громади загалом та місцевої економіки зокрема є належним чином сплановане просторове використання території та ресурсів громади. Громада намагатиметься підвищити ефективність управління землею та комунальною власністю, враховуючи усі фінансові та екологічні наслідки. Потенційними кроками у цьому напрямку є проведення інвентаризації землі та її нормативно-правової оцінки, створення, постійне оновлення та розміщення на сайті реєстру вільного комунального майна та землі для оренди чи продажу; реєстрація земель в державному земельному кадастрі і виведення їх з нелегального використання; оновлення та виготовлення містобудівної документації, в тому числі розробка комплексного плану просторового розвитку території громади та інше.

Громада планує формувати та просувати інвестиційну привабливість громади, розвивати бізнес-інфраструктуру. Підвищення інвестиційної привабливості громади, розширення діючого індустриального парку «Західноукраїнський промисловий ХАБ» та залучення нових інвесторів сприятиме розвитку нового бізнесу на території громади, що матиме позитивний вплив на формування дохідної частини місцевого бюджету. В межах Великоберезовицької ТГ наявні вільні земельні ділянки комунальної форми власності, які в перспективі можуть бути використані для розвитку бізнесу (дві великі ділянки близько 50 га та 20 га). Громада має наміри створити у перспективі комунальний індустриальний парк на одній з цих ділянок.

Інвестиційну промоцію громада планує розвивати через формування привабливого образу громади, підготовку інвестиційних продуктів і активну комунікацію ОМС з бізнесом. В планах оновити інвестиційний паспорт, ширше використовувати соціальні мережі, інформувати про податкові пільги, наявні об'єкти комунальної власності підготовлені для продажу чи оренди та інше.

Для досягнення **оперативної цілі 1.2. «Бізнес громади орієнтований на інноваційність та сталий розвиток»** будуть реалізуватися наступні завдання: підтримувати підприємницькі ініціативи та створити умови для розвитку інноваційних видів діяльності; підтримувати розвиток молодіжного підприємництва, фермерства.

Громада в перспективі орієнтована на інноваційний та сталий розвиток території та залучення інвестицій у розвиток нешкідливих виробництв та екологічно чистого сільського господарства. Діючий та зареєстрований на території громади аграрний бізнес ПАП «Агропродсервіс» є соціально відповідальним. Серед пріоритетних напрямків інвестиційної діяльності громади такі: вирощування сільськогосподарської продукції та будівництво підприємств по її переробці; розвиток тваринництва, харчова промисловість; легка промисловість; машинобудування; будівництво соціальних об'єктів для проживання соціально незахищених верств; створення індустриального парку та інші. Громада надаватиме пріоритети інноваційно орієнтованому бізнесу, що формує додану вартість. Окремий акцент громада робить на розвиток молодіжного підприємництва, адже це є важелем того, що молодь залишиться у громаді.

У перспективі громада планує: затвердити місцеву програму підтримки підприємництва, створити коворкінг для посилення комунікації з бізнесом, прожовжувати надання консультаційної допомоги при відкритті та веденні бізнесу, створити раду підприємців та інше.

Для досягнення **оперативної цілі 1.3. «Туристично-рекреаційна інфраструктура та послуги приваблюють відвідувачів та мешканців громади»** планується два завдання: популяризувати громаду та формувати її туристичний імідж; розвивати рекреаційно-туристичну інфраструктуру привабливу для туриста та мешканця громади.

Великобerezовицька селищна територіальна громада має великий потенціал розвитку туризму. Привабливим для туриста є величний віадук, що знаходиться на річці Серет. Це привабливе місце для проведення фестивалів, розвитку туристично-рекреаційної інфраструктури, вело маршрутів. Громада багата і іншими об'єктами культурної та духовної спадщини, цільющими джерелами, але разом з тим потребує їх розвивати та здійснювати туристичну промоцію. Громада працює в напрямку збереження народних традицій і фольклору, розвитку народної творчості.

Викликом розвитку туристичної галузі є низький рівень популяризації туристичного потенціалу громади (не розроблений туристичний бренд громади, недостатня поінформованість про громаду за її межами, обмеженість рекреаційно-туристичної інфраструктури, туристичних продуктів). Для формування сталого туристичного потоку слід звернути увагу на створення нових туристичних продуктів, маршрутів, інфраструктури туризму, розвиток супутньої туристичної інфраструктури (зокрема закладів HoReCa). Для розвитку туризму важливо розробити стратегічний план розвитку туризму, який би став дороговказом і дозволив реалізувати комплексно заплановані заходи, здійснювати популяризацію туристичного потенціалу громади через створення сучасного web-порталу, каталогу рекреаційних та туристичних об'єктів та систематизації усіх рекреаційно-туристичних можливостей на сайті громади; проведення фестивалів, облаштування відпочинкових зон, в тому числі на водних об'єктах і т.д.

Очікуваними результатами реалізації Стратегічної цілі 1 є ефективне використання комунальної власності та землі, зростання чисельності зайнятих та кількості суб'єктів господарювання, збільшення доходів місцевого бюджету, популяризація громади та зростання туристичного потоку у громаду.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. «ГРОМАДА З ДОСТУПНИМИ ЯКІСНИМИ ПУБЛІЧНИМИ ПОСЛУГАМИ»

Мета стратегічної цілі 2 - формування згуртованої громади, що забезпечується ефективною співпрацею ОМС з мешканцями громади, як єдиної команди з спільними цінностями та баченням майбутнього громади. Важливим принципом розвитку такої громади є людино центричний підхід та зосередження зусиль на формуванні людського капіталу шляхом інвестування у конкретні процеси життєдіяльності людей.

Людський капітал громади є ключовим чинником її конкурентоспроможності, що особливо важливо в контексті демографічного спаду. Необхідність стратегічного планування людського капіталу набуває особливої актуальності у зв'язку з підвищенням рівня еміграційних процесів та втратою населення через війну, зростання потреби медичних, реабілітаційних, соціально-психологічних послуг, необхідністю збереження національної ідентичності громади та інше.

Стратегічна ціль 2. «Громада з доступними та якісними публічними послугами» досягається через реалізацію шести оперативних цілей **2.1. «Доступні, якісні та сучасні освітні послуги»; 2.2. «Розвинута сфера охорони здоров'я забезпечує своєчасне та якісне отримання медичних послуг незалежно від місця проживання», 2.3. «Розвинута сфера культури забезпечує соціальну згуртованість та розвиток особистості», 2.4. «Розвинена сфера фізичної культури та спорту задовольняє потребу в активному дозвіллі»; 2.5. «Належні послуги соціального захисту та інклюзивне середовище громади підвищують якість життя»; 2.6. «Соціально відповідальна влада надає якісні адміністративні послуги та забезпечує інституційну спроможність громади»** (табл. 5.2.).

Таблиця 5.2 Структура стратегічної цілі 2. Громада з доступними та якісними публічними послугами

Стратегічна ціль 2. Громада з доступними та якісними публічними послугами	
Оперативні цілі	Завдання
2.1. Доступні, якісні та сучасні освітні послуги	2.1.1. Підвищити доступність якісної дошкільної та загальної середньої освіти через будівництво сучасної шкільної інфраструктури
	2.1.2. Забезпечити енергоефективність та безпечні умови для здобуття якісної загальної середньої освіти через модернізацію та утеплення будівель закладів освіти
	2.1.3. Забезпечити заклади загальної середньої освіти засобами навчання та обладнанням в межах впровадження реформи "Нова українська школа"
	2.1.4. Забезпечити доступ до якісного та безпечного харчування у закладах освіти шляхом розвитку сучасної інфраструктури їдальнь (харчоблоків)
	2.1.5. Безперешкодний доступ до якісної освіти
	2.1.6. Забезпечити доступ до якісної та безпечної освіти шляхом розвитку сучасної інфраструктури спортивних просторів
	2.1.7. Підвищити енергоефективність та створити безпечні умови для здобуття якісної дошкільної освіти через модернізацію та утеплення будівель закладів освіти
	2.1.8. Забезпечити якість та доступність послуг позашкільної освіти
2.2. Розвинута сфера охорони здоров'я забезпечує своєчасне та якісне отримання медичних послуг незалежно від місця проживання	2.2.1. Розвивати первинну медичну та соціальну інфраструктуру для забезпечення доступності та якості медичних послуг населенню
	2.2.2. Підвищувати рівень енергоефективності та енергонезалежності закладів охорони здоров'я
2.3. Розвинута сфера культури забезпечує соціальну згуртованість та розвиток особистості	2.3.1. Забезпечити якісне функціонування об'єктів культури та збереження культурної спадщини шляхом їх розвитку та модернізації
	2.3.2. Сприяти розвитку та популяризації національних традицій та історичної спадщини громади

<p>2.4. Розвинена сфера фізичної культури та спорту задовольняє потребу в активному дозвіллі</p>	<p>2.4.1. Забезпечити розвиток мережі спортивних об'єктів для проведення змагань та забезпечення навчально-тренувального процесу з фізичної культури та спорту</p> <p>2.4.2. Популяризувати спорт та здоровий спосіб життя (історія успіху спортсменів, створення бренду спортивної громади, тощо)</p>
<p>2.5. Належні послуги соціального захисту та інклюзивне середовище громади підвищують якість життя</p>	<p>2.5.1. Забезпечити багатосторонню підтримку вразливих категорій населення</p> <p>2.5.2. Створити/покращити умови для інтеграції ветеранів та ВПО в соціальне та економічне життя громади</p>
<p>2.6. Соціально відповідальна влада надає якісні адміністративні послуги та забезпечує інституційну спроможність громади</p>	<p>2.6.1. Розвивати інституційну спроможність та підвищувати якість надання адміністративних послуг населенню</p> <p>2.6.2. Розширити можливості системи управління громадою та активізації мешканців до прийняття рішень</p> <p>2.6.3. Розвивати партнерство та міжмуніципальне співробітництво</p>

Оперативна ціль - 2.1. «Доступні, якісні та сучасні освітні послуги» буде досягатися завдяки таким завданням: підвищити доступність якісної загальної середньої освіти через будівництво сучасної шкільної інфраструктури; забезпечити енергоефективність та безпечні умови для здобуття якісної загальної середньої освіти через модернізацію та утеплення будівель закладів освіти; забезпечити заклади загальної середньої освіти засобами навчання та обладнанням в межах впровадження реформи "Нова українська школа"; забезпечити доступ до якісного та безпечного харчування у закладах освіти шляхом розвитку сучасної інфраструктури їдальнь (харчоблоків); безперешкодний доступ до якісної освіти; забезпечити доступ до якісної та безпечної освіти шляхом розвитку сучасної інфраструктури спортивних просторів; підвищити енергоефективність та створити безпечні умови для здобуття якісної дошкільної освіти через модернізацію та утеплення будівель закладів освіти; забезпечити якість та доступність послуг позашкільної освіти.

Викликом розвитку громади є освітня мережа. Недобудований ліцей та перезавантажений ЗДО у В.Березовиці, перезавантажений ЗЗСО та відсутність ЗДО у с. Петриків обумовлює відтік дітей у м. Тернопіль, а отже є потреба у будівництві нових освітніх закладів на території цих населених пунктів. Більшість закладів освітньої мережі збудовані в минулому столітті та потребують проведення капітальних ремонтів, впровадження заходів енергоефективності.

Серед потенційних завдань, які б дозволили підвищити якість та доступність послуг освітньої сфери у громаді – розвиток сучасної інфраструктури спортивних просторів у освітніх закладах, розвиток закладів позашкільної освіти, забезпечення доступу до якісного та безпечного харчування у закладах освіти шляхом розвитку сучасної інфраструктури їдальнь (харчоблоків), забезпечення рівного доступу до освіти для усіх учнів, оновлення шкільного середовища, оснащення класів, впровадження ІКТ-технологій, підвищення кваліфікацій вчителів та інше.

Оперативна ціль - 2.2. «Розвинута сфера охорони здоров'я забезпечує своєчасне та якісне отримання медичних послуг незалежно від місця проживання» буде досягатися завдяки таким завданням: розвивати первинну медичну та соціальну інфраструктуру для забезпечення доступності та якості медичних послуг населенню; підвищувати рівень енергоефективності та енергонезалежності закладів охорони здоров'я.

Медичну допомогу населенню Великоберезовицької територіальної громади надає КНП «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги» та 4 амбулаторії загальної практики сімейної медицини, 6 фельдшерсько-акушерських пунктів та 3 фельдшерські пункти. Близькість до обласного центру дозволяє мешканцям громади отримувати спеціалізовану медичну допомогу у м. Тернопіль.

Для покращення якості та доступності послуг є потреба проведення капітальних ремонтів приміщень та зміцнення матеріально-технічної бази закладів - придбання медичного обладнання та інше. Особливу увагу слід приділяти заходам підвищення рівня енергоефективності та енергонезалежності закладів. В силу нових викликів пов'язаних з війною, мобілізацією та міграцією місцевого населення є потреба стимулювання медичних працівників для зменшення плинності кадрів, проведення курсів спеціалізації лікарів та середнього медичного персоналу з реабілітаційних спеціальностей. Громада має проблему старіння та збільшення частки осіб пенсійного віку, які страждають на хронічні захворювання, збільшення кількості осіб з інвалідністю та соціально вразливих груп населення. Окремої підтримки потребують ветерани та члени їх сімей.

Оперативна ціль 2.3. «Розвинута сфера культури забезпечує соціальну згуртованість та розвиток особистості» буде досягатися завдяки таким завданням: забезпечити якісне функціонування об'єктів культури та збереження культурної спадщини шляхом їх розвитку та модернізації; сприяти розвитку та популяризації національних традицій та історичної спадщини громади.

Більшість закладів культури збудовані ще у радянські часи та потребують проведення ремонтних робіт, покращення матеріально-технічної бази закладів, облаштування укріплень. В сільській місцевості культурне життя обмежене рядом факторів, зокреманезадовільним станом деяких народних домів, пасивністю мешканців в громадському та культурному житті громади, малою кількістю молоді. Громада має потребу створення сучасних культурних, молодіжних, інформаційних просторів нового типу.

У громаді при будинках культури функціонує 41 аматорське формування, що налічує 517 осіб. Потенційними кроками забезпечення розвитку культури та забезпечення соціальної згуртованості є проведення масових заходів та популяризація національних традицій, благодійних ярмарок, урізноманітнення можливостей проведення дозвілля, проведення фестивалів, культмасових заходів та інше.

Оперативна ціль 2.4. «Розвинена сфера фізичної культури та спорту задовольняє потребу в активному дозвіллі» буде досягатися завдяки таким двом завданням: забезпечити розвиток мережі спортивних об'єктів для проведення змагань та забезпечення навчально-тренувального процесу з фізичної культури та спорту; популяризувати спорт та здоровий спосіб життя (історія успіху спортсменів, створення бренду спортивної громади, тощо).

У громаді функціонує Дитячо-юнацька спортивна школа «Олімп» у с. Острів, що налічує 5 секцій, а саме: футбол, лижі, біатлон, бокс, волейбол. Вихованці школи з лиж, біатлону є багаторазовими переможцями та призерами чемпіонатів України, всеукраїнських, обласних змагань. Громада потребує підтримки розвитку ДЮСШ, забезпечення використання лижоролерів та інше. В перспективі серед напрямків підтримки розвитку спорту та фізичної культури – фінансування навчальних тренувальних зборів, проведення спортивних заходів, закупівля спортивного обладнання та інвентаря, підтримки спортсменів та інше.

Громада має потребу розвивати інфраструктуру фізичної культури та спорту, створення спортивних майданчиків у старостинських округах. У громаді відсутні басейни, що не дозволяє розвиватись водним видам спорту та навикам плавання.

Оперативна ціль 2.5. «Належні послуги соціального захисту та інклюзивне середовище громади підвищують якість життя» буде досягатися завдяки таким двом завданням: забезпечити багатосторонню підтримку вразливих категорій населення; створити/покращити умови для інтеграції ветеранів та ВПО в соціальне та економічне життя громади.

У громаді функціонує Центр надання соціальних послуг, Служба у справах дітей, Рада безбар'єрності, Рада ВПО, які забезпечують соціальний захист та підтримку мешканців.

Через війну збільшується кількість вразливих категорій населення. У громаді у 2025 році зареєстровано 543 ветерана війни, 31 сім'я у складних життєвих обставинах. Є тенденція до зростання кількості ветеранів війни. Це потребує підвищення фаховості працівників соціального захисту; вдосконалення матеріально-технічної бази закладів соціального захисту; прийняття програм підтримки військовослужбовців, ветеранів та їх сімей; підтримки внутрішньо переміщених осіб, розширення переліку соціальних послуг, зокрема догляду вдома та соціально-психологічної підтримки, спрямованих на першочергову допомогу особам/сім'ям у складних життєвих обставинах; забезпечення роботи соціального таксі і т.д.

Оперативна ціль 2.6. «Соціально відповідальна влада надає якісні адміністративні послуги та забезпечує інституційну спроможність громади» буде досягатися завдяки таким трьом завданням: розвивати інституційну спроможність та підвищувати якість надання адміністративних послуг населенню; розширити можливості системи управління громадою та активізації мешканців до прийняття рішень; розвивати партнерство та міжмуніципальне співробітництво.

В сучасних умовах важливим інструментом в системі державного управління є принцип прозорості (транспарентності) управління, розширення участі громадськості в процесах визначення цілей суспільного розвитку та ухвалення рішень, що сприяють досягненню соціальної стабільності, підвищують ефективність державного управління й рівень довіри громадян до влади. Успішність та відкритість громади залежить від створення сприятливих умов для розвитку громадських ініціатив, налагодження ефективної взаємодії громадськості та органів влади, підвищення громадської активності, волонтерства, благодійництва тощо.

Викликом розвитку громадського суспільства в громаді є пасивність місцевих мешканців щодо участі в соціально-економічному житті громади; низький рівень залучення громадських організацій, бізнесу до прийняття управлінських рішень; низька ініціативність молоді.

Громада має потребу налагодження взаємодії ОМС з громадськістю, що сприятиме підвищенню згуртованості громади. Для налагодження діалогу влада-громада важливо розвивати цифрові сервіси, в т.ч. цифрові інструменти комунікації на офіційному сайті селищної ради, висвітлення діяльності селищної ради в засобах масової інформації, соціальних мережах, налагодити регулярні фізичні комунікації керівників громади і мешканців, зустрічі в старостинських округах, реалізувати проєкти «Бюджет участі» для визначення пріоритетності проєктів розвитку для мешканців громади, «Сніданок з селищним головою» та інше.

Підвищуючи якість та доступність адміністративних послуг, слід не забувати про забезпечення їх інклюзивності. Розширення числа послуг потребує регулярного проведення навчань для адміністраторів та спеціалістів ЦНАПу. Для працівників комунальних закладів, установ, служб громади та ОМС важливо створити належні умови для роботи та розвитку компетенцій, що потребує покращення матеріально-технічної бази закладів, проведення навчання, тренінгів, вебінарів для працівників.

В умовах війни, громада має намір підтримувати Збройні Сили України.

Громада прагне розвивати партнерство та міжмуніципальне співробітництво, що є важливими інструментами підвищення спроможності громад, особливо в умовах воєнного стану, та обмежених ресурсів. Серед напрямків співробітництва - спільна реалізація проектів та фінансування об'єктів у соціальній, житлово-комунальній сферах.

Очікуваними результатами реалізації цієї цілі є доступні, якісні, безпечні послуги закладів соціальної сфери, адміністративні послуги та забезпечена їх інклюзія; врахована громадська думка в управлінському процесі; підвищена ефективність роботи селищної ради за рахунок цифровізації, розвитку проектного менеджменту, налагодженню партнерства та міжмуніципального співробітництва; згуртована громада з почуттям вірності, любові до Батьківщини, спільний внесок у перемогу над рф.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. «ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНА ТА КОМФОРТНА ДЛЯ ПРОЖИВАННЯ ГРОМАДА»

Мета стратегічної цілі 3 - покращення комфортного і безпечного життя мешканців шляхом сталого розвитку території. Сталий розвиток громади спрямований на задоволення потреб нинішнього покоління без шкоди для розвитку і життєдіяльності майбутніх поколінь, тобто орієнтований до довгостроковий розвиток громади.

Постановка такої цілі зумовлена необхідністю вирішення проблем підприємств житлово-комунальної сфери громади, низької енергоефективності комунальних закладів та дефіциту енергоресурсів в умовах ракетних обстрілів, незадовільного стану частини доріг. Громада має потребу у формуванні інфраструктури, яка буде адаптована для всіх груп населення та задовольнятиме запити бізнесу, а також забезпечить громадську, енергетичну безпеку на її території.

Стратегічна ціль 3. «**Безпечна та комфортна для проживання громада**» досягається через реалізацію трьох оперативних цілей: «**Транспортна, вулична та житлово-комунальна інфраструктура є безпечною та відповідає потребам мешканців, бізнесу**», «**Чисте довкілля та енергоефективність підвищують привабливість громади**» та «**Громада безпечна та безбар'єрна**» (табл. 5.3).

Таблиця 5.3 Структура стратегічної цілі 3. Безпечна та комфортна для проживання громада

Стратегічна ціль 3. Безпечна та комфортна для проживання громада	
Оперативні цілі	Завдання
3.1. Транспортна, житлово-комунальна інфраструктура безпечна та відповідає потребам мешканців, бізнесу	3.1.1. Забезпечити якісні та безпечні умови транспортного сполучення шляхом розвитку та відновлення дорожньої інфраструктури
	3.1.2. Розвивати систему ефективного пасажиро перевезення
	3.1.3. Розвивати покриття населених пунктів якісним водопостачанням, водовідведенням

3.2. Чисте довкілля та енергоефективність підвищують привабливість громади	3.2.1. Забезпечити управління ТПВ та формувати екологічну культуру мешканців
	3.2.2. Забезпечити захист і збереження основних компонентів довкілля (повітря, вода, ґрунт, біорізноманіття, ліси)
	3.2.3. Підвищити енергоефективність публічних установ та забезпечити можливість використання альтернативних джерел енергії
3.3. Громада безпечна та безбар'єрна	3.3.1. Підвищити рівень безбар'єрності громадського простору та розвивати інфраструктуру благоустрою
	3.3.2. Забезпечити ефективне функціонування системи цивільного захисту, критичної інфраструктури та правопорядку для підтримки безпеки громади

Досягнення оперативної цілі 3.1. **«Транспортна, вулична та житлово-комунальна інфраструктура є безпечною та відповідає потребам мешканців, бізнесу»** передбачає вирішення наступних завдань: забезпечити якісні та безпечні умови транспортного сполучення шляхом розвитку та відновлення дорожньої інфраструктури; розвивати систему ефективного пасажиро перевезення; розвивати покриття населених пунктів якісним водопостачанням, водовідведенням.

Попри те, що територією громади проходить автошлях М-19 міжнародного значення, залізниця, громада має потребу розвивати дороги місцевого, обласного значення, частина яких у незадовільному стані, а дорожня та супутня інфраструктура не пристосована для маломобільних груп населення, потребує реновації зупинок. Згідно з проведеним опитуванням мешканців громади майже третина опитаних вказали на незадовільний стан доріг та тротуарів. Громада має потребу розвивати велосипедні доріжки. Серед інших транспортних проблем - проблеми пасажирського сполучення окремих населених пунктів з містом Тернопіль.

Потенційними заходами в межах реалізації відповідного завдання можуть бути капітальні ремонти доріг, облаштування тротуарів для забезпечення безбар'єрності, модернізація/реконструкція системи вуличного освітлення, облаштування зупинок громадського транспорту, оптимізація автобусних перевезень з метою забезпечення доступності мешканців усіх населених пунктів до громадського транспорту, встановлення дорожніх знаків та нанесення дорожньої розмітки і т.д.. В перспективі громада розглядає можливість запровадження внутрішнього транспортного маршруту.

Викликом розвитку житлово-комунального господарства громади є фізичний знос інженерних мереж, нестача спецтехніки. Громада має потребу розширення та покращення водопостачання та водовідведення, будівництва вланих очисних споруд.

Реалізація оперативної цілі 3.2. **«Чисте довкілля та енергоефективність підвищують привабливість громади»** передбачає вирішення трьох завдань: забезпечити управління ТПВ та формувати екологічну культуру мешканців; забезпечити захист і збереження основних компонентів довкілля (повітря, вода, ґрунт, біорізноманіття, ліси); підвищити енергоефективність публічних установ та забезпечити можливість використання альтернативних джерел енергії.

Громада має потребу вдосконалення системи управління відходами, зокрема ліквідації стихійних сміттєзвалищ та санації території, організації сортування сміття. Серед потенційних завдань громади формування місцевого плану управління відходами у громаді, продовження роздільного сортування сміття та встановлення сортувальної станції у співпраці з іншими громадами, підвищення екологічної культури мешканців, формування системи моніторингу забруднювачів та несанкціонованих сміттєзвалищ.

Серед потенційних завдань цього напрямку - створення та забезпечення місць масового відпочинку населення на водних об'єктах та облаштування прилеглої території; очищення русла та берегів річки Серет, очищення та впорядкування джерел та інших водних об'єктів, очищення дренажних систем, проведення рекультивації земель, створення нових та облаштування існуючих парків, скверів; паспортизація водних об'єктів та збільшення кількості зелених насаджень; очищення лісосмуг та санітарна очистка дерев і т.д.

Через війну з росією та знищення вітчизняної енергосистеми громада, як і країна в цілому, зіткнулась з дефіцитом енергоресурсів не лише для відкриття нових підприємств, але і забезпечення її життєдіяльності. Енергоефективність комунальних установ бюджетної сфери, будинків житлового сектору, більшість з яких збудовані за радянських часів, є низькою та не відповідає сучасним нормам та вимогам. Тому актуальним для громади є питання розвитку системи енергоменеджменту, впровадження заходів з підвищення енергоефективності комунальних установ, використання альтернативних джерел енергії, розбудова системи освітлення населених пунктів із застосуванням енергоефективного обладнання та модернізація вуличного освітлення і т.п. Очікується, що такі заходи, з одного боку, забезпечать ефективне використання енергії в громаді, з другого – сприятимуть глобальній боротьбі зі зміною клімату внаслідок зменшення викидів в атмосферне повітря.

Серед потенційних завдань реалізації оперативної цілі є проведення енергоаудиту в громадських будівлях, що належать до сфери управління ОМС, підвищення їх енергоефективності (утеплення фасадів, горищ, заміна котлів, вікон і т.д.), створення умов використання альтернативних джерел енергії (встановлення сонячних панелей, монтаж вітрових електростанцій). Залучення приватних компаній до реалізації запропонованих енергетичних проєктів з використанням позабюджетних коштів при обмеженості місцевого бюджету, зміни в стереотипах поведінки мешканців стануть запорукою підвищення енергоефективності та прискорення переходу до стандартів сталого енергетичного розвитку.

Реалізація оперативної цілі 3.3. «Громада безпечна та безбар'єрна» передбачає вирішення двох завдань: підвищити рівень безбар'єрності громадського простору та розвивати інфраструктуру благоустрою та забезпечити ефективне функціонування системи цивільного захисту, критичної інфраструктури та правопорядку для підтримки безпеки громади.

Освітні заклади громади забезпечені укриттями, що дозволяє проводити навчальний процес офлайн. Водночас частина укриттів потребує покращення облаштування, є проблема відсутності укриттів у інших закладах бюджетної сфери.

Серед інших потенційних заходів формування системи громадської безпеки в громаді: придбання та встановлення камер відеоспостереження, забезпечення функціонування муніципальної безпеки і т. п. Очікується, що розвиток інфраструктури громадської безпеки сприятиме відчуттю впевненості та захищеності мешканців, а також сприятиме збереженню їх життя та здоров'я.

Іншим викликом розвитку громади стало зростання чисельності маломобільних груп населення через інвалідизацію під час війни. Тому серед потенційних завдань розвитку аудит та забезпечення доступності комунальних закладів та громадських просторів для усіх груп населення. Комфортне середовище неможливе без благоустрою, облаштування якого слід здійснювати з дотриманням вимог інклюзії.

Очікуваними результатами реалізації цієї цілі є сталий розвиток території та підвищення рівня безпеки та комфортності життя мешканців, в тому числі для маломобільних груп населення, забезпечення стандартів сталого енергетичного розвитку.

Аналіз відповідності положень Стратегії регіональній стратегії розвитку та Державній стратегії регіонального розвитку України

Система стратегічного планування в Україні базується на координації процесів стратегічного планування на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Оновлена Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, що враховує вплив повномасштабної війни з РФ, є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців.

Дана Стратегія розроблена відповідно до Цілей сталого розвитку України до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30.09.2019 № 722 та враховує Положення Плану України з реалізації пропозицій Європейської Комісії про створення Українського фонду (Ukraine Facility), положення Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями.

При розробці Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) враховані ключові аспекти оновленої Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Стратегічні напрямки розвитку Великоберезовицької територіальної громади також сформовані відповідно до стратегічних цілей Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки, яка базується на аналізі результатів соціально-економічного розвитку області, розумінні актуальних проблем розвитку регіону, районів та територіальних громад. В Стратегічному баченні Тернопільщина - екологічно відповідальний регіон, де в громадах створені безпечні та комфортні умови для кожного мешканця. Комплексна система заходів повинна забезпечити сталий розвиток регіону та створити безпечні умови та високу якість життя в регіоні, в якому гармонійно поєднуюватимуться високотехнологічна промисловість, розвинена транспортно-логістична інфраструктура, екологічне сільське господарство, відпочинковий та історичний туризм та безпечне довкілля.

Реалізація Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) сприятиме виконанню Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки проведено у таблиці 5.4.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) у Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки проведено у таблиці 5.5.

Таблиця 5.4 Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 рр.

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)			
	І. Громада з конкурентоспроможною економікою та реалізованим інвестиційним потенціалом	1.1. Громада інвестиційно приваблива	1.2. Бізнес громади орієнтований на інноваційність та сталий розвиток	1.3. Туристично-рекреаційна інфраструктура та послуги приваблюють відвідувачів та мешканців громади
I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах	++	++	+	+
1.1. Забезпечення інтегрованого розвитку територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь	++	++	+	+
1.2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах				
1.3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, ВПО та інших вразливих груп				
II. Підвищення конкуренто-спроможності регіонів	++	++	++	++
2.1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів	+		+	
2.2. Сильна, спроможна та конкурентоздатна регіональна економіка	++	++	++	++
III. Розбудова ефективного багаторівневого врядування	+	+	+	
3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахування практик ЄС	+	+	+	
3.2. Розвиток різних форм співробітництва та управління публічними інвестиціями				

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)						
	II. Громада з доступними та якісними публічними послугами	2.1. Доступні, якісні та сучасні освітні послуги	2.2. Розвинута сфера охорони здоров'я забезпечує своєчасне та якісне отримання медичних послуг незалежно від місця проживання	2.3. Розвинута сфера культури забезпечує соціальну згуртованість та розвиток особистості	2.4. Розвинена сфера фізичної культури та спорту задовольняє потребу в активному дозвіллі	2.5. Належні послуги соціального захисту та інклюзивне середовище громади підвищують якість життя	2.6. Соціально відповідальна влада надає якісні адміністративні послуги та забезпечує інституційну спроможність громади
I. Формування згуртованої держави в соціальному, економічному, екологічному, гуманітарному, безпековому та просторовому вимірах	++	++	++	++	++	++	++
1.1. Забезпечення інтегрованого розвитку територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь							
1.2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах	++	++	++	++	++	++	++
1.3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, ВПО та інших вразливих груп	++		++			++	
II. Підвищення конкуренто-спроможності регіонів							
2.1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів							
2.2. Сильна, спроможна та конкурентоздатна регіональна економіка							
III. Розбудова ефективного багаторівневого врядування	++						++
3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахування практик ЄС	+						++
3.2. Розвиток різних форм співробітництва та управління публічними інвестиціями	+	+		+			++

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)			
	III. Екологічно чиста та комфортна для проживання громада	3.1. Транспортна, житлово-комунальна інфраструктура безпечна та відповідає потребам мешканців, бізнесу	3.2. Чисте довкілля та енергоефективність підвищують привабливість громади	3.3. Громада безпечна та безбар'єрна
I. Формування згуртованої держави в соціальному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах	++	++	++	++
1.1. Забезпечення інтегрованого розвитку територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь	+	+	++	++
1.2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах				
1.3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, ВПО та інших вразливих груп				
II. Підвищення конкуренто-спроможності регіонів	++	++	+	+
2.1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів	++	++	+	+
2.2. Сильна, спроможна та конкурентоздатна регіональна економіка	++	++	+	+
III. Розбудова ефективного багаторівневого врядування	+	+		
3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахування практик ЄС				
3.2. Розвиток різних форм співробітництва та управління публічними інвестиціями	+	++	+	+

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Таблиця 5.5 Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)							
	I. Громада з конкурентоспроможною економікою та реалізованим інвестиційним потенціалом				II. Громада з доступними та якісними публічними послугами			
	1.1. Громада інвестиційно приваблива	1.2. Бізнес громади орієнтований на інноваційність та сталий розвиток	1.3. Туристично-рекреаційна інфраструктура та послуги приваблюють відвідувачів та мешканців громади	2.1. Доступні, якісні та сучасні освітні послуги	2.2. Розвинута сфера охорони здоров'я забезпечує своєчасне та якісне отримання медичних послуг незалежно від місця проживання	2.3. Розвинута сфера культури забезпечує соціальну згуртованість та розвиток особистості		
Стратегічна ціль 1. Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя мешканців							++	++
1.1. Підвищення якості послуг сфери охорони здоров'я, реабілітації, фізичного та ментального відновлення							++	++
1.2. Розвиток освітнього та культурного потенціалу							++	++
1.3. Забезпечення доступності соціальних, адміністративних послуг та розбудова інклюзивного середовища				+			++	
1.4. Розвиток сектору безпеки та цивільного захисту								
Стратегічна ціль 2. Підвищення конкурентоспроможності регіону та зміцнення спроможності громад	++	++	++	+				
2.1. Розвиток смарт-спеціалізації регіону	+	+	+					
2.2. Стимулювання розвитку економіки сільських територій	+	+	+					
2.3. Залучення інвестицій та розвиток підприємництва в територіальних громадах, розвиток багаторівневого врядування	++	++	++	+				
2.4. Розвиток туристичної індустрії	++			++				
2.6. Розвиток дорожньотранспортної, логістичної та цифрової інфраструктури								
Стратегічна ціль 3. Захист довкілля та стала енергетика								
3.1. Створення комфортного та дружнього до довкілля простору регіону								
3.2. Організація оптимальної регіональної системи збалансованого природокористування та охорони довкілля								
3.3. Енергонебезпечність та енергоефективність регіону								

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)						
	2.4. Розвинена сфера фізичної культури та спорту задовольняє потребу в активному дозвіллі	2.5. Належні послуги соціального захисту та інклюзивне середовище громади підвищують якість життя	2.6. Соціально відповідальна влада надає якісні адміністративні послуги та забезпечує інституційну спроможність громади	III. Екологічно чиста та комфортна для проживання громада	3.1. Транспортна, житлово-комунальна інфраструктура безпечна та відповідає потребам мешканців, бізнесу	3.2. Чисте довкілля та енергоефективність підвищують привабливість громади	3.3. Громада безпечна та безбар'єрна
Стратегічна ціль 1. Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя мешканців	++	++	++				
1.1. Підвищення якості послуг сфери охорони здоров'я, реабілітації, фізичного та ментального відновлення		++					
1.2. Розвиток освітнього та культурного потенціалу							
1.3. Забезпечення доступності соціальних, адміністративних послуг та розбудова інклюзивного середовища		++	++	++			++
1.4. Розвиток сектору безпеки та цивільного захисту							
Стратегічна ціль 2. Підвищення конкурентоспроможності регіону та зміцнення спроможності громад							
2.1. Розвиток смарт-спеціалізації регіону				+	+		
2.2. Стимулювання розвитку економіки сільських територій							
2.3. Залучення інвестицій та розвиток підприємництва в територіальних громадах, розвиток багаторівневого врядування							
2.4. Розвиток туристичної індустрії							
2.6. Розвиток дорожньо-транспортної, логістичної та цифрової інфраструктури				++	++		
Стратегічна ціль 3. Захист довкілля та стала енергетика				++	++	++	++
3.1. Створення комфортного та дружнього до довкілля простору регіону				++	++	++	+
3.2. Організація оптимальної регіональної системи збалансованого природокористування та охорони довкілля				++	+	++	+
3.3. Енергонебезпечність та енергоефективність регіону				++		++	

*У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається

РОЗДІЛ VI

ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ, ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Процеси реалізації, моніторингу та оцінювання є складовими єдиного стратегічного планувального циклу.

Оцінювання – визначення результатів впливу реалізації Стратегії на розвиток територіальної громади, досягнення запланованих результатів та врахування їх у наступному планувальному циклі.

Система реалізації Стратегії. Реалізація Стратегії включає розроблення та затвердження Плану заходів, формування бюджету з урахуванням цілей, визначених у Стратегії, реалізацію місцевих програм розвитку, проєктів та заходів, моніторинг досягнення цілей та їх коригування у разі необхідності. Реалізація стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії передбачає виконання одночасно багатьох завдань різними структурами селищної ради, бізнесом, громадським активом та мешканцями, що ставить перед керівництвом громади питання раціонального управління цим доволі складним процесом.

Система впровадження Стратегії має два рівні: політичний та технічний.

Політичний рівень забезпечує особисто селищний голова, виконавчий комітет, депутатський корпус. На цьому рівні заслуховуються та затверджуються звіти Робочої групи з управління реалізацією та моніторингу Стратегії, пропозиції щодо внесення змін до Стратегії та її оновлення. Селищна рада для досягнення цілей та виконання завдань Стратегії приймає рішення щодо внесення змін до неї на підставі пропозицій селищного голови.

Технічний рівень впровадження виконують відповідальні за досягнення завдань Стратегії структурні підрозділи та комунальні установи селищної ради.

З метою покращення ефективності їх роботи та координації дій щодо реалізації Стратегії розпорядженням голови утворюється Робоча група з управління реалізацією Стратегії та моніторингу як постійно діючий консультативно-дорадчий орган (далі – Робоча група).

Робочу групу очолює селищний голова. Склад Робочої групи визначається розпорядженням селищного голови. До її складу входять особи, які представляють найважливіших учасників процесу планування й реалізації Стратегії: керівники структурних підрозділів селищної ради та комунальних підприємств, відповідальні за виконання завдань Стратегії, інші представники селищної ради, представники бізнесу, установ, організацій, громадських організацій, активні мешканці, зокрема ті, що брали участь у її розробці.

Робоча група збирається не рідше одного разу на півріччя (в січні, під час оцінки реалізації стратегії в минулому році, і в липні, під час збору пропозицій проєктів для подальшої реалізації стратегії) та виконує наступні функції:

- координує дії підрозділів, комунальних установ селищної ради, старост громади, органів державної влади, підприємств та установ в процесі реалізації Стратегії, проєктів місцевого розвитку, заходів місцевих та регіональних програм;
- здійснює підготовку щорічних звітів про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії;
- здійснює підготовку піврічних звітів про результати проведення моніторингу Плану заходів з реалізації Стратегії;
- готує пропозиції щодо внесення змін (актуалізації) Стратегії.

За організацію роботи Робочої групи, збір і аналіз інформації про стан виконання Стратегії, збір і аналіз інформації про стан досягнення індикаторів Плану заходів, узагальнення інформації для формування звітів про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії, про результати проведення моніторингу Плану заходів з реалізації Стратегії, а також формування пропозицій щодо внесення змін (актуалізації) Стратегії відповідає структурний підрозділ селищної ради – **відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель**.

Процес реалізації Стратегії здійснюється на основі Плану заходів з її реалізації.

План заходів з реалізації Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) розробляється строком на два роки (на 2026 – 2027 роки), з урахуванням пріоритетів, що визначені Державною стратегією регіонального розвитку України та відповідною регіональною стратегією розвитку та складається із організаційних заходів і проектів місцевого (регіонального) розвитку, місцевих програм розвитку, відповідно до завдань, основою для яких є стратегічні та оперативні цілі, визначені Стратегією розвитку громади.

Проект Плану заходів подається на затвердження селищній раді одночасно із проектом Стратегії або не пізніше ніж через 3 місяці після затвердження Стратегії.

Підготовка Плану заходів, контроль за станом та строками виконання здійснюється виконавчим комітетом селищної ради, а контроль за цільовим використанням коштів – головними розпорядниками коштів.

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії та Плану заходів здійснюється за рахунок:

- коштів бюджету територіальної громади;
- коштів державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам;
- коштів обласного (районного) бюджету;
- коштів, які надходять до бюджетів в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ;
- інших джерел, не заборонених законодавством.

Підготовка Плану заходів, контроль за станом та строками виконання здійснюється виконавчим комітетом селищної ради, а контроль за цільовим використанням коштів – головними розпорядниками коштів.

Моніторинг реалізації Стратегії

Для відстеження та аналізу динаміки і структурних змін, що відбуваються у громаді відповідно до визначених у Стратегії стратегічних, оперативних цілей та завдань проводиться моніторинг реалізації Стратегії та Плану заходів. Моніторинг є сукупністю заходів із обліку, збору, аналізу та узагальнення інформації про стан реалізації Стратегії та Плану заходів.

Результати моніторингу є основою для висновків про необхідність внесення змін (актуалізації) Стратегії та стимулювання її реалізації.

Моніторинг впровадження Стратегії здійснюється щорічно на основі аналізу кількісних та якісних індикаторів, що демонструють рівень виконання стратегічних, оперативних цілей та завдань, зокрема шляхом порівняння базових (на початок реалізації Стратегії), прогнозованих проміжних (станом на конкретний період) і фактичних значень показників.

Система показників (індикаторів) для моніторингу реалізації Стратегії розвитку Великоберезовицької територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) подана у табл. 6.1.

Звіт про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії готує Робоча група, узагальнення та формування його тексту здійснює структурний підрозділ селищної ради – **відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель**. Голова Робочої групи (селищний голова) в термін не пізніше одного місяця після закінчення звітного періоду представляє його на розгляд сесії селищної ради. Повний текст звіту підлягає обов'язковому розміщенню на офіційному веб-сайті селищної ради.

Звіт про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії включає узагальнену таблицю у формі згідно додатку 12 до Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265, та висновки у вигляді аналітичної довідки.

Моніторинг виконання Плану заходів з реалізації Стратегії здійснюється двічі на рік на основі відстеження виконання визначених індикаторів результативності впровадження кожного проєкту місцевого розвитку.

Звіт про результати проведення моніторингу Плану заходів з реалізації Стратегії включає узагальнену таблицю у формі згідно додатку 13 до Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265, та висновки у вигляді аналітичної довідки.

Звіти про результати проведення моніторингу Плану заходів з реалізації Стратегії за перше півріччя та за рік готує Робоча група, узагальнення та формування їх тексту здійснює структурний підрозділ селищної ради – **відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель**. Голова Робочої групи (селищний голова) в термін не пізніше одного місяця після закінчення звітного періоду представляє їх на розгляд сесії відповідної ради. Крім того, звіти оприлюднюються на офіційному вебсайті селищної ради.

Оцінювання результатів реалізації Стратегії та Плану заходів проводиться після завершення строку їх реалізації на основі даних звітів проведеного моніторингу та є необхідним етапом для отримання інформації стосовно досягнення очікуваних результатів, їх впливу на стан соціально-економічного розвитку територіальної громади та інформації щодо сталості змін з метою прийняття в подальшому необхідних управлінських рішень та необхідних коригувань.

На основі здійснення оцінювання складається заключний звіт, який містить:

- результати порівняння базових (на початок реалізації Стратегії), прогнозованих цільових (станом на останній період) і фактичних значень показників;
- досягнення запланованих цілей;
- задоволення потреб різних груп зацікавлених осіб;
- наявних незапланованих змін та впливів;
- діяльності, що призвела до змін (зокрема незапланованих);
- ефективності механізмів реалізації Стратегії або ресурсних витрат;
- стійкості результатів Стратегії тощо.

Оцінювання може бути внутрішнім (проводиться виконавцями Стратегії) та зовнішнім (проводиться залученими експертами).

Звіти про оцінювання результатів реалізації Стратегії та Плану заходів готує Робоча група, узагальнення та формування їх тексту здійснює структурний підрозділ селищної ради – відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель. Голова Робочої групи (селищний голова) в термін не пізніше трьох місяців після закінчення періоду реалізації Стратегії та Плану заходів представляє їх на розгляд сесії селищної ради. Крім того, заключні звіти про оцінювання результатів реалізації Стратегії та Плану заходів оприлюднюються на офіційному вебсайті громади та/або у місцевих засобах масової інформації.

Таблиця 6.1 Система показників для моніторингу стану реалізації Стратегії розвитку Великоберезовицької селищної територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року)

Стратегічна/ оперативна ціль	Показник	Одиниця вимірювання	Базове значення 2024 (за відсутності за 2023)	Проміж-не значення 2026	Цільове значення 2027	Джерело даних
Стратегічна ціль 1. Громада з конкурентоспроможною економікою та реалізованим інвестиційним потенціалом	Темп зростання власних доходів місцевого бюджету (у % до попереднього року)	%	130,4	135,0	140,0	Державний веб-портал бюджету для громадян https://openbudget.gov.ua/local-budget/
	Кількість створених робочих місць за відповідний рік	од.	0	200	500	Інформація ОМС. Відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель
1.1. Громада інвестиційно приваблива	Обсяг надходжень до бюджету від плати за землю	тис. грн на рік	12 108	17 000	20 000	Державний веб-портал бюджету для громадян https://openbudget.gov.ua/local-budget/
	Частка проінвентаризованих земель громади	%	21,7	30	40	Інформація ОМС. Відділ земельних ресурсів та просторового планування
	Зареєстровано новий індустріального парку	+/-	-	-	+	Інформація ОМС. Відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель
1.2. Бізнес громади орієнтований на інноваційність та сталий розвиток	Кількість заходів для мешканців, щодо відкриття / розширення бізнесу	од.	0	5	8	Інформація ОМС. Відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель
	Кількість зареєстрованих у громаді суб'єктів господарювання	од.	1319	1370	1450	Інформація ОМС. Відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель
1.3. Туристично-рекреаційна інфраструктура та послуги приваблюють відвідувачів та мешканців громади	Кількість створених об'єктів туристично-рекреаційної інфраструктури в громаді	од.	1	3	5	Інформація ОМС. Відділ молоді, спорту, сім'ї та туризму.
	Обсяг надходжень до бюджету туристичного збору	тис. грн на рік	380	400	420	Державний веб-портал бюджету для громадян https://openbudget.gov.ua/local-budget/
Стратегічна ціль 2. Громада з доступними та якісними публічними послугами	Частка мешканців, які задоволені якістю послуг соціальної сфери (3 бали і вище за 5-ти бальною шкалою)	%	52	60	70	Опитування мешканців

	Частка мешканців, які задоволені можливостями отримання адміністративних послуг (3 бали і вище за 5-ти бальною шкалою)	%	70	75	80	Опитування мешканців
2.1. Доступні, якісні та сучасні освітні послуги	Кількість збудованих нових освітніх закладів	од.	-	1	1	Інформація ОМС. Відділ освіти.
	Кількість закладів освіти, що покращили матеріально-технічну базу (в межах НУШ)	од.	6	6	6	Інформація ОМС. Відділ освіти.
	Кількість закладів освіти в яких проведено заходи енергоефективності	од.	0	4	6	Інформація ОМС. Відділ освіти.
	Частка здобувачів освіти, які мають доступ до якісного гарячого харчування у модернізованих їдальнях (харчоблоках), %	%	26	50	80	Інформація ОМС. Відділ освіти.
2.2. Розвинута сфера охорони здоров'я забезпечує своєчасне та якісне отримання медичних послуг незалежно від місця проживання	Збільшення кількості пацієнтів, які отримали медичні послуги у закладах первинної медичної допомоги громади, %	%	13	18	20	Інформація ОМС. КНП «Тернопільський РЦПМСД»
2.3. Розвинута сфера культури забезпечує соціальну згуртованість та розвиток особистості	Збільшення кількості відвідувачів об'єктів культури та культурних заходів після модернізації (відновлення) закладів культури та об'єктів культурної спадщини, %	%	30	35	45	Інформація ОМС. Відділ культури.
2.4. Розвинена сфера фізичної культури та спорту задовольняє потребу в активному дозвіллі	Кількість здобувачів освіти, які мають доступ до сучасних та безпечних спортивних просторів у закладах освіти, осіб	осіб	676	800	1100	Інформація ОМС. Відділ освіти.

	Кількість збудованих нових спортивних просторів та приміщень	од.	0	2	4	Інформація ОМС. Відділ молоді, спорту, сім'ї та туризму. КЗ ДЮСШ «ОЛІМП»
2.5. Належні послуги соціального захисту та інклюзивне середовище громади підвищують якість життя	Створено ветеранський простір	+/-	-	+	+	Інформація ОМС. Відділ соціального захисту населення. КУ «Центр надання соціальних послуг»
	Обсяг видатків, спрямованих за соціальними програмами та послугами, що фінансуються за кошти місцевого бюджету	тис. грн на рік	13 967	21 000	23 000	Державний веб-портал бюджету для громадян https://openbudget.gov.ua/local-budget/
2.6. Соціально відповідальна влада надає якісні адміністративні послуги та забезпечує інституційну спроможність громади	Збудовано ЦНАП	+/-	-	+	+	Інформація ОМС.
	Кількість адміністративних послуг, що надає ЦНАП	од.	261	265	270	Інформація ОМС. Відділ організації надання адміністративних послуг.
	Кількість підписаних меморандумів/ угод про партнерство	од.	2	5	6	Інформація ОМС. Відділ економічного розвитку, інвестицій та державних закупівель
Стратегічна ціль 3. Екологічно чиста та комфортна для проживання громада	Частка мешканців / мешканок, які задоволені змінами в комфортності громади для проживання і ведення бізнесу (3 бали і вище за 5ти бальною шкалою)	% у загальній кількості опитаних	50	60	80	Опитування мешканців
3.1. Транспортна, житлово-комунальна інфраструктура безпечна та відповідає потребам мешканців, бізнесу	Протяжність реконструйованих автомобільних доріг загального користування державного та місцевого значення	км.	0	12	20	Інформація ОМС. Відділ комунальної власності, містобудування та архітектури, житлово-комунального господарства та благоустрою
	Частка мешканців / мешканок, які задоволені якістю громадського транспорту (3 бали і вище за 5ти бальною шкалою)	%	30	40	60	Інформація ОМС. Відділ комунальної власності, містобудування та архітектури, житлово-комунального господарства та благоустрою
	Протяжність побудованих, реконструйованих та відремонтованих мереж водопостачання/ водовідведення	км	0	10	15	Інформація ОМС. КП «Аква-Сервіс»

	Кількість модернізованих / побудованих нових очисних споруд	од.	-	-	1	Інформація ОМС. КП «Аква-Сервіс»
3.2. Чисте довкілля та енергоефективність підвищують привабливість громади	Частка мешканців, охоплених акціями з підвищення екологічної культури	% від загальної кількості населення громади	0	10	15	Інформація ОМС. Відділ комунальної власності, містобудування та архітектури, житлово-комунального господарства та благоустрою
	Питома вага видатків місцевого бюджету на заходи з екологічної безпеки в громаді від загального обсягу видатків бюджету	%	0	0,2	0,3	Інформація ОМС. Фінансовий відділ
	Кількість комунальних закладів, в яких підвищено енергоефективність	од.	1	2	3	Інформація ОМС. Відділ комунальної власності, містобудування та архітектури, житлово-комунального господарства та благоустрою
	Кількість комунальних закладів, які використовують альтернативні джерела енергії	од.	5	6	7	Інформація ОМС. Відділ освіти. Відділ культури.
3.3. Громада безпечна та безбар'єрна	Кількість облаштованих безбар'єрних маршрутів	од.	0	1	2	Інформація ОМС. Відділ комунальної власності, містобудування та архітектури, житлово-комунального господарства та благоустрою
	Кількість комунальних закладів, що впровадили безбар'єрність	од.	3	8	16	Інформація ОМС. Відділ комунальної власності, містобудування та архітектури, житлово-комунального господарства та благоустрою